

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Філологічний факультет
Кафедра загального та прикладного мовознавства

Завідувач кафедри

(підпис) Володимир ГУТОРОВ
(ініціали, прізвище)

“ ” _____ 2022 р.

Український переклад американської драми “The Queen’s Gambit” як акт мультимодальної міжкультурної комунікації

Кваліфікаційна робота
студентки 2 курсу
другого (магістерського) рівня
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.10 прикладна лінгвістика
ПОЛІЧКО Тетяни Владиславівни

Керівник
ГУТОРОВ В.О., кандидат філологічних наук,
доцент ЗВО кафедри загального
та прикладного мовознавства

Оцінка
за національною шкалою _____

Кількість балів: _____

Голова комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Харків – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	
Комплексна характеристика субтитрів як особливого виду дискурсу та аудіовізуального перекладу	6
1.1. Специфічні особливості аудіовізуального перекладу	6
1.2. Визначення явища субтитрів	8
1.3. Класифікація субтитрів	10
1.4. Екстралінгвістичні чинники формування субтитрів	13
РОЗДІЛ 2	
Особливості та характеристика серіалу “The Queen’s Gambit”	17
РОЗДІЛ 3	
Технічні та семантичні особливості та проблеми для перекладача кінотексту .	24
3.1. Адекватність кіноперекладу	24
3.2. Лінгвістичні чинники формування субтитрів	30
3.3. Переклад професійної лексики при субтитруванні	34
3.4. Переклад назви серіалу.....	36
ВИСНОВКИ.....	38
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	41
ДОДАТОК А.....	47
АНОТАЦІЯ	192
SUMMARY	194

ВСТУП

З виникненням кіноіндустрії та мас медіа основним завданням є донесення інформації якомога більшій кількості людей, різними мовами до різних куточків світу. Багато проблем постає на шляху до здійснення цієї мети, достатню кількість яких можна вирішити за допомогою використання субтитрів. Адже саме явище субтитрування дозволяє подолати мовний бар'єр та сприяє розповсюдженню абиякої аудіовізуальної інформації, будь то фільм, відеоматеріал, телепрограма, новини, реклама чи просто ролик у соцмережах.

Дане дослідження присвячене розгляду й виокремленню основних проблем при перекладі субтитрів та шляхів подолання цих труднощів.

Актуальність дослідження полягає в тому, що попит на іноземні фільми, особливо англійською мовою, зростає через глобалізацію у світі, а отже й переклад у кіноіндустрії стає затребуваним. А також в ускладненні перекладу професійної, експресивної та ненормативної лексики, гумору та сталих виразів під час роботи перекладача.

У зв'язку з цим виникає проблема створення якісного перекладу субтитрів українською мовою через брак наукових матеріалів щодо особливостей кіноперекладу.

Метою цієї роботи є комплексна характеристика субтитрів як особливого виду кінодискурсу та їх ролі у міжкультурній комунікації.

Завдання дослідження:

- розглянути аудіовізуальний переклад, його види та місця застосування;
- дослідити та описати окремі проблеми кіноперекладу як міжкультурної комунікації;
- визначити сутність субтитрів як особливого виду дискурсу;
- проаналізувати наявні класифікації субтитрів;
- визначити основні вимоги до якісного субтитрування та дублювання будь-якою мовою;

- описати особливості структури та функціонування субтитрів у медіадискурсі;
- виявити специфіку реалізації основних текстових категорій у субтитрах;
- з'ясувати складнощі, які виникають у перекладачів при перекладі субтитрів;
- виявити найбільш вдалий і відповідний переклад конкретних діалогів/монологів з цього серіалу.

Об'єкт дослідження: англійський (А) та український (В) кінодискурс.

Предметом дослідження є здійснення міжкультурної комунікації через трансформації дискурсу А в дискурс В.

Матеріалом дослідження став американський мінісеріал від Netflix “The Queen’s Gambit” для наочного прикладу перекладу субтитрів українською мовою.

Практичне завдання дослідження:

Виконати переклад англійських субтитрів до серіалу “The Queen’s Gambit” українською мовою з урахуванням усіх складнощів та особливостей та методів їх подолання, описаних в теоретичній частині.

Дослідницька робота складається з вступу, де висвітлюється мета, завдання, актуальність дослідження, його предмет, об'єкт та матеріал. Далі зазначаються три теоретичні розділи. У першому наводиться характеристика кінотексту та види аудіовізуального перекладу, розглядаються субтитри як один із видів аудіовізуального перекладу, визначаються їх класифікація, актуальність та вимоги до оформлення.

До другого розділу відноситься погляд на серіал з наукової цінності на основі рецензій критиків з відомих американських журналів та відгуків глядачів з електронних порталів. Здійснюється порівняльний аналіз із іншими екранізаціями на тему шахової гри, виділяється цінність та внесок творців “The Queen’s Gambit” у світове кіно.

У третьому розділі роботи досліджуються лінгвістичні й технічні складнощі та методи їх уникання чи подолання при перекладі англійських субтитрів українською мовою на прикладі серіалу “The Queen’s Gambit”.

У загальних висновках підводяться підсумки усієї роботи та перспективи подальших досліджень у цій тематиці. Наступним надається список використаних джерел у процесі дослідження. Наприкінці роботи надається додаток А з перекладеними українськими субтитрами та посилання на готовий відеоряд п'ятої та шостої серії “The Queen’s Gambit” із зазначеними субтитрами.

РОЗДІЛ 1

Комплексна характеристика субтитрів як особливого виду дискурсу та аудіовізуального перекладу

1.1. Специфічні особливості аудіовізуального перекладу

З появою кінематографа та зростанням його популярності, виникла необхідність відтворення та адаптації фільмів для іншомовних культур та аудиторій. Наразі, ми живемо у столітті високих технологій і діджиталізації, тому наше життя тісно пов'язане зі споживанням різноманітного контенту, і саме перекладач є провідником у світ чогось нового і незвичайного. Усе це охоплює процес аудіовізуального перекладу [45].

Аудіовізуальний переклад — це процес, у результаті якого фільм, серіал, випуск новин, телепередача, реклама чи відео з Інтернету стають зрозумілими для цільової аудиторії, яка не знайома з мовою оригінального кінопродукту. Однак, й дотепер аудіовізуальний переклад як особливий вид перекладацької діяльності ще не отримав докладного наукового обґрунтування, незважаючи на те, що він започаткований з моменту виникнення кінематографу. Дослідники визначають цей вид як переклад багатомодальних і мультимедійних текстів іншою мовою для здійснення міжкультурної комунікації [30].

Кінопродукт - мультимодальна система, яка складається з чотирьох компонентів: невербального відеоряду (екранної дії); невербального аудіоряду (різних звуків, шумів, музики); вербального відеоряду (написів у кадрі, титрів, субтитрів); вербального аудіоряду (діалогу) [52]. Усі чотири компоненти аудіовізуального твору є рівнозначними і перебувають у нерозривному зв'язку, що дає змогу творцям аудіовізуальних творів справляти належний емоційний ефект на глядачів [46].

Беручи до уваги мультимодальність об'єкта перекладу, Л. П. Гонзалес писав, що аудіовізуальний переклад - це "переклад мультимодальних і мультимедійних текстів іншою мовою та їх перенесення в іншу культуру" [37].

Найчастіше, аудіовізуальний переклад відноситься до кінематографу, але не варто забувати і про те, що він рівнозначно застосовний до відеоігор, реклами, новинних зведень і до комп'ютерних програм. Слід зазначити, що аудіовізуальний переклад на сьогоднішній момент є одним із найбільш ключових видів діяльності перекладача [29].

Проблема перекладу кінотекстів є однією з найактуальніших для сучасної теорії і практики перекладу. До найпоширеніших видів такого перекладу відносять субтитрування, дублювання та закадрове озвучування. Зазвичай у світовому лінгвопросторі виділяють 5 основних видів перекладу кінотексту:

1) **Робота синхронного перекладача.** Дуже часто він змушений перекладати кінострічку без попереднього перегляду, намагаючись якомога точніше передати її зміст. Яскравим представником такого виду кіноперекладу можна вважати Олексія Міхальова, оскільки його переклад «з листа» вважається класичним підходом.

2) **Закадровий переклад** (з англ. voice-over) — озвучення фільму одним актором, який створює додаткову мовну фонограму для фільму іншою мовою. При цьому зберігається оригінальна звукова доріжка, що дає змогу глядачеві чути репліки різних героїв та сприймати емоційну складову стрічки. Таким чином, йому доступний і переклад, і оригінальний запис.

Закадрове озвучення поєднує в собі риси синхронного та письмового перекладів. Тобто, перекладач має певний монтажний скрипт, який містить тільки текст, без будь-яких позначок та інформації про персонажів. Під час роботи над закадровим перекладом мова актора йде паралельно оригінальній, але при цьому виді перекладу немає потреби дотримуватися жорстких часових рамок. [3]

3) **Озвучення фільму двома акторами,** різної статі, зберігаючи оригінальну доріжку.

4) **Повний дубляж фільму** — дає змогу повністю замінити вихідну звукову доріжку фільму іншою мовою. Кінострічку озвучує команда акторів. При такому виді кіноперекладу відбувається значна компресія оригінального матеріалу через необхідність збігу артикуляції героїв з українським перекладом їх реплік.

Якість перекладу в дубляжі оцінюється за тим, наскільки майстерно перекладач "вклав у губи" актора текст перекладу. Під час дубляжу перед перекладачем стоїть завдання повністю переосмислити аудіовізуальний твір таким чином, щоб задуманий режисером ефект було збережено і водночас адаптовано матеріал до глядацької аудиторії іншої культури [3].

Саме тому, процес дублювання вимагає великих витрат коштів і є дуже працемістким видом аудіовізуального перекладу [12].

5) **Використання субтитрів** при повному збереженні оригінального звукового ряду. Увага глядача, таким чином, концентрується на читанні субтитрів внизу екрана.

1.2. Визначення явища субтитрів

Сьогодні субтитрування визначають як один із способів перекладу, який найчастіше застосовується під час демонстрації закордонних фільмів. Його використовують у Нідерландах, Португалії, Ізраїлі, Бельгії, Греції та у країнах Скандинавії. В Україні субтитрування використовується для міжмовного перекладу, найчастіше – з російської мови. Такий вид перекладу визначають як найпоширеніший вид аудіовізуального перекладу в усьому світі [15].

Субтитр — напис у нижній частині кадру кінофільму, що є записом або перекладом мови персонажів.

Як же розглядати феномен субтитрів і проводити його аналіз? Субтитри мають основні текстові характеристики, але ступінь і масштаб їхньої реалізації різні залежно від сфери використання (фільм, опера, новинна передача). Тому буде правомірним розглядати сукупність субтитрів як текст.

Ось такі текстові категорії реалізуються в субтитрах:

- **Цілісність тексту** орієнтована на зміст, сенс; зумовлена законами сприйняття тексту, прагненням читача з'єднати всі компоненти тексту в єдине ціле. Вона забезпечується конкретною ситуацією сприйняття, що визначає її як ситуативну цілісність тексту. Текст дискретний, він має початок і кінець, які добре

узгоджені між собою. Щодо субтитрів ми також спостерігаємо дискретність: існує початковий субтитр і кінцевий, але між цими елементами немає узгодженості, а також скрипт не можливо характеризувати наявністю чітких часових і просторових рамок [35].

Текст являє собою найбільш чітко організовану комунікативну одиницю, і тому має розглядатися як комунікативна сутність. Сумнівів у наявності комунікативної сутності та спрямованості в субтитрах не виникає, тому що вони втілюють у собі безліч мовленнєвих актів, що можуть збігатися у своїх засадах із графічно виокремленими мовними одиницями, або бути спресованими в одному реченні. **Головна мета субтитрів** — це передача усного мовлення.

Як можемо спостерігати, субтитри володіють усіма основними текстовими категоріями: цілісністю (є початковий і фінальний титр), локальною і глобальною зв'язністю, комунікативною спрямованістю (втілюють багато мовленнєвих актів) та структурною організацією.

- **Зв'язність тексту** — найважливіша текстова категорія. Її наявність підвищує статус деякої множини висловлювань, перетворюючи їх на текст. Головне у внутрішньотекстових зв'язках — це семантичне узгодження в широкому сенсі. Усі компоненти тексту мають бути семантично пов'язані між собою і в той же час бути в певному співвідношенні з глобальним змістом тексту. Саме семантичний зв'язок є фундаментом тексту, він визначає його єдність і цілісність. Скрипт до кінофільму не володіє логіко-семантичними зв'язками. Це стає очевидним, якщо відокремити субтитри від твору, до якого їх створювали, і прочитати. Можна прослідкувати, що у субтитрах присутні лише зв'язки локального характеру, здебільшого всередині речення, рідше — за його межами.

- **Структурна організація тексту.** Будь-який текст складається з одиниць нижчого текстового рівня. Основною складовою мовною одиницею тексту є речення, не враховуючи елементарні лексичні одиниці.

Однак, можна виокремити цілу низку дискурсивних особливостей субтитрів як лінгвістичного феномена.

Субтитрам притаманна **ситуативна прив'язаність**. Вони створюються до конкретного твору, реалізуються в певному часовому та просторовому континуумі й не мисляться від нього окремо.

Глобальну структуру скрипту, сукупності субтитрів, забезпечує тематична, референційна, подієва, часова та просторова **єдність**. Мікроструктуру становлять **локальна зв'язність** (об'єднання мовних одиниць у речення та субтитри) і комплекс теми-реми.

Таким чином, субтитри не є статичним об'єктом і лише результатом мовної діяльності, їм властивий динамічний характер мовного спілкування, а також нерозривний зв'язок із ситуацією, контекстом. Усі перелічені вище текстові та дискурсивні ознаки субтитрів вказують на те, що субтитрування є одним із видів дискурсу. Вони створюють єдине ціле з кінодискурсом під впливом усіх особливостей.

1.3. Класифікація субтитрів

Особливі технічні та лінгвістичні характеристики субтитрів дали змогу об'єднати їх в окремі групи.

1. За можливістю демонстрації:

- *Приховані* — субтитри, які можуть бути ввімкнені та вимкнені користувачем.
- *Відкриті* — субтитри, які відображаються на екрані й не можуть бути вимкнені користувачем.

Відкриті субтитри відображають той самий текстовий вміст, що й закриті, але вони є частиною відео і не можуть бути вимкнені. Відкритий спосіб відображення субтитрів найчастіше використовується для перегляду фільмів іноземною мовою. Впровадження відкритих субтитрів потребує здійснення більшого контролю над

місцем розташування, розміром, кольором і шрифтом субтитрів, ніж закритих. У відеоконтенті мережі субтитри можуть бути як відкритими, так і закритими, або ж узагалі використовуватися спільно. Якщо використовується техніка відкритих субтитрів, то вони додаються безпосередньо до відео. Накладання таких субтитрів забезпечується спеціальними програмами – відеоредакторами. Таким чином, субтитри буде видно всім, хто переглядає відео, і їх не можна вимкнути. Ця техніка дає повний контроль над способом появи субтитрів, але вона досить трудомістка. При застосуванні ж техніки **закритих субтитрів** використовуються функціональні можливості мультимедійних плеєрів і субтитри накладаються поверх відео.

2. За формою, у якій зберігаються:

- *Вшиті* (англ. hard subtitles, також називаються жорсткими, чи хардсаби — жарг.) — зображення з текстом субтитрів накладають на вихідне відео під час процесу створення підсумкового файлу (кодування). Такі субтитри не накладають жодних додаткових вимог на плеєри, але їх неможливо вимкнути, і вони погіршують якість відео, що кодується, через безліч дрібних контрастних деталей у кадрі. Якість і складність вшитих субтитрів можуть бути максимальними (будь-які шрифти, будь-які мови, будь-які відеоефекти).

- *Пререндеренні* (від англ. prerendered subtitles) — субтитри являють собою вже готові зображення, що зберігаються окремо від відео. Такі субтитри потребують підтримки з боку плеєрів і зазвичай не надто високої якості, проте не мають проблем із поданням текстів різними мовами, не створюють надмірного навантаження на плеєр і не забирають велику частку відеопотоку. Саме в такому вигляді знаходяться субтитри на DVD-video.

- *Програмні* (також звані *м'якими* — жарг. від англ. soft subtitles) — субтитри, що являють собою текст, найчастіше з елементами розмітки (розмір, колір, гарнітура, розташування на екрані). Пред'являють, порівняно з іншими варіантами, вищі вимоги до відтворювального обладнання (програми) у зв'язку з необхідністю відтворювати шрифти і можливі ефекти в реальному часі. Як правило, текст позиціонується на екрані лише приблизно: з одного боку, плеєр може варіювати

шрифт або його розмір, щоб відобразити субтитри наявними засобами, з іншого — складно або неможливо розташувати напис у заданій точці екрана, щоб перекласти, наприклад, вивіску [43].

3. За мовою подання:

- *Одномовні* — субтитри, що містять текст тією самою мовою, якою відтворюється й аудіо повідомлення.
- *Перекладні* — субтитри, що містять текст перекладу аудіоповідомлення з однієї мови на іншу.

4. За часом трансляції:

- Субтитри, що відображаються в режимі реального часу. Такими субтитрами забезпечуються програми, що виходять у прямому ефірі.
- Підготовлені субтитри.
- Гібридні субтитри — це субтитри, частина з яких готується заздалегідь, а частина виводиться в режимі реального часу.

5. За ступенем деталізації подій:

- Субтитри, що містять тільки репліки персонажів і, наприклад, коментарі написів, що з'являються в кадрі.
- Субтитри, що містять додаткову інформацію. Наприклад, у них фіксують важливі звукові події ("гучний регіт", "грає мелодія", "звук грози"). Такі субтитри створюють для людей з обмеженнями слуху.

6. За змістом:

- *Оповідні* субтитри, у яких відображається усне мовлення в письмовому вигляді.
- *Змістовні* субтитри. У них дається інформація, що описує будь-яку подію, дію, діалог, які не були зняті у фільмі. Такий вид субтитрів зазвичай характерний для малобюджетних картин.

- *Бонусні субтитри* — окремий набір текстових пояснень, що додається до закадрової зйомки, інформації.
- *Локалізовані* — це субтитри, що містять роз'яснювальний коментар до будь-якого елемента, використаного в тексті субтитру.

7. За сферою використання:

- *Художні субтитри* (у кінофільмах, опері, театральних виставах).
- *Медіасубтитри* (у новинних передачах, рекламі).
- *Розважальні субтитри* (у відеороликах, комп'ютерних іграх, програмах, що навчають мови).

1.4. Екстралінгвістичні чинники формування субтитрів

У кінодискурсі екстралінгвістичні чинники домінують над лінгвістичними.

Для досягнення істинного задуму фільму необхідно враховувати й екстралінгвістичні чинники, бо найчастіше саме вони сприяють прочитанню істинного повідомлення, що ховається за зовнішнім змістом. Потрібно перетворити того "ідеального адресата", для якого призначений фільм, і спробувати зрозуміти, який "альтернативний світ" відтворюється в його свідомості під впливом витвору кіномистецтва, а для цього вже необхідно досліджувати не тільки текст, а весь дискурс [52].

Саме екстралінгвістичні фактори вивчає у своєму дослідженні А.П. Мельник, яка стверджує, що "**кінодискурсом** називається зв'язний текст, який є вербальним компонентом фільму, і містить в собі невербальні компоненти. До них можна віднести аудіовізуальний порядок кінопродукту та інші екстралінгвістичні фактори. До таких факторів належать різноманітні культурно-історичні фонові знання адресата, екстралінгвістичний контекст — оточення, час і місце, а також невербальні засоби: жести, міміка, стиль, антураж картини. Вони мають велике значення в процесі створення і сприйняття фільму" [10].

Також існує ціла низка позамовних чинників, що впливають на формування і сприйняття субтитрів, наприклад, розташування, час, кількість символів тощо.

Фотіос Карамітроглу у своїй роботі “*A Proposed Set of Subtitling Standards*” описав чинні стандарти зі створення субтитрів, які охоплюють такі параметри:

1. Просторові параметри

Унаслідок низки фізіологічних особливостей сприйняття глядачем інформації, а також технічних особливостей відтворення аудіо- та відеоматеріалу, створення та розміщення субтитрів на екрані підпорядковується певним вимогам, що передбачають дотримання таких просторових параметрів.

Перш за все, субтитри повинні розташовуватися в нижній частині екрана, таким чином, вони охоплюють зазвичай область, зайняту зображенням, яка є найменш важливою. Найнижчий рядок субтитрів має відступати від низу принаймні на $1/12$ від загальної висоти кадру, щоб очам глядача не довелося спрямовуватися в найнижчий край екрана для читання субтитрів. Місце для субтитрів відводиться на горизонтальній осі. Субтитри можуть розташовуватися у верхній частині екрана тільки в особливих випадках: коли візуальний матеріал дуже важливий для розуміння й осмислення фільму [44].

Текст субтитрів має бути представлений на рядках, відведених для його розміщення. Оскільки в центрі екрана зосереджено більшість дій, для глядача надається можливість відвести погляд на маленьку відстань від центру, щоб прочитати субтитри. Існує виняток у разі "подвійного тексту" (діалог вводиться одночасно на двох рядках, і на початку кожної репліки персонажа ставиться тире), який має бути вирівняним по лівій стороні екрана.

Необхідно враховувати кількість рядків, що відводяться для субтитрів. Одночасно на екрані може з'явитися максимально два рядки. Це гарантує, що не більше ніж $2/12$ частини зображення будуть зайняті субтитрами. У разі якщо субтитри вкладаються лише в один рядок, то вони повинні розташовуватися на нижній лінії, а не на верхній, щоб зменшити перешкоду, яку вони створюють на екрані. Допустима кількість символів в одному рядку субтитрів становить 35

символів. Цієї кількості вистачає, щоб розташувати необхідну порцію тексту й уникнути необхідності скорочення вихідного тексту або опущення його частини [23].

Особливу увагу приділяють шрифту тексту в субтитрах. Шрифт без зарубок – найкращий вибір, оскільки складність візуального сприйняття зменшує розуміння тексту субтитрів. Часто використовують такі шрифти, як Helvetica і Arial, Tahoma, Montserrat, Roboto. Шрифт повинен бути нежирним та неважким для сприйняття. Жирний і підкреслений шрифти заборонено використовувати в субтитрах через нечитальність [23].

Пропорційний стиль тексту зберігає більше місця, необхідного для розміщення 35 символів у рядку. У світі медіа та кіно заведено використовувати білий або світло-бежевий текст на темно-сірому тлі, щоб не повністю закривати зображення. Оскільки яскравіші шрифти будуть відволікати глядача від відеоряду і з часом дратувати очі. Іноді різним кольором виділяють окремі репліки персонажів, але такий підхід потребує ретельного монтажу.

2. Часові параметри

Часові параметри мають не менше значення, ніж просторові. Їх дотримання прямим чином впливає на успішне або неуспішне сприйняття субтитрів. Існують певні часові рамки для тривалості показу субтитрів залежно від кількості рядків і тексту.

Звичайний глядач (у віці від 14 — 65 років) читає текст середньої складності зі швидкістю 150 — 180 слів за хвилину, 2 з половиною — 3 слова за секунду. Це означає, що дворядковий текст субтитрів, що містить 14 — 16 слів, має залишатися на екрані не більше ніж на 5,5-6 секунд. Також важливо не перевищувати часу в 6 секунд, оскільки глядач почне автоматично перерахувати текст [44].

Також фіксований і час виведення субтитрів на екран. Субтитри мають з'являтися на екрані не одночасно з промовою, а на 0,2 секунди пізніше. Було встановлено, що мозку необхідна саме така кількість часу, щоб опрацювати усний лінгвістичний матеріал, а потім подивитись на нижню частину екрана, очікуючи

субтитрів. Якщо субтитри з'являються одночасно з вимовою, то мозку людини знадобиться додатковий час, щоб визначити, на чому саме йому необхідно концентрувати увагу: на тексті чи на усному лінгвістичному матеріалі. Субтитри не повинні залишатися на екрані більш ніж на 2 секунди після виголошеного тексту.

Проміжок у 0,2 секунди необхідний між двома послідовними субтитрами, щоб уникнути ефекту накладення одних субтитрів на інші. За цей час у мозок надходить сигнал про зникнення одних субтитрів як частини лінгвістичної інформації та про появу іншої. Якщо необхідна пауза не витримується, то телеглядач не сприймає новий текст, особливо коли він такої ж довжини, як і попередній [55].

3. Пунктуація та регістр літер

Існують і певні правила в субтитруванні, що стосуються пунктуації та регістру літер.

Три крапки ставлять після останнього символу в реченні, що означає, що речення не завершене і глядачеві треба очікувати на появу нових субтитрів. Повна відсутність розділових знаків наприкінці субтитру може також означати, що фраза не закінчена. Відповідно на початку продовження речення також може бути виведена трикрапка перед першим символом, але можлива її відсутність.

У діалозі тире ставиться перед першим символом репліки героя. У круглих та квадратних дужках містяться коментарі, які пояснюють попередню фразу. У лапки ставиться цитована фраза.

Кома, двокрапка і крапка з комою мають таке саме вживання, як і в друкованих матеріалах, але не можуть бути наприкінці субтитру. Це пояснюється тим, що мозку знадобиться більша кількість часу, ніж триває пауза між субтитрами, щоб перемикнути на новий субтитр.

Курсивом виділяється текст, який вимовляється іноземною мовою або якщо він належить позаекранному джерелу. Правила капіталізації, тобто використання великих і малих літер, не відрізняються від правил для написання звичайного тексту.

РОЗДІЛ 2

Особливості та характеристика серіалу “The Queen’s Gambit”

Серіал "Гамбіт королеви" з Анею Тейлор-Джой у головній ролі знаходить малоімовірну синергію між п'яним інтер'єрним характером шахів і чуттєвим царством стилю.

Мінісеріал є екранізацією роману Волтера Тевіса. Книжка, за заявою автора, написана в жанрі роману виховання й охоплює безліч тем, серед яких усиновлення, фемінізм, шахи, наркоманія та алкоголізм. Літературне першоджерело зайняло перші позиції в рейтингах серйозних видань.

Навіть залишаючись поверхневим, шаховий лейтмотив для кінематографа є неординарним, а оригінальність у сучасну епоху споживання — продукт, гідний гурманів.

Серіал зачаровує і вражає своєю простотою, незвичайною подачею і, звісно, акторською грою. На премії "Золотий глобус 2021" "Ферзевий гамбіт" переміг одразу у двох номінаціях — "Найкращий мінісеріал" і "Найкраща актриса в мінісеріалі".

Створений за канонами жанру, в якому є лінії непростих поєдинків героїні та інших гротескних персонажів, внутрішня боротьба героїні із самою собою, протистояння американського світу шахів та радянського. Серіал майже ідеально наповнений чудовою музикою. Використані костюми чітко вбудовані в задум, складений з образів головних та другорядних героїв, флешбеків, дрібниць, духу західної епохи 60-х та, звісно, самими шахами — заворожуючими, незрозумілими, інтелектуальними, на межі психоделії.

Головну героїню Бет вдало зіграла актриса Аня Тейлор-Джой і саме через її образ цей кінопродукт став дуже успішним. Холодний, відсторонений і водночас допитливий погляд "Снігової королеви", маніакальна зацікненість на шахах, схильність до саморуйнування (алкоголь і транквілізатори), первісна неспроможність зблизитися з кимось з оточення. Образ неймовірно яскравий, оригінальний і цікавий.

Бенні — чудовий і самотній персонаж. Дивакуватий, але це цілком укладається в типаж шахового генія, який, з одного боку, постає шаховим ботаном, а з іншого — використовує брутальну атрибутику: ковбойське вбрання, плащ, капелюх і ніж, щоб це приховати.

Історичним цей серіал можна назвати не лише через повне відтворення костюмів, антуражу, стереотипів епохи 60-х років 20 століття.

Прототипом Бет Гармон є Боббі Фішер, найсильніший американський шахіст двадцятого століття. Він навчився гри в шахи самотійно, у чотирнадцять років став чемпіоном США, у п'ятнадцять років став наймолодшим в історії гросмейстером, і 1972 року — одинадцятим чемпіоном світу з шахів, після чого перестав виступати на чемпіонатах. Він мав украй складний характер, був людиною дуже екстравагантною. Як і Бет у фільмі, Боббі Фішер вчив російську мову, щоб читати в оригіналі радянські шахові журнали. А титул одинадцятого чемпіона він здобув, відібравши чемпіонство в радянського гросмейстера Бориса Спаського в Рейк'явіку [40]. Саме ці історичні події взято за основу сюжетної лінії серіалу.

У фільмі чемпіона світу, радянського шахіста Василя Боргова зіграв поляк Марчін Дорочинський. Спочатку цю роль пропонували Гаррі Каспарову, тринадцятому чемпіону світу з шахів, легендарній людині в шаховому світі. Але Гаррі Кимович мудро відмовився і став консультантом серіалу, що було дуже

важливо. Дуже несподіваним є те, як у серіалі було показано без перебільшення одну з найсильніших у світі радянську шахову школу.

Автори серіалу перенесли на екрани шахову гру в такому вигляді, що вона не здається нудною. Шахові партії показані завжди по-різному, емоції головних героїв справжні, а боротьба за першість країни або світу гідна поваги.

Усі професійні терміни: ендшпіль, дебют, сицилійський захист, білі атакують тощо, — не могли залишити байдужими кожного, як і сама магія шахових фігур, що ніби наділяла їх живою силою.

Важливо зазначити, що навіть експертів вразила достовірність зображення шахової гри. У багатьох фільмах, присвячених шахам, творці не надто переймаються тим, як це взагалі має виглядати. У фільмі "The Queen's Gambit" Гаррі Каспаров і шаховий тренер Брюс Пандольфіні витратили чимало часу на те, щоб зробити головні партії не просто справжніми, а ще й такими, що становлять інтерес для серйозних шахістів.

У кінокартині майстерно використовуються реальні партії, які при цьому адаптовані під агресивний стиль гри Бет, якому притаманні тонкі моменти, що однозначно вказують на стиль Боббі Фішера. Шахові майстри Гаррі Каспаров і Брюс Пандольфіні навчили актрису Тейлор-Джой, як саме професіонали рухають фігури по дошці. Однак, вона розповіла журналу Chess Life, що розробила свій власний спосіб ковзання рук по дошці. Коли Бет захоплює фігуру, вона плаває своїми довгими пальцями над нею, а потім обережно кладе її на долоню. На початку гри головна героїня спирається підборіддям на ніжні складені руки, як самка богомола, що готується до бенкету [59]. Гадаю, акторам довелося важко: треба було заучувати не тільки свої репліки, а й свої ходи.

Гламурність серіалу — це ще одна його тиха диверсія. У житті та на екрані шахи вважаються прерогативою грубих чоловіків чи ботанів, які грають у нудних клубах одностудців. "Ферзевий гамбіт" натомість знаходить неймовірну синергію між п'яною внутрішньою сутністю шахів та чуттєвою сферою стилю. "Шахи також можуть бути прекрасними" — фраза Бет Гармон для інтерв'ю, пронизує весь серіал, який залишає саме таке враження після перегляду [61].

У серіалі дуже яскраво показана психологічна драма. Щоб не представити фільм лише як “шахову казку”, режисер та сценаристи додали звичайні приземлені проблеми американської молоді того часу. "Ферзевий гамбіт" починається з традиційного уявлення про шахи як вид спорту для самотніх, і з Бет серед ексцентричних аутсайдерів, які, як правило, тягнуться до нього. Але поступово, коли історія розгортається, Бет дорослішає в шістдесятих, експериментуючи з марихуаною, випадковим сексом і нерозділеним коханням до колег-гравців.

Ця історія не скільки про успіх дівчини, стільки про набуття і прийняття себе. Проживаючи дуже складні ситуації у притулку після смерті біологічної матері, перешкоди після втрати її прийомної матері, залишившись одна серед різних чоловіків, Бет знаходить притулок у шахах — це передбачуване місце, де вона відчуває себе в безпеці та під контролем. Бет поступово відкриває для себе світ — шахи ведуть її в подорож з Середнього Заходу до Лас-Вегаса, Нью-Йорка, Парижа і Москви — і сором'язливо перемагає одного чоловіка за іншим. А також запиває горе та програші алкоголем та транквілізаторами...

Ще з дитинства гра в шахи цілком захопила дівчинку: ночами вона розігрує партії, розставляючи фігури на уявній дошці на стелі. При цьому її уява помітно підживлюється транквілізаторами, якими тоді було заведено підгодовувати вихованок притулку. Там її подругою стала темношкіра дівчина Джолін, яка теж вплинула на психологічне формування героїні.

Питання, яке стає центральною темою серіалу — чи зможе Бет подолати або навіть пережити одержимість, яка живить її успіх, і злість, яка відображується в її суперагресивному стилі гри — є насамперед мелодраматичним та розв'язується у фіналі, де вона постає в багатозначному образі “білої королеви”. З'являється внутрішній стрижень, впевненість, дорослішання. Режисерам вдалось показати зростання героїні без негативних персонажів.

Також просліджується порівняння двох протилежних соціальних світів — комунізму та капіталізму, не вдаючись до політичних суперечок та скандалів. “Радянські шахісти – найкращі шахісти, тому що вони грають разом, як одна команда... Ми, американці, працюємо поодиночці, тому що ми всі такі

індивідуалісти. Ми не любимо, коли нам хтось допомагає." – каже їй Бенні у виконанні актора Томаса Броді-Сенгстера.

Під час змагань до останньої хвилини чекаєш підступу, зради від радянських суперників. Але тут немає негативних персонажів. У фіналі серіалу американка Бет потрапляє в СРСР, перемагає Боргова і зустрічає натовп її фанатів, що здається нереальним для того часу.

Навіть по-голлівудськи, гротескно показаний у серіалі образ СРСР не дратує стереотипами, хоча з цим пов'язані цікаві факти. Знімали Москву повністю в Берліні на вулиці Карла-Маркса. Момент у Парижі, з якого починається серіал, чим захоплює одразу ж, знятий на головній модній вулиці Берліна на Курфюрстендамм. Головна героїня була з Америки, і щоб показати університети того часу, довелося залучити Протестантський університет прикладних наук у Берліні. Там же є і Мексика, яку знімали в одному з ресторанів Берліна в дусі богемних 50-х років. Таким чином, Берлін допоміг здійснити невеличку навколосвітню подорож Східним світом, Америкою та Європою.

Серіал вийшов у прокат до 2021 року, коли в обов'язкові стандарти кожного фільму ввели показ меншин (ЛГБТ), людей різної національності та кольору шкіри, людей з вадами та обмеженими можливостями. Саме тому, цього "різноманіття" та толерантності до всього тут не побачити. Але це не завадило завоювати приголомшливий успіх та схвалення глядачів з усього світу та отримати багато номінацій та премій. На мою думку, все у цьому кінопродукті цілісне та гармонійне, а сучасні стандарти спотворили б основний задум серіалу, зруйнувавши його дуже реалістичну атмосферу 50-60-х років 20-го століття.

Мінісеріал виконав складне завдання — розповісти про щось доволі нудне масовому глядачеві настільки захопливо, викликавши фурор у шаховій сфері, популяризувавши в усьому світі шахи. Про що свідчать дуже часте завантаження шахових застосунків у Google Play та iTunes й значне зростання кількості покупок звичайних шахів в Amazon і eBay. На тлі втоми від пандемії коронавірусу у 2020 році цей серіал для багатьох був як ковток свіжого повітря.

Доказом такого високо рейтингу серіалу на всесвітньо відомих сайтах, форумах, типу RotenTomatoes є безліч відгуків та рецензій на нього. Наприклад:

“Досить складна стратегічна гра, яка постала перед нами зовсім в іншому світлі. У серіалі показані люди захоплені, геніальні, які закохані в шахи, які живуть ними.”

“Нічого не розумію в шахах, але навіть мені раптом захотілося спробувати пограти. Не завжди виходить зняти цікавий фільм, навіть серіал про активні види спорту, а тут величезній кількості людей зайшла така інтелектуальщина.”

“Дивиться на одному диханні. Насамперед приваблює акторська гра, ніхто не ріже око і всі в кадрі мають дуже органічний вигляд. Персонажі продумані, їм співпереживаєш. Сама історія про дівчинку з важкою долею дуже цікава, але чи були настільки чудові проєкти про дівчинку-вундеркінда, яка грає в шахи? Детально показали весь її життєвий шлях, і було це ні краплі не занудно” [57].

“Хід королеви” — це історія насамперед не про шахи, а про непросту долю дівчини, яка, незважаючи на життєві обставини, наполегливо йде до своєї мети — стати гросмейстером. Гра головної актриси максимально вражає, мало хто може так зіграти — передаючи емоції очима, самим поглядом. Атмосфера 60-х (костюми, машини, стиль мови) приносить естетичне задоволення і змушує дивитися серіал не відриваючись.”

На мою думку, якщо "Ферзевий гамбіт" не завоює вас, то принаймні зіграє з вами внічию.

РОЗДІЛ 3

Технічні та семантичні особливості та проблеми для перекладача кінотексту

3.1. Адекватність кіноперекладу

У процесі перекладу кінофільму перекладач зіштовхується з багатьма труднощами. У нього дуже важлива місія, адже переважно саме від перекладу залежить сприйняття та загальний успіх фільму. Треба розуміти, що переклад відеоматеріалу має свою специфіку та складнощі, оскільки має ознаки як письмового, так і усного перекладу. Завдання перекладача співвіднести два абсолютно різні переклади: письмовий та аудіовізуальний, які відрізняються один від одного методами, цілями, завданнями та засобами.

Однією з головних цілей під час перекладу різножанрових художніх фільмів та серіалів можна назвати створення міжмовної естетичної комунікації завдяки інтерпретації вихідного тексту, реалізація якої здійснюється перекладачами або редакторами субтитрів вже на новому іншомовному, текстовому полі [13].

Насправді ж, кінопереклад є надзвичайно складним видом перекладацької діяльності і саме тому вимагає високого рівня фахової кваліфікації. Дії, що відбуваються у кінокартині здебільшого бувають невідомі для носіїв інших культур, і перекладач зобов'язаний переробляти або інтерпретувати різні жарти, пісні і діалоги, щоб вони стали прийнятними для носіїв інших культур [2]. Помилки перекладу можуть вплинути на сприйняття образів персонажів глядачем, викликати спотворення типу взаємовідносин співрозмовників, а також стати причиною зсуву жанрової приналежності фільму [5].

Відомі перекладознавці визначають переклад, як "односпрямований і двофазний процес міжмовної й міжкультурної комунікації, при якому первинний текст, який цілеспрямовано проаналізовано перекладачем, береться за основу для створення вторинного тексту. Водночас він заміняє первинний в іншому мовному й культурному середовищі. Переклад — це процес, який можна схарактеризувати

передачею комунікативного ефекту первинного тексту та частково модифікованими розходженнями між двома мовами, культурами й комунікативними ситуаціями" [7].

У цьому визначенні науковці із перекладом пов'язують такі поняття, як "мова й соціальна структура" та "мова й культура" [2]. Базові теоретичні поняття перекладу включають адекватність перекладу й неминуче пов'язану з нею прагматичну адаптацію. "Адекватним перекладом називається переклад, здійснюваний на рівні, необхідному й достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні норм мови перекладу".

У зв'язку з цим світова наукова спільнота визначає, що адекватність опирається на реальну практику перекладу і часто має компромісний характер, тому досягнення перекладацької адекватності пов'язане з жертвами фраз, деякими втратами смислу в змісті тексту [25].

Припускається, що оптимальним є переклад, у якому передаються всі функції включених у нього одиниць з відтворенням функціональних характеристик тексту [6]. Перекладачеві нерідко доводиться шукати особливі засоби для передачі смислових і стилістичних складових оригіналу. У такому випадку досягається прагматична еквівалентність між оригіналом і перекладом, що й визначає комунікативний ефект.

Згідно з науковим дослідженням, існує теорія рівнів еквівалентності, яка ґрунтується на виділенні в плані змісту оригіналу й перекладу п'яти рівнів:

1. рівень мовних знаків;
2. рівень висловлення;
3. рівень повідомлення;
4. рівень опису ситуації;
5. рівень мети комунікації [51].

На кожному із цих рівнів за допомогою мовного коду (одиниць слів) і змісту передається особливий вид інформації. При цьому обов'язковою умовою еквівалентності вважається збереження домінантної функції висловлення. При

роботі з субтитрами, інформація мусить бути передана перекладачем така, яка має прагматичне значення та необхідна для розуміння сенсу [16].

У зв'язку з цим сучасні лінгвісти стверджують, що "прагматичний рівень займає вище місце в ієрархії рівнів еквівалентності". Отже, якщо переклад забезпечує виконання прагматичних завдань перекладацького акту на максимально можливому рівні еквівалентності, то цей переклад можна визначити як адекватний [6].

Перекладачеві насамперед важливо правильно передати основну комунікативну функцію тексту оригіналу. Прагматичною адаптацією можна вважати зміни, внесені перекладачем у текст перекладу з метою домогтися необхідної реакції з боку цільової аудиторії, якщо вона говорить іншою мовою, а також має інші специфічні особливості соціокультурного середовища [13].

Варто підкреслити важливість передачі прагматичного аспекту змісту перекладного тексту шляхом його переадресації іншомовному одержувачеві "з урахуванням тієї реакції, яку викличе текст, що точно передає денотативний і конотативний компоненти змісту вихідного висловлення в іншомовного читача. При цьому вносяться певні виправлення щодо соціально-культурних, психологічних та інших розходжень між одержувачами оригіналу й перекладного тексту, при чому відбувається прагматична адаптація вихідного тексту" [1].

Основна доля імпортованих фільмів в українському кінопрокаті складає продукція Голлівуду. Отже, основною задачею є переклад з англійської на українську мову [18].

Фільм чи серіал, як об'єкт лінгвістичного дослідження, завжди викликає певні труднощі, оскільки постає складною системою уявлень та знань, в якій, окрім тексту, міститься ще й екстралінгвальні фактори, особливо важливі для розуміння повідомлення оригіналу. Окрім лінгвістичних, перекладач має також справу і з проблемами технічного характеру, що безпосередньо впливають на рівень еквівалентності та адекватності перекладу, а також його технічному відтворенні на екрані, тобто, синхронності артикуляції акторів та реплік дублерів [11].

У процесі перекладу фільму перед перекладачем постає багато завдань, зокрема, вибір стратегій і тактик для відтворення реалій, безеквівалентної лексики, інтертекстуальних елементів, пошук еквівалентів різних рівнів, адаптування реалій до культурних стереотипів глядача, укладання тексту у хронометраж, а також синхронізація із зображенням, що, відповідно, призводить до скорочення фраз. Слід також враховувати соціальний статус, культурний рівень та вік героїв, відтворювати специфічний гумор, сленг, особливу складність являє й переклад назв фільмів.

Перекладач Д. Бузаджи відмічає, що у роботі з кінотекстом фахівець обирає перекладацьку стратегію відповідно до цільової аудиторії та художнього стилю авторів, а також відповідно до жанрової специфіки.

Перекладаючи кінотекст, важливо зберегти оригінальний задум автора, розкрити образи персонажів. Перекладені репліки повинні відтворювати емоційний стан персонажа. Перекладач повинен максимально точно та адекватно передати глядачеві інформаційно-емоційне повідомлення, відтворене у вербальному мовленні акторів, закадровому тексті, піснях, титрах і надписах. Особливу увагу треба приділяти мовним характеристикам персонажів, тобто стилю їх мовлення [8].

Узагалі при перекладі треба враховувати правила синтаксису мови перекладу й оригіналу, слідкувати за правильним порядком слів та будовою речень.

В процесі аудіовізуального перекладу перекладач стикається не просто з семантичним перекладом тексту, але й з деякими обмеженнями, які стосуються не мови, а будови, виду та синтаксису візуального ряду відеоматеріалу. Оскільки одиницею перекладу є кіносцена, то повинні враховуватися всі параметри та семіотичні системи, такі як: музика, жести, міміка та слова, образи та звуки. Перекладач повинен розпізнати їх, правильно зрозуміти та трансформувати у перекладі. Тому кінопереклад можна назвати інтерсеміотичним [4].

У роботі з кінострічкою, через необхідність підстроювати український текст під англійську артикуляцію, перекладач використовує перекладацькі трансформації,

такі як опущення, заміни, скорочення та додавання фраз, перефразування, застосовує елімінацію [26].

Провідні лінгвісти виділяють такі типи лексико-семантичних трансформацій:

- 1) конкретизація (коли слова в англійській мові мають ширше семантичне значення і не мають конкретного еквівалента в українській мові);
- 2) генералізація (коли вужче семантичне значення замінюється більш широким);
- 3) смисловий розвиток (переклад, створений завдяки контекстуальній та логічній зміні предмета, процесу або ознаки);
- 4) антонімічний переклад (переклад, зроблений за допомогою слова з протилежним значенням до оригіналу);
- 5) додавання слів під час перекладу задля роз'яснення змісту;
- 6) пропуск слів;
- 7) компенсація (передача змістового значення іншими від застосованих в оригіналі засобами) [16].

Усі ці засоби викликані трансформацією структури тексту, розбіжністю швидкості репліки героя та тексту перекладу.

Під час зміни синтаксичних структур у субтитрах складні конструкції замінюються простими для легкого сприйняття, але зі збереженням головного сенсу та стилістики репліки.

Також, опущення може виявлятися в поєднанні двох речень в одне. Додавання властиве ситуаціям, коли сенс не буде зрозумілим для цільової аудиторії та треба додати опис або застосувати метод локалізації.

На прикладі серіалу "Хід Королеви" пропоную розглянути варіанти перекладу уривків кінопродукту, проаналізувати різницю між оригіналом і перекладеним субтитруванням.

Приклад 1

Після того, як у школі заборонили видачу зелених таблеток, Елізабет і Джолін зустрічаються у вбиральні. Елізабет починає розпитувати Джолін про це, бо їй здається, що вона більше не зможе грати в шахи без них.

Оригінал: Oh, you have a withdrawal symptoms.

Субтитри: У тебе почалась ломка?

У цьому прикладі під час субтитрування використовується метод модуляції, в якому наявний сленг, усім зрозумілий.

Приклад 2

Коли містер Вітлі (прийомний батько) поїхав у чергове відрядження, її прийомна мати сіла грати на роялі та пояснювала Бет, як вони тут живуть.

Оригінал: The poor man has to travel quite a bit this days, but as he likes to remind me, it keeps a roof over our heads.

Субтитри: Бідоласі доводиться багато їздити, але як він любить нагадувати мені, цим він нас забезпечує.

У цьому прикладі в субтитрах переклад використовується прийом лексичних додавань, завдяки якому ми можемо зрозуміти схований сенс цієї репліки. На цих прикладах ми можемо зрозуміти, що переклад відображає конкретний сенс, і усталені вирази в ньому перекладаються не дослівно, а саме в правильному контексті мови.

Приклад 3

Оригінал: There are other strategies should be to learn.

Переклад: Поступово ти навчишся й інших стратегій.

У цьому прикладі також використовується прийом перефразування та лексичних додавань, завдяки якому ми відчуваємо передачу імпліцитних семантичних компонентів оригіналу.

3.2. Лінгвістичні чинники формування субтитрів

Сегментація

Особливістю кіноперекладу з технічної точки зору є необхідність вмістити переклад в обмежену кількість рядів та знаків, що регулюються міжнародними стандартами швидкості читання субтитрів на екрані.

Довгі однорядкові субтитри діляться на дворядкові тому, що очі та мозок людини сприймає дворядкові субтитри як більшу одиницю, внаслідок цього автоматично прискорюється процес читання. Один субтитр може містити одне закінчене речення. Якщо речення не поміщається в один рядок, то частина тексту переноситься на другий рядок. Під час поділу речення спочатку будується синтаксичне дерево, і визначаються вузли (nodes) [21].

Складносурядні та складнопідрядні речення можна розбивати на кілька простих. Розподіл тексту між рядками вимагає врахування, по-перше, позиції субтитрів на екрані. Якщо субтитри орієнтовані по центру, то місце рядка з великою кількістю символів не має значення, оскільки очам необхідно буде переміститися на однакову відстань в обох випадках [33].

Однак якщо субтитри вирівняні по лівому краю, то перший рядок має бути коротшим, ніж другий. Це пояснюється тим, що інакше очі будуть змушені подолати набагато більшу дистанцію в пошуках початку нового рядка, а відповідно збільшиться і час прочитання субтитру [48].

Ф. Карамітроглу пише про те, що рядки в субтитрах мають бути максимально пропорційними за довжиною, бо звичніше читати текст у прямокутному форматі, ніж у трикутному. Це відбувається, оскільки конвенціональний текстовий формат друкованого матеріалу представлений у прямокутній формі, наприклад, сторінки або газетні колонки [44].

Люди не встигають читати більше ніж два рядки на слайді, тому третій ряд завжди буде неоціненим і залишиться поза увагою. Тож найчастіше намагаються вмістити головне значення фрази у перший рядок. Довжина рядка також важлива, бо чим довше ряд, тим складніше його прочитати, фокусуючись на зображенні.

Відповідно до норм оформлення, співвідношення часу та кількості знаків має бути таке:

Однорядковий субтитр

1 слово (до 10 знаків)	1–1,5 сек.
10–35 знаків	2 сек.

Дворядковий субтитр

1-й рядок — 35 знаків 2-й рядок — до 10 знаків	3,5 сек.
1-й рядок — 35 знаків 2-й рядок — до 25 знаків	4 сек.
1-й рядок — 35 знаків 2-й рядок — до 35 знаків	5–6 сек.

Перекладачеві доводиться змінювати свій текст, враховуючи зовнішні параметри розміщення субтитрів. Сучасні різновиди гаджетів диктують нові умови відображення субтитрів на своїх екранах.

Опущення мовних елементів

Рішення про те, яка інформація має бути опущена, а яка включена в субтитри, залежить від відносного внеску цієї інформації для розуміння й оцінки фільму. Субтитри не повинні містити весь вимовлений текст, навіть якщо просторово-часові параметри це дозволяють.

Категорії мовних елементів, які можуть бути опущені:

- Загальні фрази (наприклад: you know, well, as I say тощо), які не несуть смислового навантаження і їхня наявність здебільшого функціональна.
- Двоскладові прикметники та прислівники, які мають еквіваленти в односкладових.
- Відповідні вирази (yes, no, ok, please, thanks, thank you, sorry). За чіткої вимови їх легко почути й зрозуміти, тому вони можуть бути опущені [27].

Приклад

Оригінал: — I can't find my book.

- Which book we talking about? You read like a hundred of them.

Переклад: — Не можу знайти книгу.

- Яку саме? Ти читаєш їх сотнями.

Зміна синтаксичних структур

Набагато більшою мірою, ніж лексика, зміні в субтитрах піддаються синтаксичні структури. Складні синтаксичні конструкції перетворюються на прості. Під час таких трансформацій важливим є збереження балансу між семантикою (смісловим навантаженням), прагматикою (комунікативною функцією тексту-оригіналу) і стилістикою.

Вчений Ф. Карамітроглу наводить цілу низку синтаксичних трансформацій, яких зазнає оригінальний діалог, модифікуючись у текст субтитрів: з заперечливих виразів формулюються позитивні, тимчасові підрядні речення стають тимчасовими прийменниковими фразами, непрямі запитання замінюються прямими, відбувається опущення однакових присудків [44].

Приклад 1

Оригінал: He is a world champion who could have beaten both of us when he was ten.

Переклад: Він чемпіон світу, який в свої 10 років зробив би нас обох.

Приклад 2

Оригінал: No, I know I'm right, and Beth sees things the same way I do.

Переклад: Я знаю, що маю рацію, і у Бет схожий погляд на гру.

При перекладі були застосовані конкретизація ("things" — "гра") і цілісне перетворення.

Акроніми, апострофи, цифри та символи

У кінотексті до використання акронімів слід ставитися з обережністю, і застосовувати їх тільки якщо їхнє значення зрозуміле одразу. Цифри, що в вихідному тексті записані словами, замінюють на числа більші за дванадцять, але неприпустима такого роду заміна у виразах, як "1000 разів" або "2 з нас". Можливе використання символів, які є загальноприйнятими та відомими %, але не & або @.

Передача діалектів

Якщо в тексті субтитру використовується діалект мови-джерела, то він не повинен передаватися фонетичною або синтаксичною транскрипцією усної форми. Тільки діалекти, які вже були використані в письмовій формі в друкованих матеріалах, можуть бути використані в субтитрах. Заборонені слова не повинні піддаватися цензурі, якщо тільки їхнє часте вживання не впливає на текстову економію [21].

Немає певних стандартів для передачі мовних елементів, пов'язаних із культурною специфікою, але в таких випадках можуть бути використані різні трансформації: перестановка, перестановка з поясненням, нейтралізація, опущення тощо.

Головним критерієм успішного кіноперекладу є його близькість глядачеві, наявність розмовної лексики, сленгу, жаргонізмів, збалансований рівень вульгарності та гумору. Гумор являється однією з найважливіших проблем при перекладі. Річ у тому, що можна дуже витончено зробити переклад, але при цьому гумор, який містився у вихідному тексті, буде безповоротно втрачений.

Еквівалентність перекладу, своєю чергою, відходить на другий план, а одним з основних завдань залишається адекватна передача змістового наповнення фільму.

При виконанні перекладу субтитрів до серіалу "The Queen's Gambit" була використана професійна лексика шахової гри, яка має наявні відмінності у різних мовах, зокрема у назвах фігур та комбінацій англійською та українською мовами.

3.3. Переклад професійної лексики при субтитруванні

Неабиякі складнощі виникли при перекладі назви ходів (переміщення фігур на шаховій дошці). Як виявилось після проведеного дослідження, англійське найменування вертикалей шахової дошки відрізняється тим, що стовпці називаються відповідно до місця розташування фігури на початку партії. B-bishop, K-king, N-knight, Q-queen, P-pawn, R-rook.

У той час як українська розкладка має звичний порядок латинських літер за алфавітом. Наприклад, звичайне для нас клітинка d4 в західному варіанті буде мати назву Q4, що означає вертикаль королеви (“queen”) й іноді не скорочується до однієї літери.

А якщо взяти повторювані фігури коней, слонів, то назви відповідних їм клітин будуть доповнені ще літерами K чи Q, які уточнюють ця фігура зі сторони короля (K) чи королеви (Q). Тобто, f3 буде означати KB-3 (3 клітина у стопці слона за сторони короля). Досить складно, на мою думку.

Детальний приклад перекладу субтитрів для декількох секунд шахової партії з використанням саме таких позначень для ходів можна побачити нижче:

00:01:07,916 --> 00:01:09,875	00:01:07,910 --> 00:01:09,870
-N to KB-3.	-Кінь на f3.
-Pawn to queen three.	-Пішак на d6.
17	17
00:01:09,958 --> 00:01:10,791	00:01:09,950 --> 00:01:10,790
P to Q4.	Пішак на d4.
18	18
00:01:11,375 --> 00:01:12,291	00:01:11,370 --> 00:01:12,290
Pawn takes pawn.	Пішак бере пішака.
19	19
00:01:12,833 --> 00:01:15,458	00:01:12,830 --> 00:01:15,450
-Knight takes.	-Кінь бере пішака.
-Knight... king bishop three.	-Кінь на... f6.
20	20
00:01:15,541 --> 00:01:18,000	00:01:15,540 --> 00:01:18,000
-[Benny] N to QB-3.	-Кінь на c3.
-[Beth] Pawn to king's knight three.	-Пішак на g6.

До того ж треба було звертати увагу на назви комбінацій та шахових прийомів, згадки та відсилання на відомих шахістів різних часів та національностей.

Приклад 1

The Levenfish. Never liked it.	Атака Левенфіша. Ніколи мені не подобалась.
--------------------------------	---

У даному прикладі використаний лексичний прийом додавання слова “атака” для повного розуміння змісту.

Приклади 2, 3

You're bored in the way you probably were when you read Reuben Fine's endgame analysis.	Та сама нудьга, яку ти відчуваєш, коли читаєш аналіз ендшпіль у Рубена Файна.
And then the counter analysis in Chess Review that pointed out the errors	А потім альтернативний аналіз у «Шаховому огляді», де вказані помилки у Рубена Файна.

	144		144
00:10:58,500 --> 00:11:00,541		00:10:58,500 --> 00:11:00,790	
Look at the way he plays rook-pawn endings.		Подивись, як він грає ендшпіль з турою та пішаками.	
	145		145
00:11:00,625 --> 00:11:03,208		00:11:00,870 --> 00:11:03,200	
Look at the games with Luchenko and Spassky.		Зверни увагу на партії з Лученко та Спаським.	

3.4. Переклад назви серіалу

Останньою, але дуже важливою є проблема перекладу назв фільмів та серіалів. Дослідники вважають, що переклад назв фільмів можна порівняти з перекладом афоризмів та прислів'їв, тому що вони мають схожі текстові ознаки й принципово схожий підхід до перекладу. Серед цілого ряду чинних перекладацьких трансформацій слід використовувати тільки ту, яка необхідна для найбільшого наближення назви-перекладу до оригіналу, стосовно таких критеріїв, як структура, виразність та інформативність.

Цікавим є факт невизначеності назви серіалу українською мовою, бо має аж три варіанти “Ферзевий гамбіт” / “Хід королеви” / “Гамбіт королеви”. Почнемо з останнього варіанту, який є прямим перекладом з оригінальної назви англійською мовою “The Queen’s Gambit”. “Ферзевий гамбіт” є трансформованою опцією, у якому слово “королева” замінено на термін з шахів, що додає особливого шарму та налаштовує на серйозний кінопродукт за темою шахів. Назва ж “Хід королеви” навпаки спрощена від усіляких термінів, типу “гамбіт”, має свою загадковість, бо не зрозуміло навіть жанр серіалу, та звучить вона не менш ефектно. В англійській назві “Queen” окрім шахової фігури одночасно означає ще й шахову королеву Бет у жорстокому світі чоловіків-гросмейстерів, тому двозначний варіант перекладу як “Хід королеви” я вважаю цілком виправданим.

Підбиваючи підсумок, потрібно зазначити, що переклад серіалів являє собою складну перекладацьку дилему, оскільки лінгвосеміотична структура тексту серіалу та інтертекстуальність є чинниками, що зумовлюють когнітивний дисонанс перекладача. Переклад фраз, замішаних на культурних феноменах, вимагає великого перекладацького досвіду і праці.

Перекладач має використовувати різні прийоми та засоби, бути в постійному творчому пошуку задля подолання цих складнощів і отримання найкращого варіанту роботи.

Отже, створення перекладу субтитрів — це творчий, художній процес, прагматичний за формою і має додатковий характер. Підвищена увага приділяється тому, наскільки гармонійно взаємодіють субтитри та витвір мистецтва, бо неякісно виконана робота може зруйнувати весь кінопродукт.

ВИСНОВКИ

Дана робота присвячена здійсненню міжкультурної комунікації та особливостям перекладу субтитрів на прикладі американського мінісеріалу “The Queen`s Gambit”.

У ході дослідження було:

- розглянуто аудіовізуальний переклад та його основні види;
- описано основні проблеми перекладу кінотексту як міжкультурної комунікації;
- визначено сутність субтитрів як особливого виду дискурсу;
- надано повну класифікацію субтитрів;
- зазначено основні вимоги до якісного субтитрування та дублювання будь-якою мовою;
- описано особливості функціонування субтитрів у медіадискурсі;
- виявити специфіку реалізації основних текстових категорій у субтитрах;
- з'ясовано основні лінгвістичні та екстралінгвістичні проблеми при перекладі субтитрів і запропоновано варіанти й способи їх вирішення.
- виявлено найбільш вдалий переклад на прикладі конкретних діалогів/монологів з цього серіалу.

Перекладений фільм, як і будь-який перекладений твір отримує нове життя в чужому культурному контексті. В ньому він функціонує як повноцінний автономний текст і стає невідокремленим від оригінального художнього процесу в новій культурі. Таким чином, перекладений текст повинен володіти самостійною естетичною цінністю, іноді всупереч тексту оригіналу [10].

Будь-яка форма аудіовізуального перекладу відіграє унікальну роль у розвитку національної специфічності та національних стереотипів. Фільми можуть бути надзвичайно впливовими та надзвичайно сильними транспортними засобами для того, щоб передати цінності, ідеї та інформацію. Різні культури представлені як і за допомогою слів, так і візуально, оскільки фільм — багато семіотична галузь, котра передає значення через декілька каналів, таких як картина, діалог, музика. Моменти, які мали бути певними для однієї культури, демонструють тенденцію

розповсюджуватися та проникати в інші культури. Методи можуть залежати від великої кількості факторів, а саме: історії, традицій, видів перекладу в даній країні.

Детальне дослідження перекладу кінофільмів як видів художнього тексту також важливе для досягнення вищого рівня кіноперекладів в Україні, що сприятиме розвитку кіномистецтва зокрема та української культури загалом.

На мою думку, на рівень якості субтитрів, які пропонують вітчизняні телеканали, впливають декілька вагомих факторів.

По-перше, редактор повинен бути професіоналом, який несе повну відповідальність за готовий відредагований телевізійний продукт, що надходить до українського глядача/читача. Професіоналізм та відповідальність охоплюють бездоганне знання мови реципієнта і мови оригіналу, уважність у вичитуванні текстів та спостерігання за емоціями, невербальною мовою.

По-друге, дотримання необхідних технічних характеристик також впливає на сприйняття інформації глядачем. Як все було сказано, перекладач або редактор повинен слідкувати за розміщенням субтитрів на екрані, кольором і розміром шрифту, інтерліньяжем дворядкових субтитрів, швидкістю зміни реплік головних героїв серіалу, а також максимальною кількістю рядків.

По-третє, на оцінку правильності написання та подання тексту впливає рівень грамотності самої людини. Таким чином, популяризація неграмотності через не вивірені належним чином субтитри набуває суспільного значення [13].

На сьогодні все більше кінематографістів додають професійні субтитри до фільмів, бо вони є найдешевшим способом розширити аудиторію, який також збільшує цінність і конкурентність продукту.

Для вибору серіалу для дослідження було проаналізовано електронні ресурси з рекомендаціями, відгуками глядачів. Вибір пав на відомий американський серіал “The Queen`s Gambit”, який вважається найкращою екранізацією сюжету про шахову гру за всю історію кінематографа, що здобув багато премій, зокрема в номінації “Найкращий мінісеріал 2020”. Він мав великий успіх після прем’єри й справив позитивне враження на публіку з усього світу й популяризував гру в шахи.

У якості практичної частини роботи було виконано переклад англійських субтитрів п'ятої та шостої серій мінісеріалу “The Queen`s Gambit” українською мовою. У процесі перекладу було виявлено труднощі й виконано пошук подолання перекладацьких проблем різними способами, описаними в третьому розділі теоретичної частини.

Підбиваючи підсумки, можна зазначити, що основним завданням перекладача кінотексту постає використання всіх знань теоретичних основ перекладу та екстралінгвістичних реалій для створення адекватного перекладу з передачею комунікативної функції оригіналу та інтерпретацією для розуміння аудиторії в іншій культурі.

Подивитися готову роботу, а саме 5 серію “The Queen`s Gambit” з українськими субтитрами можна за посиланням https://drive.google.com/drive/folders/1Z-uczxu3XnW0E7Lhbj6zo9b0MDIX6EB?usp=share_link.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко Т.П. Переклад як когнітивно-комунікативна діяльність. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2014. – С. 13–18.
2. Валькова А. О. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасних англomовних документальних фільмів. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». – Київ, 2020. – С.116.
3. Егорова Т. А. Субтитрование и дубляж. Определение, сравнение методик. Плюсы и минусы. Вестник науки и образования Днепроvского национального университета имени Олеса Гончара. – 2019. – № 3–1 (57). С. 46–50.
4. Єлісеєва, С.В. Особливості субтитрування як напряду перекладацької діяльності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2018. – № 32 (2). – С.158–160.
5. Журавель Т.В. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. – 2018. – № 10. – С. 35–38.
6. Задорожная М.А. Основы общей теории и практики перевода (английский и русский языки как иностранные). – К.: Изд. КНЛУ, 2001. – 240 с.
7. Ковальчук Є.С. Роль перекладу у процесі міжкультурного спілкування. Збірник матеріалів ІV міжнародної науково-практичної конференції. Маріупольський державний університет. – 2020. – С. 242–246.
8. Кропінова, Т.В. Переклад кінотексту: специфіка кінотексту як перекладацького об'єкта. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 6. – С.407–412.
9. Лаврик Л. Г. Особливості перекладу кінотексту (на матеріалі українських перекладів роману А. Крісті “Вбивство у «Східному експресі»”. Донецький та національний університет імені Василя Стуса, Вінниця.– 2020. – 102 с.

10. Мельник А.П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – 2015. – № 58. – С. 110–112.

11. Олійник О.Ю., Колодій Б.М. Стратегії й тактики відтворення кінодіалогу в українському перекладі (на матеріалі англomовних фільмів Квентіна Тарантіно). Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Закарпатські філологічні студії. Випуск 17. Том 2. – С.80–87.

12. Онлайн-переклад субтитрів як дидактичний метод удосконалення мовних навичок. ALBA Translating Company. Режим доступу: <https://www.alba-translating.com> (дата звернення: 15.01.2021).

13. Підмогильна. Н. В., Трофімова М. О. Субтитрування кінофільмів як лінгвістична проблема. Проблеми загального і слов'янського мовознавства. Вісник науки та освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. – 2019. – № 3-1(57). – С.107–117.

14. Полюжин М.М. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську. – К., 1991.

15. Радецька С. В. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу: переваги та недоліки. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки. Кн. 2. – 2016. – С. 81–84.

16. Терехова С.І. Вступ до перекладознавства. Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу. – К.: Вид. КНЛУ, 2002. – 163 с.

17. Шубенко Н. О. Аудіовізуальний медіатекст: специфіка, структура, властивості. Культура і Сучасність: альманах. – К.: Міленіум, 2012. – № 1. – С. 145–149.

18. Щербакова О. М. До проблеми українського перекладу американської кінопродукції. Режим доступу: www.repository.hneu.edu.ua.

19. Яворська Г.М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс. Мова. Культура. Влада. Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні. – Київ, 2000. – 286 с.

20. Armstrong, Stephen, Colm Caffrey, Marian Flanagan, Dorothy Kenny, Minako O'Hagan and Andy Way. 'Leading by Example: Automatic Translation of Subtitles via EBMT', *Perspectives: Studies in Translatology* 14(3). – 2006. – P. 163–84.
21. Baker, R. *Handbook for Television Subtitlers*. – London, 1995.
22. Baldry, A., & Thibault, P. J. *Multimodal Transcription and Text Analysis*. London: Equinox. – 2005.
23. Bannon, D. 'Subtitling: The Role of Trans-modal Translation in Global Cinema'. *Translation Journal* 14(2). – 2010.
24. Bannon, D. 'Tonality in Subtitle Translation', *Translation Journal* 14(4). – 2010.
25. Bannon, D. 'When Correct Grammar is Wrong-ish. Grammaticality, Ungrammaticality, and Usage-based Theory in Film Subtitles'. *Translation Journal* 17(2). – 2013.
26. Battarbee, Keith. 'Subtitles and Soundtrack', in Yves Gambier (ed.) *TRANS*, Turku: University of Turku, School of Translation Studies. – 1986. – P.144–65.
27. Baumgarten, N. Yeah, That's It!: Verbal Reference to Visual Information in Film Texts and Film Translations. *Meta*, LIII(1). – 2008. – P. 6–24.
28. Berinstein, P. (1997). *Moving Multimedia: The Information Value in Images*. – 1997. – *Searcher*, 5(8). – P. 40–49.
29. Catrysse, P. *Multimedia & Translation: Methodological Considerations*. In Y. Gambier & H. Gottlieb (Eds.), *(Multi) Media Translation: Concepts, Practices and Research*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. – 2001. – P. 1–12.
30. Cintas H.D. *Audiovisual Translation: An Overview of its Potential*. *New Trends in Audiovisual Translation*. Bristol: Multilingual Matters. – 2009. – P. 1–20.
31. CSOFT International. *Video Localization: The Importance of Subtitling and Dubbing in the Film Industry*. Retrieved from <https://blog.csoftintl.com/video-localization-subtitle-translation-in-the-film-industry>, 26.02.2021.
32. de Linde, Zoé and Neil Kay. *The Semiotics of Subtitling*. Manchester: St Jerome. – 1999.
33. Díaz Cintas, Jorge. 'Striving for Quality in Subtitling: The Role of a Good Dialogue List', in Yves Gambier and Henrik Gottlieb (eds) *(Multi)Media Translation*,

Concepts, Practices and Research, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins. – 2001. – P. 199–211.

34. Díaz-Cintas, J. In Search of a Theoretical Framework for the Study of Audiovisual Translation. In P. Orero (Ed.), *Topics in Audiovisual Translation*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. – 2004. – P. 21–34.

35. Díaz-Cintas, J., & Remael, A. *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St Jerome. – 2007.

36. Dries, Josephine. *Dubbing and Subtitling. Guidelines for Production and Distribution*. Düsseldorf: The European Institute for the Media. – 1995.

37. Gonzalez L. P. *Audiovisual Translation*. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. – London: Routledge, 2011. – P. 13–20.

38. Gottlieb, H. Subtitles and international anglicization. *Nordic Journal of English Studies*. University of Copenhagen. – 2004. – 3(1). – P. 219–230.

39. Gottlieb, Henrik. *Subtitles, Translation and Idioms*. Copenhagen: Centre for Translation Studies, University of Copenhagen. – 1997.

40. Hale, Mike. ‘The Queen’s Gambit’ Review: Coming of Age, One Move at a Time. *The New York Times*. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2020/10/21/arts/television/queens-gambit-review-netlix.html>

41. Hatim, B., & Mason, I. *Discourse and the Translator*. London: Longman. – 1990.

42. Heiss, Christine. ‘Dubbing Multilingual Films: A New Challenge?’, *Meta* 49(1). Special Issue Audiovisual Translation. – 2004. – P. 208–20.

43. Ivarsson, Jan. ‘Subtitling Through the Ages. A Technical History of Subtitles in Europe’. *Language International* (April). – 2002. – P. 6–10.

44. Karamitroglou, Fotios. ‘A Proposed Set of Subtitling Standards for Europe’. *Translation Journal* 2(2). – 1998.

45. Karamitroglou, Fotios. ‘Audiovisual Translation at the Dawn of the Digital Age: Prospects and Potentials’. *Translation Journal* 3(3). – 1999.

46. Kress, G., & Van Leeuwen, T. *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Hodder Arnold. – 2001.

47. Lawrence Venuti, *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. New York: Routledge. – 1995.
48. Lever, Helen J. MA in Translation & Interpreting. Ch.2. Subtitling. Retrieved from URL: <https://www.scribd.com/document/47814782/ChapterTwo-Subtitling>
49. Lindgren, Simon. 'Sub*culture: Exploring the Dynamics of a Networked Public'. *Transformative Works and Cultures* 14. – 2013.
50. McClarty, Rebecca. 'Towards a Multidisciplinary Approach in Creative Subtitling'. *Special Issue Multidisciplinary in Audiovisual Translation*. – 2012. – P.133–53.
51. Mildred L. Larson, *Meaning-Based Translation*. Lanham, MD: University Press of America. – 1984. – 158 p.
52. Mubenga, K. S. Towards a Multimodal Pragmatic Analysis of Film Discourse in Audiovisual Translation. *Translator' Journal*. – 2009. – 54(3). – P. 466–484.
53. Orero, P. (Ed.). *Topics in Audiovisual Translation*. Amsterdam/ Philadelphia: Benjamins. – 2004.
54. Pedersen, J. High Felicity: A Speech Act Approach to Quality Assessment in Subtitling. In D. Chiaro, C. Heiss, & C. Bucaria (Eds.), *Between Text and Image: Updating Research in Screen Translation*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. – 2008.
55. Pedersen, J. *Subtitling Norms for Television*. Amsterdam/ Philadelphia: Benjamins. – 2011.
56. Roman Jakobson, "On Linguistic Aspects of Translation," in *On Translation*, ed. Reuben Brower. New York: Oxford University Press. – 1959. – 232 p.
57. Rotten tomatoes. The Queen`s Gambit: Reviews. Retrieved from https://www.rottentomatoes.com/tv/the_queens_gambit
58. Sara Laviosa, *Corpus-Based Translation Studies: Theory, Findings, Applications*. New York: Rodopi. – 2002.
59. Syme, Rachel. "The Queen's Gambit" Is the Most Satisfying Show on Television. *The New Yorker*. Retrieved from <https://www.newyorker.com/culture/on-television/the-queens-gambit-is-the-most-satisfying-show-on-television>

60. Taylor, C. J. Multimodal Transcription in the Analysis, Translation and Subtitling of Italian Films. *The Translator*. – 2003. – 9(2). – P.191–205.

61. The New York Times. ‘The Queen’s Gambit’ Tries a Risky Play: Betting Chess Can Be Good TV. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2020/10/16/arts/television/queens-gambit-chess-netflix.html>

62. Wurm, Svenja. ‘Intralingual and Interlingual Subtitling. A Discussion of the Model and Medium in Film Translation’. *Sign Language Translator and Interpreter*. – 2007. – 1(1). – P. 115–41.

63. Zilberdik, Nan Jacques. ‘Relay Translation in Subtitling’. *Perspectives: Studies in Translatology*. – 2004. – 12(1). – P. 31–53.

01.12.22

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Bauz', with a stylized flourish at the end.

ДОДАТОК А
СУБТИТРИ ДО П'ЯТОЇ СЕРІЇ "THE QUEEN'S GAMBIT"

English subtitles	Український переклад
1	1
00:00:06,416 --> 00:00:08,166	00:00:06,410 --> 00:00:08,040
[Alice] Dark's nothing to be afraid of.	Темряви не варто боятися.
2	2
00:00:08,666 --> 00:00:12,125	00:00:08,660 --> 00:00:12,120
In fact, I'd go as far as saying	Насправді,
there's nothing to be afraid of.	взагалі не варто нічого боятися.
3	3
00:00:12,208 --> 00:00:13,208	00:00:12,200 --> 00:00:13,200
Anywhere.	Ніколи.
4	4
00:00:14,000 --> 00:00:18,375	00:00:14,000 --> 00:00:18,370
The strongest person is the person	Найсильніший той, хто не боїться
who isn't scared to be alone.	бути сам.
5	5
00:00:20,708 --> 00:00:23,416	00:00:20,700 --> 00:00:23,410
It's other people you got to worry about.	Варто стерегтись інших людей.
6	6
00:00:24,250 --> 00:00:27,750	00:00:24,250 --> 00:00:27,750
Other people. They'll tell you what to do,	Вони кажуть тобі, що робити,
how to feel... [scoffs]	що відчувати.
7	7
00:00:29,083 --> 00:00:30,041	00:00:29,080 --> 00:00:30,040
Before you know it...	І внаслідок цього...
8	8
00:00:30,666 --> 00:00:33,708	00:00:31,200 --> 00:00:33,700

[scoffs] ...you're pouring your life out in search of something	ти марнуєш своє життя в пошуках того,
9	9
00:00:34,250 --> 00:00:36,166 other people told you to go look for.	00:00:34,250 --> 00:00:36,290 що тобі звеліли шукати інші.
10	10
00:00:37,375 --> 00:00:39,375 Someday, you're gonna be all alone,	00:00:37,370 --> 00:00:39,370 Одного дня ти залишися геть сама,
11	11
00:00:40,333 --> 00:00:43,041 so you need to figure out how to take care of yourself.	00:00:40,330 --> 00:00:43,040 тому тобі треба навчитись давати собі раду.
12	12
00:00:47,250 --> 00:00:49,458 [melancholy music playing]	00:00:47,250 --> 00:00:49,458 [грає меланхолічна музика]
13	13
00:02:34,833 --> 00:02:35,666 Hello.	00:02:34,830 --> 00:02:35,660 Алло.
14	14
00:02:36,166 --> 00:02:37,083 [man] Beth Harmon?	00:02:36,160 --> 00:02:37,000 Бет Гармон?
15	15
00:02:38,791 --> 00:02:39,958 Yes.	00:02:38,790 --> 00:02:39,950 Так.
16	16
00:02:40,041 --> 00:02:43,958 Uh, this is Harry Beltik.	00:02:40,040 --> 00:02:43,950 Це Гаррі Белтік,

Uh, from the Kentucky State Tournament.	з шахового турніру штату Кентуккі.
17	17
00:02:44,708 --> 00:02:46,458	00:02:44,700 --> 00:02:46,450
No, I remember.	Так, я пам'ятаю.
18	18
00:02:46,541 --> 00:02:48,541	00:02:46,540 --> 00:02:48,540
I hear you dropped one to Borgov.	Я чув, ти програла Боргову.
19	19
00:02:50,208 --> 00:02:51,750	00:02:50,200 --> 00:02:51,750
I wanted to give condolences.	Хотів висловити співчуття.
20	20
00:02:52,750 --> 00:02:53,583	00:02:52,750 --> 00:02:53,580
Thanks.	Дякую.
21	21
00:02:54,916 --> 00:02:56,375	00:02:54,910 --> 00:02:56,370
What were you playing, white?	Ти якими грала, білими?
22	22
00:02:57,958 --> 00:03:00,583	00:02:57,950 --> 00:03:00,580
-Black.	-Чорними.
-Oh, it's-it's better that way.	-Це краще.
23	23
00:03:01,250 --> 00:03:02,708	00:03:01,250 --> 00:03:02,700
I mean, if you're gonna lose.	Тобто, якщо вже програвати.
24	24
00:03:03,291 --> 00:03:04,125	00:03:03,290 --> 00:03:04,120
Suppose so.	Напевно.

25	25
00:03:05,458 --> 00:03:06,375	00:03:05,450 --> 00:03:06,370
What did you play?	Що ви розіграли?
26	26
00:03:08,416 --> 00:03:09,375	00:03:08,290 --> 00:03:09,370
Closed Sicilian.	Сицилійський. Закритий.
27	27
00:03:09,458 --> 00:03:10,500	00:03:09,450 --> 00:03:10,500
Rossolimo? Really?	Россолімо? Справді?
28	28
00:03:10,583 --> 00:03:11,791	00:03:10,580 --> 00:03:11,790
I let him do it to me.	Я сама дозволила.
29	29
00:03:11,875 --> 00:03:12,833	00:03:11,870 --> 00:03:12,750
That's a mistake.	Це ти дарма.
30	30
00:03:12,916 --> 00:03:17,541	00:03:13,370 --> 00:03:17,540
Uh, look, I'm in Lexington	Послухай,
for the summer, and I thought maybe...	я в Лексінгтоні на все літо, то може...
31	31
00:03:18,458 --> 00:03:19,375	00:03:18,450 --> 00:03:19,370
Maybe what?	Може що?
32	32
00:03:20,375 --> 00:03:21,916	00:03:20,370 --> 00:03:21,910
Would you like some training?	Може потренувати тебе?
33	33
00:03:22,000 --> 00:03:25,083	00:03:22,000 --> 00:03:25,080
I know you're better than me.	Розумію, ти граєш краще за мене.

34	34
00:03:25,666 --> 00:03:28,375	00:03:25,620 --> 00:03:28,540
But if you're gonna play the Soviets,	Але якщо збираєшся змагатись
you need help.	з росіянами, тобі потрібна допомога.
35	35
00:03:29,041 --> 00:03:29,916	00:03:29,040 --> 00:03:29,910
Where are you?	Де ти?
36	36
00:03:30,000 --> 00:03:32,500	00:03:30,000 --> 00:03:32,500
I'm on my way to the Phoenix Hotel.	Їду в готель «Фенікс».
37	37
00:03:33,500 --> 00:03:36,541	00:03:33,500 --> 00:03:36,540
I'm moving to an apartment on	У четвер переїду
Thursday.	в квартиру і тоді зможу прийти.
I could come by then.	
38	38
00:03:38,666 --> 00:03:40,250	00:03:38,660 --> 00:03:40,250
Why don't you come over right now?	А можеш прямо зараз?
39	39
00:04:17,208 --> 00:04:18,750	00:04:17,200 --> 00:04:18,750
Excuse me, miss.	Перепрошую, міс.
40	40
00:04:21,416 --> 00:04:24,458	00:04:21,410 --> 00:04:24,450
What happened to that gawky kid	А де та незграбна дівчинка,
who kicked my ass five years ago?	яка дала мені жару п'ять років тому?
41	41
00:04:28,083 --> 00:04:29,375	00:04:28,080 --> 00:04:29,370
Apparently, she grew up.	Вочевидь, вона виросла.

42	42
00:04:33,500 --> 00:04:34,583	00:04:33,500 --> 00:04:34,580
A.I. Deinkopf.	A.I. Дінкопф.
43	43
00:04:35,083 --> 00:04:36,166	00:04:35,080 --> 00:04:36,250
Middlegame Strategy.	«Стратегії мітельшпіля».
44	44
00:04:38,250 --> 00:04:39,250	00:04:38,250 --> 00:04:39,250
I've read that one.	Цю я читала.
45	45
00:04:45,333 --> 00:04:47,500	00:04:45,330 --> 00:04:47,580
J.R. Capablanca, My Chess Career.	Х.Р. Капабланка «Моя шахова кар'єра».
46	46
00:04:48,500 --> 00:04:49,583	00:04:48,500 --> 00:04:49,580
That one, too.	І цю теж.
47	47
00:04:53,833 --> 00:04:57,333	00:04:53,830 --> 00:04:57,330
Fornaut, Alekhine's Games 1938 to 1945.	Форно. «Партії Алехіна. 1938-1945 р.»
48	48
00:04:57,416 --> 00:04:58,250	00:04:57,410 --> 00:04:58,250
Yes.	Так.
49	49
00:05:01,291 --> 00:05:02,833	00:05:01,290 --> 00:05:03,080
Meyer, Rook and Pawn Endings.	Майер «Ендшпілі з турами та пішаками».
50	50

00:05:03,666 --> 00:05:05,916	00:05:03,660 --> 00:05:05,910
I know, you've read it.	Знаю, цю ти вже читала.
51	51
00:05:06,000 --> 00:05:06,833	00:05:06,000 --> 00:05:06,830
No.	Ні.
52	52
00:05:09,125 --> 00:05:10,625	00:05:09,120 --> 00:05:10,620
But I have my own copy upstairs.	Але нагорі у мене є примірник.
53	53
00:05:11,916 --> 00:05:14,500	00:05:11,910 --> 00:05:14,500
Well, some of these	Що ж, хоч щось буде новим для тебе.
are gonna be new to you.	
54	54
00:05:14,583 --> 00:05:16,208	00:05:14,580 --> 00:05:16,200
Capablanca played on intuition.	Капабланка покладався на інтуїцію.
55	55
00:05:16,291 --> 00:05:19,750	00:05:16,290 --> 00:05:19,750
And his natural gifts,	І на свій природній хист,
which obviously were considerable.	який, вочевидь, був значним.
56	56
00:05:19,833 --> 00:05:22,458	00:05:19,830 --> 00:05:22,750
Unlike Bogoljubov and Grünfeld,	На відміну від Боголюбова та
who memorized everything.	Грюнфельда, які все запам'ятовували.
57	57
00:05:22,541 --> 00:05:24,583	00:05:22,830 --> 00:05:24,580
Yeah, I know how you feel about them.	Знаю твоє ставлення до них.
58	58
00:05:24,666 --> 00:05:26,375	00:05:24,660 --> 00:05:26,500

I read your piece in Chess Review.	Читав твоє інтерв'ю в «Шаховому огляді».
59	59
00:05:27,708 --> 00:05:29,583	00:05:27,660 --> 00:05:29,000
Nice cover photo, by the way.	Гарне фото на обкладинці.
60	60
00:05:33,125 --> 00:05:36,125	00:05:33,120 --> 00:05:36,120
I see players at tournaments after their games have finished,	Я бачу, як гравці на турнірах залишаються після своїх партій,
61	61
00:05:36,666 --> 00:05:38,958	00:05:36,660 --> 00:05:38,950
sitting there studying opening variation	вивчають варіанти дебютів
62	62
00:05:39,041 --> 00:05:42,125	00:05:39,040 --> 00:05:42,120
or middle-game strategy, endgame theory.	стратегії мітельшпілів, теорію ендшпілів.
63	63
00:05:42,208 --> 00:05:45,375	00:05:42,200 --> 00:05:45,370
-Like it would have made a difference.	-Ніби це щось змінить.
-You don't ever study?	-Ти нічого не вивчаєш?
64	64
00:05:45,458 --> 00:05:47,000	00:05:45,450 --> 00:05:47,000
I analyze games.	Я аналізую партії.
65	65
00:05:47,750 --> 00:05:50,041	00:05:47,750 --> 00:05:50,200
What actually happened, not what could have happened.	Ті, що були зіграні, а не теоретично можливі.
66	66

00:05:51,041 --> 00:05:53,041	00:05:51,040 --> 00:05:53,040
-And I play it by ear.	-Я імпровізую.
-Like Capablanca.	-Як Капабланка.
67	67
00:05:53,125 --> 00:05:55,500	00:05:53,120 --> 00:05:55,500
-He would have beaten Borgov.	-Він би обіграв Боргова.
-Mmm, not every game.	-Не в усіх партіях.
68	68
00:05:55,583 --> 00:05:57,208	00:05:55,580 --> 00:05:57,200
Mmm, every game that counted.	В усіх важливих.
69	69
00:06:00,166 --> 00:06:02,791	00:06:00,160 --> 00:06:02,790
-You think I'm a prima donna, don't you?	-Думаєш, я вважаю себе примадонною?
-It's chess.	-Це шахи.
70	70
00:06:04,708 --> 00:06:05,958	00:06:04,700 --> 00:06:05,950
We're all prima donnas.	Тут усі примадонни.
71	71
00:06:07,458 --> 00:06:10,708	00:06:07,450 --> 00:06:10,700
So, I've replayed your match	Я відтворив твою партію
with Benny Watts a dozen times now.	з Бенні Ваттсом вже десяток разів.
72	72
00:06:11,500 --> 00:06:12,333	00:06:11,500 --> 00:06:12,330
Why?	Навіщо?
73	73
00:06:13,166 --> 00:06:15,833	00:06:13,160 --> 00:06:15,830
-That's ancient history.	-Це вже давня історія.
-Well, it's not that ancient.	-Не така вже давня.

74	74
00:06:17,166 --> 00:06:19,291	00:06:17,160 --> 00:06:19,290
-I'm a different player now.	-Тепер я інший гравець.
-In some ways.	-Не зовсім.
75	75
00:06:21,833 --> 00:06:24,041	00:06:21,830 --> 00:06:23,410
You're stubborn, so you get mad.	Ти вперта, тому виходиш з себе.
76	76
00:06:24,125 --> 00:06:26,375	00:06:24,120 --> 00:06:26,370
When that happens, you can only see what's in front of you.	І тоді бачиш лише те, що перед тобою.
77	77
00:06:26,458 --> 00:06:28,000	00:06:26,450 --> 00:06:28,000
Anger clears my head.	Гнів прочищає мені голову.
78	78
00:06:28,083 --> 00:06:29,708	00:06:28,080 --> 00:06:29,700
Anger is a potent spice.	Гнів – це гостра приправа.
79	79
00:06:30,916 --> 00:06:33,416	00:06:30,910 --> 00:06:33,410
A pinch wakes you up, too much dulls your senses.	Дрібка бадьорить, а візьмеш багато і заб'є памороки.
80	80
00:06:33,500 --> 00:06:35,333	00:06:33,500 --> 00:06:35,330
Where'd you get that from, a fortune cookie?	Де це ти взяв ці печива з передбаченнями?
81	81
00:06:35,416 --> 00:06:37,541	00:06:35,410 --> 00:06:37,540
Mrs. Grecco, my second grade teacher.	Від м-с Грекко, вчительки в другому класі.

82	82
00:06:39,791 --> 00:06:42,458	00:06:39,790 --> 00:06:42,450
But the point is still valid.	Але думка слухна.
You've got to stay open.	Треба залишати розум відкритим.
83	83
00:06:43,416 --> 00:06:46,291	00:06:43,160 --> 00:06:46,290
If you get locked into one idea,	Якщо зациклишся на одній ідеї,
like this king knight pawn, say,	як, наприклад, на цьому ході пішаком,
84	84
00:06:46,375 --> 00:06:47,208	00:06:46,370 --> 00:06:47,200
it's death.	— тобі кінець.
85	85
00:06:48,666 --> 00:06:49,500	00:06:48,660 --> 00:06:49,500
Look.	Поглянь.
86	86
00:06:54,666 --> 00:06:58,166	00:06:54,660 --> 00:06:58,160
-Now, the knight pawn is pinned.	-Тепер його пішак на g – зв'язаний.
-So?	-І що?
87	87
00:06:58,250 --> 00:07:01,000	00:06:58,250 --> 00:07:01,040
So you got to move the king now,	Треба ходити королем
or you get stuck later.	зараз, пізніше не встигнеш.
88	88
00:07:02,958 --> 00:07:04,083	00:07:02,950 --> 00:07:04,080
I can see that, but--	Я бачу, але...
89	89
00:07:04,166 --> 00:07:06,458	00:07:04,160 --> 00:07:06,450
But look at the queen-side pawns,	Подивись на пішаки

way over here.	на своєму ферзевому фланзі.
90	90
00:07:08,500 --> 00:07:10,250	00:07:08,500 --> 00:07:10,250
-He could do this.	-Він міг піти так.
-Try it.	-Спробуй.
91	91
00:07:32,875 --> 00:07:33,708	00:07:32,870 --> 00:07:33,700
See?	Бачиш?
92	92
00:07:35,458 --> 00:07:36,541	00:07:35,450 --> 00:07:36,540
It's a good sequence.	Красива комбінація.
93	93
00:07:37,208 --> 00:07:38,291	00:07:37,200 --> 00:07:38,410
It's from Alekhine.	Підглянув у Алехіна.
94	94
00:07:39,833 --> 00:07:41,625	00:07:39,830 --> 00:07:41,620
I'm saying I got it from a book.	Тобто прочитав в книжці.
95	95
00:07:41,708 --> 00:07:43,083	00:07:41,700 --> 00:07:43,080
I know what you're saying.	Я зрозуміла.
96	96
00:07:43,708 --> 00:07:45,291	00:07:44,450 --> 00:07:45,290
[chuckles] Let's eat.	Давай поїмо.
97	97
00:07:50,541 --> 00:07:53,416	00:07:50,540 --> 00:07:53,370
You're not the same person	Ти теж не той, яким був п'ять років
you were five years ago, either.	тому.

98	98
00:07:54,166 --> 00:07:55,750	00:07:54,160 --> 00:07:55,750
-No?	-Hi?
-No.	-Hi.
99	99
00:07:56,541 --> 00:07:58,291	00:07:56,540 --> 00:07:58,330
But I can't figure out what's different.	Та я не розумію, що змінилось.
100	100
00:07:59,125 --> 00:08:01,583	00:07:59,870 --> 00:08:01,580
Um, I've become more profound?	Я став серйознішим?
101	101
00:08:01,666 --> 00:08:02,500	00:08:01,660 --> 00:08:02,500
That's not it.	Не це.
102	102
00:08:04,333 --> 00:08:06,083	00:08:04,330 --> 00:08:06,080
And I, um, got my teeth fixed.	І я виправив зуби.
103	103
00:08:10,250 --> 00:08:12,333	00:08:10,250 --> 00:08:12,330
-Yeah, that's it.	-Так, це воно.
-[chuckles] Yeah.	-Так.
104	104
00:08:13,000 --> 00:08:15,291	00:08:13,000 --> 00:08:15,290
It's the teeth. It was driving me crazy.	Зуби. Вони мене бісили.
105	105
00:08:16,500 --> 00:08:17,875	00:08:16,500 --> 00:08:17,870
I used my tuition money.	Взяв з грошей на навчання.
106	106

00:08:19,166 --> 00:08:21,291	00:08:19,160 --> 00:08:21,290
My parents are plenty ticked off about it.	Батьки дуже розлютились.
107	107
00:08:25,458 --> 00:08:26,291	00:08:25,450 --> 00:08:26,450
It was worth it.	Воно було того варте.
108	108
00:08:32,875 --> 00:08:35,250	00:08:34,410 --> 00:08:35,250
[clears throat] Uh, I should go.	Мені час йти.
109	109
00:08:36,375 --> 00:08:37,958	00:08:36,660 --> 00:08:37,950
Uh, I'll leave my board here.	Залишу тут свою дошку.
110	110
00:08:39,541 --> 00:08:40,416	00:08:39,540 --> 00:08:40,410
I'll take this.	А це візьму.
111	111
00:08:42,583 --> 00:08:44,750	00:08:42,580 --> 00:08:44,750
I'll be back in the morning	Повернусь вранці. Принесу ще книжок.
with more books.	
112	112
00:08:50,541 --> 00:08:51,375	00:08:50,540 --> 00:08:51,370
[Beltik] Shit.	Чорт.
113	113
00:08:52,416 --> 00:08:54,375	00:08:52,410 --> 00:08:54,370
Oh, God.	Боже.
114	114
00:09:35,291 --> 00:09:36,166	00:09:35,290 --> 00:09:36,120
[woman on TV] No.	Ні.

136	115
00:09:36,750 --> 00:09:38,166	00:09:36,750 --> 00:09:40,160
You see, I'm a little shy.	-Я трохи соромлюсь.
What seems to be the trouble?	-Гаразд, у чому проблема?
116	116
00:09:40,875 --> 00:09:44,708	00:09:40,870 --> 00:09:44,290
[woman] Well, it's difficult to show you	Я не можу зараз показати вам
the symptoms at the moment, because...	симптоми, бо...
117	117
00:09:45,416 --> 00:09:47,083	00:09:45,410 --> 00:09:47,080
it comes and it goes.	вони то з'являються, то зникають.
118	118
00:09:47,791 --> 00:09:51,625	00:09:47,790 --> 00:09:51,620
[man] Oh, it comes and goes?	З'являються і зникають?
119	119
00:09:51,708 --> 00:09:54,083	00:09:51,700 --> 00:09:54,080
[woman] Yes, it's so unfortunate.	Це так незручно.
120	120
00:09:54,166 --> 00:09:56,375	00:09:54,160 --> 00:09:56,370
It's always the same	Завжди те саме, коли я йду до лікаря.
whenever I see a doctor.	
121	121
00:09:56,458 --> 00:09:59,291	00:09:56,450 --> 00:09:59,290
When... when I come, it goes,	Коли я на прийомі, вони зникають.
122	122
00:09:59,375 --> 00:10:00,958	00:09:59,370 --> 00:10:00,950
and when I go, it comes.	А потім знов з'являються.

123	123
00:10:07,166 --> 00:10:09,375	00:10:07,160 --> 00:10:09,370
Okay, tell me, what was your endgame?	Добре. Скажи, яким був твій ендшпіль?
124	124
00:10:10,208 --> 00:10:11,208	00:10:10,200 --> 00:10:11,200
You just saw it.	Ти щойно його бачив.
125	125
00:10:11,875 --> 00:10:13,375	00:10:11,870 --> 00:10:13,370
What was your plan?	Яким був твій план?
126	126
00:10:13,458 --> 00:10:15,333	00:10:13,450 --> 00:10:15,330
To beat you?	Перемогти тебе?
127	127
00:10:17,000 --> 00:10:19,833	00:10:16,870 --> 00:10:19,830
-I don't know what it was.	-Я не знаю яким.
-Exactly, you're still just improvising.	-Саме так, це чиста імпровізація.
128	128
00:10:19,916 --> 00:10:22,000	00:10:19,910 --> 00:10:21,410
I just wiped you out five times.	Я щойно зробила тебе п'ять разів.
129	129
00:10:23,875 --> 00:10:24,875	00:10:23,870 --> 00:10:24,870
I'm a master,	У мене звання майстра.
130	130
00:10:24,958 --> 00:10:26,958	00:10:24,950 --> 00:10:26,950
and I've never played better in my life.	І в житті ніколи не грав краще.
131	131
00:10:28,000 --> 00:10:29,166	00:10:28,000 --> 00:10:29,160
So modest.	Такий скромний.

132	132
00:10:29,250 --> 00:10:31,375	00:10:29,250 --> 00:10:31,370
But I'm nowhere close	Але в Парижі
to what you'll face in Paris.	гравці будуть значно сильніші.
133	133
00:10:31,458 --> 00:10:33,666	00:10:31,450 --> 00:10:33,660
I could beat Borgov	Ще трохи попрацюю та розіб'ю
with a little more work.	Боргова.
134	134
00:10:33,750 --> 00:10:36,291	00:10:33,750 --> 00:10:36,290
You can beat Borgov with a lot more	Аби його перемогти,
work.	працювати доведеться дуже багато.
135	135
00:10:36,375 --> 00:10:37,666	00:10:36,370 --> 00:10:37,660
Years more work.	Роками.
136	136
00:10:38,291 --> 00:10:40,625	00:10:38,290 --> 00:10:40,620
Borgov's not some	Боргов це тобі
Kentucky ex-champion like me.	не колишній чемпіон Кентуккі, як я.
137	137
00:10:40,708 --> 00:10:42,541	00:10:40,700 --> 00:10:42,250
He is a world champion	Він чемпіон світу,
138	138
00:10:42,625 --> 00:10:44,958	00:10:42,330 --> 00:10:44,950
who could have beaten	який би зміг перемогти
both of us when he was ten.	нас з тобою, коли йому було десять.

139	139
00:10:46,958 --> 00:10:48,375	00:10:46,950 --> 00:10:48,370
Do you even know his career?	Тобі відома його кар'єра?
140	140
00:10:49,291 --> 00:10:50,333	00:10:49,290 --> 00:10:50,330
No.	Ні.
141	141
00:10:50,416 --> 00:10:51,250	00:10:50,410 --> 00:10:51,250
Well...	Що...
142	142
00:10:54,375 --> 00:10:55,208	00:10:54,370 --> 00:10:55,200
Read it.	Прочитай це.
143	143
00:10:56,208 --> 00:10:58,416	00:10:56,200 --> 00:10:58,410
Read the games from Leningrad, 1962.	Подивись партії з турніру в Ленінграді 1962 року.
144	144
00:10:58,500 --> 00:11:00,541	00:10:58,500 --> 00:11:00,790
Look at the way he plays rook-pawn endings.	Подивись, як він грає ендшпілі з турою та пішаками.
145	145
00:11:00,625 --> 00:11:03,208	00:11:00,870 --> 00:11:03,200
Look at the games with Luchenko and Spassky.	Зверни увагу на партії з Лученко та Спаським.
146	146
00:11:05,666 --> 00:11:07,208	00:11:05,660 --> 00:11:07,200
You might learn something.	Може чогось навчишся.
147	147

00:11:13,041 --> 00:11:14,916	00:11:13,040 --> 00:11:14,910
No, this way.	Ой, не туди.
148	148
00:11:17,160 --> 00:11:18,660	00:11:17,160 --> 00:11:18,660
ВАСИЛИЙ БОРГОВ	ВАСІЛІЙ БОРГОВ
«МОЯ ЖИЗНЬ В ШАХМАТАХ»	«МОЄ ЖИТТЯ В ШАХАХ»
149	149
00:11:20,791 --> 00:11:21,750	00:11:20,790 --> 00:11:21,620
[whispering] Right.	Точно.
150	150
00:11:26,583 --> 00:11:29,333	00:11:26,580 --> 00:11:29,330
Look at the games with Luchenko and Spassky,	«Зверни увагу на партії з Лученко та Спаським.
151	151
173 00:11:29,416 --> 00:11:31,458	00:11:29,410 --> 00:11:31,450
you might learn something. Fuck.	Може чогось навчишся». Чорт.
152	152
00:11:33,916 --> 00:11:35,083	00:11:33,910 --> 00:11:35,080
I'm a master.	«У мене звання майстра».
153	153
00:11:36,250 --> 00:11:37,625	00:11:36,250 --> 00:11:37,620
It was so bad.	Оце так дурень.
154	154
00:12:09,333 --> 00:12:10,208	00:12:09,330 --> 00:12:10,200
Summer's coming.	Наближається літо.
155	155
00:12:15,250 --> 00:12:18,583	00:12:16,040 --> 00:12:18,580
-Radio's a little loud, don't you think?	А радіо не занадто голосно?

156	156
00:12:19,333 --> 00:12:20,166	00:12:19,330 --> 00:12:20,160
Come on.	Та годі тобі.
157	157
00:12:20,875 --> 00:12:22,833	00:12:20,870 --> 00:12:22,950
I'll turn it down after this. I just...	Я зроблю тихіше після цієї. Я лише...
158	158
00:12:24,166 --> 00:12:25,041	00:12:24,160 --> 00:12:25,080
I love this song.	Люблю цю пісню.
159	159
00:12:33,541 --> 00:12:36,041	00:12:33,540 --> 00:12:35,870
♪ Sun lights up the day time ♪	Сонце світить вдень,
160	160
00:12:36,791 --> 00:12:39,125	00:12:36,790 --> 00:12:39,120
♪ Moon lights up the night ♪	А місяць – вночі.
161	161
00:12:43,208 --> 00:12:44,041	00:12:43,200 --> 00:12:44,040
Are you coming?	Йдеш грати?
162	162
00:13:51,791 --> 00:13:55,291	00:13:51,790 --> 00:13:55,290
"In a fight,	У боротьбі краще,
you want the first blow to be the last."	щоб перший удар став останнім.
163	163
00:13:55,833 --> 00:13:57,791	00:13:55,910 --> 00:13:57,790
And you better be the one to throw it.	І краще нанести його самому».
164	164
00:14:02,583 --> 00:14:05,875	00:14:02,580 --> 00:14:05,870

[woman] "Few things are as mentally brutal as chess."	"Мало що є настільки психологічно важким, як шахи."
165	165
00:14:14,875 --> 00:14:17,708	00:14:14,870 --> 00:14:17,700
[woman] "Attackers may sometimes regret their moves,	Ті, хто атакує, іноді можуть шкодувати про неправильні ходи,
166	166
00:14:17,791 --> 00:14:20,458	00:14:17,790 --> 00:14:20,250
but it is much worse to forever regret	але набагато гірше шкодувати
167	167
00:14:20,541 --> 00:14:23,541	00:14:20,330 --> 00:14:23,540
an opportunity you allowed to pass you by."	про можливість, яку ви змарнували та віддали перемогу».
168	168
00:14:24,458 --> 00:14:26,791	00:14:24,450 --> 00:14:26,790
[Beltik] So, it's not always about attacking.	Атакувати не завжди розумно.
169	169
00:14:29,875 --> 00:14:33,666	00:14:29,870 --> 00:14:33,660
Sometimes, it's much better to take a piece back.	Іноді набагато краще відіграватись.
170	170
00:14:35,083 --> 00:14:38,291	00:14:35,080 --> 00:14:38,290
So, this is Smyslov versus Botvinnik.	Наприклад, партія Смислова проти Ботвинника.
171	171
00:14:38,375 --> 00:14:39,666	00:14:38,370 --> 00:14:39,660
Now, as you can see,	Як бачиш,

172	172
00:14:39,750 --> 00:14:42,875	00:14:39,750 --> 00:14:42,250
Botvinnik should have taken the pawn with the queen. [chuckles]	Ботвиннику треба було брати пішака ферзем.
173	173
00:14:43,416 --> 00:14:44,875	00:14:43,410 --> 00:14:44,870
He must have been very tired,	Але, напевно, він дуже втомився,
174	174
00:14:45,708 --> 00:14:47,583	00:14:45,700 --> 00:14:47,580
or someone must have drugged his tea.	чи йому щось підсипали в чай.
175	175
00:14:51,041 --> 00:14:52,958	00:14:51,040 --> 00:14:52,870
Anyway, I always thought that was interesting.	Мене завжди це цікавило.
176	176
00:14:53,041 --> 00:14:57,416	00:14:52,950 --> 00:14:57,450
[woman, with Russian accent] "I'm a good player, but I play people half my age."	«Я хороший гравець, але зараз я граю з вдвічі молодшими за себе.
177	177
00:14:58,041 --> 00:15:00,875	00:14:58,040 --> 00:15:00,870
I don't know how long I can keep winning.	Не знаю, як довго я ще зможу перемагати».
178	178
00:15:06,833 --> 00:15:10,416	00:15:06,870 --> 00:15:10,000
I can fight against anyone but time.	«Я можу змагатися з ким завгодно, окрім часу».
179	179
00:15:11,291 --> 00:15:13,375	00:15:11,290 --> 00:15:13,370

I'm moving out of the hotel tomorrow.	Завтра я виїжджаю з готелю.
180	180
00:15:15,333 --> 00:15:16,333	00:15:15,330 --> 00:15:16,330
Into my apartment.	На квартиру.
181	181
00:15:20,750 --> 00:15:21,916	00:15:20,750 --> 00:15:21,910
Play pawn to king five.	Постав пішака на е5.
182	182
00:15:25,041 --> 00:15:25,875	00:15:25,040 --> 00:15:25,870
Humor me.	Здивуй мене.
183	183
00:15:30,166 --> 00:15:31,666	00:15:30,160 --> 00:15:31,660
-That's unusual.	-Це незвично.
-Yeah.	-Так.
184	184
00:15:31,750 --> 00:15:34,041	00:15:31,750 --> 00:15:34,040
Player named Mikénas came up with that one.	Це варіант Мікенса.
185	185
00:15:34,125 --> 00:15:35,916	00:15:34,120 --> 00:15:35,080
-[Beth] How far away is it?	-Вона далеко?
-Huh?	-Що?
186	186
00:15:36,833 --> 00:15:37,666	00:15:36,830 --> 00:15:37,660
The apartment.	Твоя квартира.
187	187
00:15:38,416 --> 00:15:40,291	00:15:38,410 --> 00:15:40,290
Oh, um, New Circle Road.	На Нью-Серкл-Род.

188	188
00:15:40,375 --> 00:15:42,708	00:15:41,290 --> 00:15:42,700
-[Beth] Hm.	Хмм.
-I won't be coming by so much.	Я не зможу так часто приїздити.
189	189
00:15:44,541 --> 00:15:45,625	00:15:44,540 --> 00:15:45,620
It's not so far away.	Це не так далеко.
190	190
00:15:46,291 --> 00:15:50,458	00:15:46,290 --> 00:15:47,700
No, but I'll be taking classes,	Так. Але я записався на курси
191	191
00:15:47,790 --> 00:15:50,450	00:15:47,790 --> 00:15:50,450
and I should probably get a part-time job.	і треба буде шукати, де підзаробити.
192	192
00:15:56,583 --> 00:16:00,791	00:15:56,580 --> 00:16:00,790
You could move in here if you want.	Якщо хочеш, можеш жити тут.
You know, for free.	Безкоштовно.
193	193
00:16:05,833 --> 00:16:06,666	00:16:05,830 --> 00:16:06,660
Really?	Справді?
194	194
00:16:06,750 --> 00:16:07,916	00:16:06,750 --> 00:16:07,580
Yeah. [chuckles softly]	Так.
195	195
00:16:09,208 --> 00:16:10,041	00:16:09,200 --> 00:16:10,040
Really.	Справді.
196	196

00:16:27,625 --> 00:16:30,625	00:16:27,620 --> 00:16:28,750
-Sorry, I...	Пробач, я...
197	197
00:16:28,830 --> 00:16:30,620	00:16:28,830 --> 00:16:30,620
-Uh... no. No.	Мм... Ні.
198	198
00:16:31,458 --> 00:16:34,875	00:16:33,160 --> 00:16:34,370
-I-I just wasn't ready.	Я просто не була готова.
199	199
00:16:39,833 --> 00:16:40,666	00:16:39,830 --> 00:16:40,660
I'm ready now.	А тепер я готова.
200	200
00:16:48,166 --> 00:16:49,125	00:16:48,120 --> 00:16:49,120
Now or never.	Зараз або ніколи.
201	201
00:17:21,166 --> 00:17:22,416	00:17:21,160 --> 00:17:22,410
So, um...	То...
202	202
00:17:23,583 --> 00:17:25,750	00:17:23,580 --> 00:17:25,750
should I stay here or go back to my room?	мені залишитись тут,
	чи піти в свою кімнату?
203	203
00:17:28,750 --> 00:17:29,666	00:17:28,750 --> 00:17:29,660
Whatever you want.	Як хочеш.
204	204
00:17:37,041 --> 00:17:37,875	00:17:37,040 --> 00:17:37,870
Okay.	Добре.

205	205
00:17:50,416 --> 00:17:51,250	00:17:50,410 --> 00:17:51,250
Good night.	Добраніч.
206	206
00:17:52,166 --> 00:17:53,000	00:17:52,160 --> 00:17:53,000
Good night.	Добраніч.
207	207
00:18:12,208 --> 00:18:13,041	00:18:12,200 --> 00:18:13,040
[woman] Beth?	Бет?
208	208
00:18:13,666 --> 00:18:14,625	00:18:13,660 --> 00:18:14,620
Beth Harmon?	Бет Гармон?
209	209
00:18:17,125 --> 00:18:18,166	00:18:17,120 --> 00:18:18,160
Margaret Neil.	Маргарет Ніл.
210	210
00:18:18,250 --> 00:18:20,166	00:18:18,250 --> 00:18:19,790
Well, Margaret Johnson now.	Ну, тепер вже Маргарет Джонсон.
211	211
00:18:20,875 --> 00:18:21,750	00:18:20,870 --> 00:18:21,750
Fairfield High?	Школа Феєрфілд?
212	212
00:18:24,458 --> 00:18:27,208	00:18:24,450 --> 00:18:25,290
Margaret. [chuckles awkwardly]	Маргарет.
213	213
00:18:26,000 --> 00:18:27,200	00:18:26,000 --> 00:18:27,200
Right. Hi.	Точно. Привіт.

214	214
00:18:27,291 --> 00:18:30,166	00:18:27,290 --> 00:18:30,160
Mike and I tied the knot	Ми з Майком
right after graduation.	одружились одразу після випуску.
215	215
00:18:31,041 --> 00:18:32,375	00:18:31,040 --> 00:18:32,370
Congratulations.	Вітаю.
216	216
00:18:32,458 --> 00:18:35,333	00:18:32,450 --> 00:18:35,330
Not long after,	Незабаром Господь
we were blessed with this little one.	благословив нас цією крихіткою.
217	217
00:18:36,041 --> 00:18:37,083	00:18:36,040 --> 00:18:37,080
What's her name?	Як її звуть?
218	218
00:18:37,166 --> 00:18:39,416	00:18:37,160 --> 00:18:39,410
Jean, after Mike's grandmother.	Джин. На честь бабусі Майка.
219	219
00:18:40,958 --> 00:18:42,125	00:18:40,950 --> 00:18:42,120
I read about you.	Я читала про тебе.
220	220
00:18:42,708 --> 00:18:44,708	00:18:42,700 --> 00:18:44,700
The chess and the traveling.	Шахи та подорожі.
221	221
00:18:45,583 --> 00:18:46,875	00:18:45,580 --> 00:18:46,870
It must be exciting.	Напевно, захоплююче.
222	222

00:18:46,958 --> 00:18:47,791	00:18:46,950 --> 00:18:47,790
It is.	Так і є.
223	223
00:18:48,333 --> 00:18:50,583	00:18:48,330 --> 00:18:50,580
Being around all those boys	Так хвилює бути поруч з тими хлопцями.
is a real thrill.	
278	224
00:18:54,083 --> 00:18:56,375	00:18:54,080 --> 00:18:56,080
You wanted to know	Ти тоді питала, які там хлопці,
what the boys were like,	
225	225
00:18:56,458 --> 00:18:57,708	00:18:56,160 --> 00:18:57,700
if I dated any of them.	і чи не зустрічаюсь я з кимось.
226	226
00:18:59,708 --> 00:19:03,375	00:18:59,700 --> 00:19:03,370
That time I came over to your house	Того разу, як я була на вечірці
with the Apple Pis.	у тебе дома з «Яблучними Пі».
227	227
00:19:03,458 --> 00:19:05,583	00:19:03,450 --> 00:19:05,580
Oh! [laughing] Gosh!	О господи!
228	228
00:19:06,458 --> 00:19:07,416	00:19:06,450 --> 00:19:07,410
That seems, uh...	Здається...
229	229
00:19:08,791 --> 00:19:10,416	00:19:08,790 --> 00:19:10,410
like a million years ago, doesn't it?	наче це було мільйон років тому.
230	230

00:19:14,333 --> 00:19:17,583	00:19:14,330 --> 00:19:17,580
I should probably get my errands done, before this one gets...	Напевно, мені слід закінчити справи, доки ця красуня...
231	231
00:19:18,250 --> 00:19:21,708	00:19:18,250 --> 00:19:21,700
really fussy, and the window of opportunity,	не почала вередувати, і вікно можливостей, як то кажуть,
232	232
00:19:21,791 --> 00:19:23,666	00:19:21,790 --> 00:19:23,660
as we like to say, slams shut.	не зачинилося.
233	233
00:19:25,916 --> 00:19:27,166	00:19:25,910 --> 00:19:27,160
It was nice to see you.	Було приємно тебе побачити.
234	234
00:19:28,291 --> 00:19:29,125	00:19:28,290 --> 00:19:29,120
You, too.	Навзаєм.
235	235
00:19:29,750 --> 00:19:31,916	00:19:29,830 --> 00:19:31,910
[Beltik] I think there's more to life than chess.	Гадаю, що життя не складається лише з шахів.
236	236
00:19:32,000 --> 00:19:34,458	00:19:32,000 --> 00:19:34,450
Yeah, one of my heroes is Philidor.	Один із моїх кумирів – Філідор.
237	237
00:19:35,166 --> 00:19:38,041	00:19:35,160 --> 00:19:38,040
This French musician, used to play chess blindfolded	Цей французький музикант грав у шахи із зав'язаними очима
238	238

00:19:38,125 --> 00:19:39,500	00:19:38,120 --> 00:19:39,500
in Paris and London.	в Парижі та Лондоні.
239	239
00:19:39,583 --> 00:19:41,416	00:19:39,580 --> 00:19:41,410
Diderot wrote him a letter.	Дідро написав йому листа.
240	240
00:19:41,500 --> 00:19:42,625	00:19:41,500 --> 00:19:42,620
Now, you know Diderot?	Знаєш, хто такий Дідро?
241	241
00:19:43,458 --> 00:19:44,375	00:19:42,700 --> 00:19:44,370
French Revolution?	Хтось з Французької революції?
242	242
00:19:44,458 --> 00:19:45,666	00:19:44,450 --> 00:19:45,660
Yeah, it's close enough.	Так, майже.
243	243
00:19:46,416 --> 00:19:49,750	00:19:46,410 --> 00:19:49,750
So, uh, Philidor was doing blindfold exhibitions	Отже, Філідор давав сеанси гри наосліп
244	244
00:19:49,833 --> 00:19:51,458	00:19:49,830 --> 00:19:51,450
and burning out his brain,	та у нього злетіла клепка,
245	245
00:19:51,541 --> 00:19:55,041	00:19:51,540 --> 00:19:55,040
or whatever it was they thought you did in the 18th century. Anyway...	чи що там у них злітало у 18 сторіччі. Хай там як...
246	246
00:19:55,125 --> 00:19:58,541	00:19:55,120 --> 00:19:58,500
Diderot wrote to him	Дідро написав йому щось на кшталт:

and said something like,	
247	247
00:19:59,083 --> 00:20:03,416	00:19:59,080 --> 00:20:03,410
It's foolish to run the risk	«Яка дурниця – ризикувати
of going mad for vanity's sake.	своїм розумом заради марнославства».
248	248
00:20:04,000 --> 00:20:06,250	00:20:04,000 --> 00:20:06,040
Now, I think about that sometimes,	Іноді я про це згадую,
249	249
00:20:06,333 --> 00:20:09,041	00:20:06,120 --> 00:20:09,040
when I'm analyzing my ass off	коли аналізую якусь позицію
over a chess board.	так, що мізки починають плавитись.
250	250
00:20:15,500 --> 00:20:18,708	00:20:15,500 --> 00:20:18,700
I, um... I saw your picture	Я бачив твоє фото
on the cover of Chess Review,	на обкладинці «Шахового огляду»
251	251
00:20:18,791 --> 00:20:21,250	00:20:18,790 --> 00:20:21,250
and those pictures	і ті знімки, що зробив Таунз у Лас-
Townes took in Las Vegas,	Вегасі
252	252
00:20:21,875 --> 00:20:23,333	00:20:21,870 --> 00:20:23,330
for the Lexington paper.	для місцевої газети.
253	253
00:20:25,291 --> 00:20:26,333	00:20:24,790 --> 00:20:26,040
They were beautiful.	Вони чудові.
254	254

00:20:27,958 --> 00:20:30,666	00:20:27,950 --> 00:20:30,790
-I thought maybe the two of you were--	-Я подумав, що може ви з ним...
-No, we weren't.	-Ні, цього не було.
255	255
00:20:34,958 --> 00:20:35,791	00:20:34,950 --> 00:20:35,790
Truth is...	Насправді...
256	256
00:20:36,833 --> 00:20:38,750	00:20:36,830 --> 00:20:38,750
I was waiting for you to come back.	я чекав, що ти повернешся.
257	257
00:20:41,166 --> 00:20:42,500	00:20:41,250 --> 00:20:42,500
You're why I got my teeth fixed.	І зуби зробив заради тебе.
258	258
00:20:42,583 --> 00:20:45,958	00:20:42,580 --> 00:20:45,950
Didn't Koltanowski	А хіба Колтановський
use to play blindfolded all the time?	не постійно грає наосліп?
259	259
00:20:47,583 --> 00:20:48,583	00:20:47,580 --> 00:20:48,580
And he wasn't crazy.	І він не збожеволів.
260	260
00:20:53,458 --> 00:20:55,375	00:20:53,450 --> 00:20:55,330
No, no, no, he's-he's not. It was, um...	Він ні. Це...
261	261
00:20:56,458 --> 00:20:58,666	00:20:56,450 --> 00:20:58,660
It was Morphy who went crazy,	Морфі з глузду з'їхав. Стейніц також.
and Steinitz.	
262	262
00:20:59,708 --> 00:21:02,166	00:20:59,700 --> 00:21:02,330

Morphy thought	Морфі здавалось,
people were trying to steal his shoes.	що у нього хочуть вкрасти черевики.
263	263
00:21:03,458 --> 00:21:06,666	00:21:03,450 --> 00:21:06,660
Well, maybe he thought	Може він приймав
shoes were bishops. [chuckles awkwardly]	черевики за шахових слонів?
264	264
00:21:08,416 --> 00:21:09,541	00:21:08,410 --> 00:21:09,540
Yeah, maybe.	Так, можливо.
265	265
00:21:14,208 --> 00:21:15,041	00:21:14,200 --> 00:21:15,040
Beth?	Бет?
266	266
00:21:19,666 --> 00:21:20,541	00:21:19,660 --> 00:21:20,620
Let's play chess.	Зіграємо в шахи.
267	267
00:21:22,375 --> 00:21:23,208	00:21:22,370 --> 00:21:23,200
Okay.	Гаразд.
268	268
00:21:31,125 --> 00:21:32,875	00:21:31,120 --> 00:21:32,870
Two packs of Chesterfields, please.	Дві пачки «Честерфілда».
269	269
00:21:37,540 --> 00:21:41,620	00:21:37,540 --> 00:21:41,620
"CHESS REVIEW"	«ШАХОВИЙ ОГЛЯД»
270	270
00:21:42,208 --> 00:21:43,041	00:21:42,200 --> 00:21:43,040
This, too.	І це також.

271	271
00:21:48,416 --> 00:21:50,375	00:21:48,410 --> 00:21:50,370
Sure you wouldn't rather just steal it?	Впевнена, що не хочеш його просто вкрасти?
272	272
00:21:54,041 --> 00:21:55,000	00:21:54,040 --> 00:21:55,000
You gonna be there?	Ти там будеш?
273	273
00:21:55,833 --> 00:21:56,666	00:21:55,950 --> 00:21:57,250
That tournament?	На цьому турнірі?
274	274
00:21:59,458 --> 00:22:00,458	00:21:59,950 --> 00:22:00,790
Yes.	Так.
275	275
00:22:01,666 --> 00:22:02,500	00:22:01,660 --> 00:22:02,500
Good luck.	Хай щастить.
276	276
00:22:05,708 --> 00:22:06,541	00:22:05,700 --> 00:22:06,540
Keep it.	Залиште собі.
277	277
00:22:09,083 --> 00:22:10,333	00:22:09,080 --> 00:22:10,330
For the first time.	За той раз.
278	278
00:22:12,958 --> 00:22:15,625	00:22:12,950 --> 00:22:15,620
[Beltik] Whoa, that doesn't look right.	Ні, так не піде. Твій кінь без захисту.
Your knight is hanging.	
279	279

00:22:16,625 --> 00:22:19,541	00:22:16,620 --> 00:22:19,620
You're missing it.	Ти не бачиш.
It's a much stronger move than it looks.	Це значно сильніший хід, ніж здається.
280	280
00:22:21,625 --> 00:22:22,500	00:22:21,620 --> 00:22:22,500
Okay, watch.	Добре, дивись.
281	281
00:22:23,041 --> 00:22:24,750	00:22:23,040 --> 00:22:24,750
The knight takes,	Кінь забирає,
282	282
00:22:25,250 --> 00:22:26,666	00:22:25,250 --> 00:22:26,660
and the pawn moves up.	і пішак рухається вперед.
283	283
00:22:28,125 --> 00:22:30,708	00:22:28,120 --> 00:22:30,700
If he didn't move it up,	Якщо його не зрушити,
the bishop would be locked in.	слон залишився би закритий.
284	284
00:22:30,791 --> 00:22:33,250	00:22:30,790 --> 00:22:33,250
When he does...	І потім...
285	285
00:22:35,833 --> 00:22:37,000	00:22:35,830 --> 00:22:36,950
...the other pawn falls.	я забираю іншого пішака.
286	286
00:22:38,291 --> 00:22:40,458	00:22:38,290 --> 00:22:40,450
-What about the other bishop here?	-А як же інший слон?
-For Christ's sakes.	-Заради бога.
287	287
00:22:40,541 --> 00:22:42,583	00:22:40,540 --> 00:22:42,580

It's check once the pawn moves, and the knight trades.	Після ходу пішака розмін коней та шах.
288	288
00:22:43,375 --> 00:22:44,333	00:22:43,370 --> 00:22:44,330
Can't you see that?	Хіба ти не бачиш?
289	289
00:22:45,791 --> 00:22:49,000	00:22:45,790 --> 00:22:47,330
-No, I can't. I can't find it that fast.	Ні, я не можу побачити так швидко.
290	290
00:22:47,410 --> 00:22:48,870	00:22:47,410 --> 00:22:48,870
-Well, wish you could.	Що ж, шкода.
291	291
00:22:52,666 --> 00:22:54,208	00:22:52,660 --> 00:22:54,200
You're too sharp for me.	Ти думаєш занадто швидко.
292	292
00:23:58,583 --> 00:23:59,416	00:23:58,580 --> 00:23:59,410
Hey.	Привіт.
293	293
00:24:01,000 --> 00:24:03,250	00:24:01,620 --> 00:24:03,250
[sighs] Breakfast is almost ready.	Сніданок майже готовий.
294	294
00:24:09,291 --> 00:24:11,208	00:24:09,290 --> 00:24:11,200
I have taught you everything I know.	Я навчив тебе всього, що знав.
364	295
00:24:12,791 --> 00:24:14,916	00:24:12,830 --> 00:24:14,450
Which, admittedly, is not a lot.	Що, чесно кажучи, не так і багато.
296	296

00:24:16,750 --> 00:24:18,333	00:24:16,750 --> 00:24:18,330
I've got to start studying.	Мені самому треба вчитися.
297	297
00:24:18,916 --> 00:24:22,291	00:24:18,910 --> 00:24:22,290
I'm supposed to be an electrical engineer, not a chess bum.	Я хочу стати інженером- електриком, а не поганим шахістом.
298	298
00:24:25,166 --> 00:24:26,333	00:24:25,160 --> 00:24:26,330
Where are you gonna go?	Куди ти підеш?
299	299
00:24:27,666 --> 00:24:29,125	00:24:27,660 --> 00:24:29,120
I'm moving to that apartment.	На ту квартиру.
300	300
00:24:31,250 --> 00:24:32,958	00:24:31,250 --> 00:24:32,950
It's closer to the university.	Вона ближче до університету.
301	301
00:24:39,583 --> 00:24:41,791	00:24:39,580 --> 00:24:41,790
-I'm gonna leave you--	-Я залишу тобі...
-You're wrong, you know.	-Ти помиляєшся.
302	302
00:24:42,708 --> 00:24:43,916	00:24:42,700 --> 00:24:44,000
You've taught me a lot.	Ти багато чого мене навчив.
303	303
00:24:45,708 --> 00:24:46,958	00:24:45,580 --> 00:24:46,950
I'm really glad you called.	Я рада, що ти подзвонив.
304	304
00:24:47,583 --> 00:24:50,250	00:24:47,580 --> 00:24:50,250
I'm glad I could be here with you,	Я радий, що зміг побути тут з тобою.

you know?	
305	305
00:24:51,583 --> 00:24:52,791	00:24:51,580 --> 00:24:52,790
After you lost your mom.	Після смерті твоєї мами.
306	306
00:24:53,791 --> 00:24:54,833	00:24:53,790 --> 00:24:54,910
It's more than that.	Справа не в цьому.
307	307
00:24:58,083 --> 00:24:59,291	00:24:58,160 --> 00:24:59,250
You've really helped me.	Ти дійсно мені допоміг.
308	308
00:25:00,791 --> 00:25:02,291	00:25:00,790 --> 00:25:02,290
I guess you've helped me, too.	Гадаю, ти теж мені допомогла.
309	309
00:25:03,708 --> 00:25:05,375	00:25:03,700 --> 00:25:05,370
You've helped me realize something.	Ти допомогла мені дещо зрозуміти.
310	310
00:25:06,416 --> 00:25:07,250	00:25:06,410 --> 00:25:07,250
What?	Що?
311	311
00:25:08,791 --> 00:25:09,916	00:25:08,790 --> 00:25:09,910
That I don't love chess.	Що я не люблю шахи.
312	312
00:25:10,958 --> 00:25:12,125	00:25:10,950 --> 00:25:12,120
No, it's okay.	Ні, все гаразд.
313	313
00:25:13,625 --> 00:25:15,875	00:25:13,620 --> 00:25:15,870

I just don't love it as much as I once did.	Просто я не люблю їх так, як колись.
314	314
00:25:17,791 --> 00:25:20,875	00:25:17,790 --> 00:25:20,870
I'm not obsessed with it the way one has to be to win it all.	Я не достатньо одержимий ними, щоб перемагати.
315	315
00:25:23,000 --> 00:25:24,208	00:25:23,000 --> 00:25:24,200
The way you are.	Так, як ти.
316	316
00:25:26,541 --> 00:25:28,041	00:25:27,040 --> 00:25:28,040
I'm gonna leave you...	Я залишу тобі...
317	317
00:25:30,250 --> 00:25:31,083	00:25:30,250 --> 00:25:31,080
this.	це.
318	318
00:25:33,166 --> 00:25:34,416	00:25:33,160 --> 00:25:34,410
You have a lot in common.	У вас багато спільного.
319	319
00:25:35,708 --> 00:25:36,708	00:25:35,700 --> 00:25:36,700
[Beth] Really?	Хіба?
320	320
00:25:36,791 --> 00:25:40,166	00:25:36,790 --> 00:25:40,160
Morphy was a lawyer or something, in New Orleans.	Морфі був адвокатом у Новому Орлеані.
321	321
00:25:40,250 --> 00:25:41,583	00:25:40,250 --> 00:25:41,580

You look at his games,	А ти подивись на його партії,
322	322
00:25:42,458 --> 00:25:43,416	00:25:42,450 --> 00:25:43,540
the way he played.	на стиль його гри.
323	323
00:25:44,625 --> 00:25:48,333	00:25:44,620 --> 00:25:48,370
He sacrificed knights and bishops	Він приносив у жертву конів
like he had a dozen instead of two,	та слонів, наче їх у нього було по десять.
324	324
00:25:49,208 --> 00:25:52,500	00:25:48,950 --> 00:25:52,500
and then he'd move in on the king so fast,	А потім так швидко діставався
his opponents would just freeze up.	короля, що суперники закликали.
325	325
00:25:54,375 --> 00:25:57,625	00:25:54,370 --> 00:25:57,620
It's too bad Morphy and Capablanca	Шкода, що Морфі
hadn't been alive at the same time.	та Капабланка не жили в один час.
326	326
00:25:57,708 --> 00:25:58,958	00:25:57,700 --> 00:25:58,950
They could've played each other.	Могли б зіграти.
327	327
00:25:59,041 --> 00:26:02,500	00:25:59,040 --> 00:26:02,500
Yeah, it's too bad Morphy	Так, шкода, що Морфі
fell into a muttering paranoia and died.	став параноїком та помер.
328	328
00:26:06,500 --> 00:26:09,208	00:26:06,500 --> 00:26:09,290
He would stay up all night,	У Парижі перед
in Paris, before his games,	його матчами він не спав ночами,

329	329
00:26:10,750 --> 00:26:14,041	00:26:10,750 --> 00:26:14,040
drinking in cafes, and talking with strangers.	пив у кафе та розмовляв з незнайомцями.
330	330
00:26:15,291 --> 00:26:18,958	00:26:15,290 --> 00:26:18,950
And then he'd play the next day like a shark.	А наступного дня грав, атакуючи як акула.
331	331
00:26:20,333 --> 00:26:23,083	00:26:20,330 --> 00:26:23,080
Well-mannered, well-dressed, moving the pieces	Добре вихований, гарно одягнений.
332	332
00:26:23,166 --> 00:26:26,833	00:26:23,160 --> 00:26:26,830
with these small, ladylike hands.	Він рухав фігури маленькими, схожими на жіночі руками,
333	333
00:26:27,541 --> 00:26:30,500	00:26:27,540 --> 00:26:30,500
Crushing one European master after another.	знищуючи одного європейського майстра за іншим.
334	334
00:26:32,750 --> 00:26:34,250	00:26:32,750 --> 00:26:34,250
You know what they called him?	Знаєш як його називали?
335	335
00:26:36,041 --> 00:26:38,708	00:26:36,040 --> 00:26:38,700
The pride and the sorrow of chess.	Гордістю та смутком шахів.
336	336

00:26:41,083 --> 00:26:42,416	00:26:41,080 --> 00:26:42,500
And then he retired at 22.	А в 22 він кинув грати.
337	337
00:26:43,833 --> 00:26:46,583	00:26:43,830 --> 00:26:46,580
-And you think that's gonna be me?	-Думаєш, я стану такою ж?
-I think that is you.	-Ти вже така.
338	338
00:26:49,041 --> 00:26:49,875	00:26:49,040 --> 00:26:49,910
I think maybe...	Може...
339	339
00:26:50,750 --> 00:26:51,833	00:26:50,750 --> 00:26:51,950
it's always been you.	і завжди була такою.
340	340
00:27:08,125 --> 00:27:09,250	00:27:08,120 --> 00:27:09,250
Be careful, Beth.	Будь обережна, Бет.
341	341
00:27:50,120 --> 00:27:56,040	00:27:50,120 --> 00:27:56,040
US CHAMPIONSHIP, Ohio, 1967	ЧЕМПІОНАТ США, ОГАЙО, 1967 РІК
342	342
00:28:40,700 --> 00:28:45,660	00:28:40,700 --> 00:28:45,660
US CHAMPIONSHIP	ЧЕМПІОНАТ США
NATIONAL TOURNAMENT - Ohio, 1967	НАЦІОНАЛЬНИЙ ТУРНІР - ОГАЙО, 1967 РІК
343	343
00:28:45,750 --> 00:28:46,916	00:28:45,750 --> 00:28:46,910
[man] Why, hello, Beth.	Ну, привіт, Бет.
344	344
00:28:47,875 --> 00:28:49,208	00:28:47,870 --> 00:28:49,200

[Beth] Why, hello, Benny.	Ну, привіт, Бенні.
345	345
00:28:50,875 --> 00:28:54,250	00:28:50,870 --> 00:28:54,250
I read about your game with Borgov.	Читав про твою гру
That must have felt terrible.	з Борговим. Напевно, моторошно було.
346	346
00:28:54,333 --> 00:28:56,625	00:28:54,330 --> 00:28:56,620
-I felt like a fool.	-Відчувала себе дурепою
-I know that feeling.	-Мені знайоме це відчуття.
347	347
00:28:57,166 --> 00:28:58,000	00:28:57,160 --> 00:28:58,000
Helpless.	Безпорадності.
348	348
00:28:59,125 --> 00:29:00,458	00:28:59,120 --> 00:29:00,830
It all goes, and you just...	Наче все йде само собою, а ти просто...
349	349
00:29:02,000 --> 00:29:03,250	00:29:01,830 --> 00:29:02,660
push wood.	б'ється у стіну.
350	350
00:29:05,833 --> 00:29:07,250	00:29:05,830 --> 00:29:07,330
Who have you got up first?	Хто твій перший суперник?
351	351
00:29:08,875 --> 00:29:09,708	00:29:08,870 --> 00:29:09,700
Manfredi.	Манфреді.
352	352
00:29:14,291 --> 00:29:15,875	00:29:14,250 --> 00:29:15,290
That shouldn't take too long.	Маєш швидко впоратись.

353	353
00:29:16,875 --> 00:29:20,333	00:29:16,870 --> 00:29:20,330
Highest-rated players	Гравці найвищого рівня з усієї країни,
in the whole fucking country,	
354	354
00:29:20,416 --> 00:29:23,041	00:29:20,410 --> 00:29:23,040
and yet here we are	і, тим не менш, граємо
at some second-rate university,	в якомусь другорядному університеті
355	355
00:29:23,125 --> 00:29:27,333	00:29:23,120 --> 00:29:27,330
playing on cheap plastic boards	на дешевих пластикових дошках
with cheap plastic pieces.	дешевим пластиковими фігурами.
356	356
00:29:29,083 --> 00:29:31,250	00:29:29,080 --> 00:29:31,250
If this were	Якби тут проходив
a golf or tennis tournament,	турнір з гольфу чи тенісу,
357	357
00:29:31,333 --> 00:29:33,666	00:29:31,330 --> 00:29:33,660
we'd be surrounded by reporters,	ми би зараз опинились
as opposed to...	в оточенні репортерів, а не...
358	358
00:29:35,208 --> 00:29:36,333	00:29:35,200 --> 00:29:36,330
...whoever these people are.	ким би не були ці люди.
359	359
00:29:37,583 --> 00:29:39,666	00:29:37,580 --> 00:29:39,660
You should see where	Бачила б ти,
they play in the Soviet Union.	де грають у Радянському Союзі.
360	360
00:29:39,750 --> 00:29:41,333	00:29:39,750 --> 00:29:41,330

I'm planning on it.	Це в моїх планах.
361	361
00:29:42,458 --> 00:29:43,958	00:29:42,250 --> 00:29:43,950
You have to get past me first.	Спочатку тобі доведеться пройти мене.
362	362
00:29:44,041 --> 00:29:45,541	00:29:44,040 --> 00:29:45,540
I'm planning on that, too.	І це я теж планую.
363	363
00:29:59,870 --> 00:30:06,250	00:29:59,870 --> 00:30:06,250
DAY ONE	ДЕНЬ ПЕРШИЙ
364	364
00:30:33,160 --> 00:30:37,790	00:30:33,160 --> 00:30:37,790
DAY TWO	ДЕНЬ ДРУГИЙ
365	365
00:31:11,500 --> 00:31:17,830	00:31:11,500 --> 00:31:17,830
BENNY WATTS	БЕННІ ВОТТС
DEBUTS AND TACTICS	«ДЕБЮТИ ТА ТАКТИКА»
366	366
00:31:17,910 --> 00:31:19,370	00:31:17,910 --> 00:31:19,370
DAY THREE	ДЕНЬ ТРЕТІЙ
367	367
00:31:40,958 --> 00:31:44,375	00:31:40,950 --> 00:31:41,830
[Benny] Now, most players, they lack	Більшості гравців
368	368
00:31:41,910 --> 00:31:44,370	00:31:41,910 --> 00:31:44,370
the courage in their convictions.	не вистачає хоробрості в їх переконаннях.

369	369
00:31:44,458 --> 00:31:48,541	00:31:44,450 --> 00:31:48,540
The key is to not be tentative.	Головне – не бути обережним.
You have to play with absolute confidence.	Ви маєте грати з абсолютною впевненістю.
370	370
00:31:48,625 --> 00:31:49,791	00:31:48,620 --> 00:31:49,790
I can tell, on the first move,	Вже на першому ході,
371	371
00:31:49,875 --> 00:31:53,875	00:31:49,870 --> 00:31:53,830
whether someone's got that or they don't,	судячи з того, як гравець рухає фігури,
just from how they move that first piece.	я можу сказати, чи є у нього впевненість.
372	372
00:31:54,375 --> 00:31:56,333	00:31:54,370 --> 00:31:56,330
What advice would you give to any young players	Що б ви порадили юним гравцям,
373	373
00:31:56,416 --> 00:31:58,041	00:31:56,410 --> 00:31:58,160
who wanna follow in your footsteps?	які хочуть піти вашим шляхом?
374	374
00:32:00,500 --> 00:32:02,000	00:32:00,500 --> 00:32:02,000
I'd tell them to read my book.	Я би порадив прочитати мою книгу.
375	375
00:32:02,958 --> 00:32:04,333	00:32:02,950 --> 00:32:03,790
Obviously. Um...	Вочевидь.
376	376
00:32:05,250 --> 00:32:08,708	00:32:05,250 --> 00:32:08,700
Yeah, play through all the games.	Вивчити усі партії і тримати себе у формі.

You know, I'd tell them to get in shape.	
377	377
00:32:08,791 --> 00:32:12,541	00:32:08,790 --> 00:32:12,540
Most people think about chess players, they think about people who look like you.	Більшість людей вважає, що усі шахісти схожі на тебе.
378	378
00:32:12,958 --> 00:32:14,041	00:32:12,620 --> 00:32:13,450
Harmon!	Гармон!
379	379
00:32:14,625 --> 00:32:15,458	00:32:14,620 --> 00:32:15,450
Wait up.	Зажди.
380	380
00:32:19,083 --> 00:32:20,666	00:32:19,080 --> 00:32:20,700
Found you a reporter, I see.	Бачу, знайшов собі репортера.
381	381
00:32:21,833 --> 00:32:23,208	00:32:21,830 --> 00:32:22,660
-Funny. Ha.	Дуже смішно.
382	382
00:32:24,458 --> 00:32:27,041	00:32:24,370 --> 00:32:27,160
What did you do to that poor guy you played in the third round?	Що ти зробила з тим бідолахою, з яким грала у третьому раунді?
383	383
00:32:27,125 --> 00:32:28,958	00:32:27,250 --> 00:32:28,870
He looked like he wanted to kill himself.	Я думав, він себе порішить.
384	384
00:32:29,458 --> 00:32:31,791	00:32:29,910 --> 00:32:31,910

Uh, which poor guy are you talking about?	Про якого саме бідолаху ти питаєш?
385	385
00:32:32,916 --> 00:32:33,750	00:32:32,910 --> 00:32:33,750
Touché.	Туше.
386	386
00:32:35,666 --> 00:32:39,666	00:32:35,660 --> 00:32:39,660
Hey, uh, some of us have been, uh, heading down to the student union,	Слухай, ми зібрались сходити у студентський клуб,
387	387
00:32:39,750 --> 00:32:41,625	00:32:39,750 --> 00:32:41,620
having a couple beers, playing some speed chess.	випити пива та пограти у швидкі шахи.
388	388
00:32:41,708 --> 00:32:42,666	00:32:41,700 --> 00:32:42,660
You should join us.	Склади нам компанію.
389	389
00:32:42,750 --> 00:32:44,666	00:32:42,750 --> 00:32:44,660
No, thanks. I have to study.	Ні, дякую. Треба готуватися.
390	390
00:32:45,291 --> 00:32:48,041	00:32:45,290 --> 00:32:48,040
Thought I'd go back to the dorms, read your book.	Повернусь у гуртожиток, почитаю твою книжку.
391	391
00:32:49,083 --> 00:32:50,250	00:32:49,080 --> 00:32:50,330
You know, get in shape.	Треба тримати себе в формі.
392	392
00:32:52,208 --> 00:32:54,541	00:32:52,200 --> 00:32:54,540

You do realize	Ти знаєш, що завтра вихідний?
that we have the whole day off tomorrow?	
393	393
00:32:56,291 --> 00:32:57,791	00:32:56,290 --> 00:32:57,790
Can I ask you a question?	Можна питання?
394	394
00:32:59,500 --> 00:33:01,958	00:32:59,450 --> 00:33:01,950
Depends on whether or not	Залежить від того,
the answer will give you an edge.	чи моя відповідь дасть тобі перевагу.
395	395
00:33:02,041 --> 00:33:02,875	00:33:02,040 --> 00:33:02,870
Seriously?	Серйозно?
396	396
00:33:03,833 --> 00:33:04,916	00:33:03,830 --> 00:33:04,910
Are you that nervous?	Ти так хвилюєшся?
397	397
00:33:05,583 --> 00:33:08,083	00:33:05,580 --> 00:33:08,080
-Was that the question?	-Це твоє питання?
-No! What's with the knife?	-Ні! Нащо тобі ніж?
398	398
00:33:09,166 --> 00:33:10,041	00:33:09,160 --> 00:33:10,040
What do you mean?	Тобто?
399	399
00:33:10,791 --> 00:33:13,250	00:33:10,790 --> 00:33:13,250
I mean, why do you carry it around?	Навіщо ти його постійно носиш?
400	400
00:33:14,416 --> 00:33:15,750	00:33:14,410 --> 00:33:15,750

This is for protection.	Для захисту.
401	401
00:33:18,958 --> 00:33:20,791	00:33:18,950 --> 00:33:20,790
-From what?	-Від чого?
-Whatever.	-Від чого завгодно.
402	402
00:33:23,208 --> 00:33:24,041	00:33:23,200 --> 00:33:24,040
Study hard.	Готуйся добре.
403	403
00:34:40,875 --> 00:34:41,708	00:34:40,870 --> 00:34:41,700
[Benny] Beth!	Бет!
404	404
00:34:48,291 --> 00:34:53,333	00:34:48,290 --> 00:34:53,330
Beth Harmon,	Бет Гармон,
this is Danny Weiss and Dave Friedman.	це Денні Вейс та Дейв Фрідман.
405	405
00:34:54,333 --> 00:34:55,333	00:34:54,330 --> 00:34:55,330
Nice to meet you.	Приємно познайомитись.
406	406
00:34:55,416 --> 00:34:57,791	00:34:55,410 --> 00:34:57,910
Actually, we met.	Насправді, ми зустрічалися.
You beat me the other day.	Ви нещодавно мене перемогли.
407	407
00:34:58,875 --> 00:35:00,916	00:34:58,870 --> 00:35:00,910
Me, too. Rather badly, in fact.	Мене теж. В одні ворота.
408	408
00:35:02,166 --> 00:35:03,333	00:35:02,160 --> 00:35:03,330
-Sorry.	-Даруйте.

-[Danny] Don't be.	-Не вибачайтесь.
409	409
00:35:03,416 --> 00:35:06,250	00:35:03,410 --> 00:35:06,250
After I finished weeping in my room,	Я поплакав у кімнаті,
I replayed the game.	та проаналізував нашу партію.
410	410
00:35:06,916 --> 00:35:09,125	00:35:06,910 --> 00:35:09,120
Learned a lot from it, so thank you.	Я багато чого навчився, тому дякую.
411	411
00:35:09,666 --> 00:35:12,291	00:35:09,660 --> 00:35:12,290
-You're welcome.	-Будь ласка.
-Beth, take a look at this.	-Бет, подивись на позицію.
412	412
00:35:12,375 --> 00:35:13,291	00:35:12,370 --> 00:35:13,290
It's White's move.	Хід білих.
413	413
00:35:14,458 --> 00:35:15,375	00:35:14,450 --> 00:35:15,370
What would you do?	Що би ти зробила?
414	414
00:35:18,458 --> 00:35:20,166	00:35:18,540 --> 00:35:20,160
[Beth] Typical mid-game Ruy Lopez.	Типова іспанська партія.
415	415
00:35:20,250 --> 00:35:22,500	00:35:20,250 --> 00:35:22,500
Well, yeah, we know that,	Так, це ми знаємо, але куди ходити?
but what's the move?	
416	416
00:35:24,958 --> 00:35:26,916	00:35:24,950 --> 00:35:26,910
-You see?	-Бачиш?

-Maybe you're right.	-Може, ти правий.
417	417
00:35:27,000 --> 00:35:30,250	00:35:27,000 --> 00:35:30,250
No, I know I'm right, and Beth sees things the same way I do.	Я знаю, що я правий, і Бет думає так само, як я.
418	418
00:35:31,125 --> 00:35:32,791	00:35:31,120 --> 00:35:32,790
The pawn move is too weak, right?	Хід пішаком надто слабкий. Так?
419	419
00:35:34,041 --> 00:35:36,125	00:35:34,040 --> 00:35:36,120
The pawn move only works if he plays his bishop.	Лише, якби він зіграв слоном.
420	420
00:35:36,208 --> 00:35:37,041	00:35:36,200 --> 00:35:37,040
Exactly.	Саме так.
421	421
00:35:37,625 --> 00:35:39,083	00:35:37,620 --> 00:35:39,080
-Bye, boys.	-Бувайте, хлопці.
-Whoa, hold on.	-Стривай.
422	422
00:35:39,833 --> 00:35:41,208	00:35:39,830 --> 00:35:41,200
How about some speed chess?	Зіграємо у швидкі шахи?
423	423
00:35:43,083 --> 00:35:45,541	00:35:43,080 --> 00:35:46,750
Or we could play some skittles, or blitz, or bughouse?	Можна швидкі, бліц або шведську.
424	424
00:35:47,791 --> 00:35:51,125	00:35:47,870 --> 00:35:51,120

No, I'm just gonna get some coffee, and then I'm gonna go back and study.	Ні, я просто вип'ю кави, а потім повернусь назад до занять.
425	425
00:35:51,208 --> 00:35:53,791	00:35:51,200 --> 00:35:53,790
Well, Weiss will get you some coffee, won't you, Weiss?	Вейс принесе тобі кави. Так, Вейсе?
426	426
00:35:56,375 --> 00:35:58,458	00:35:57,330 --> 00:35:58,450
Uh... yeah.	Так.
427	427
00:36:00,625 --> 00:36:02,125	00:36:00,620 --> 00:36:02,120
Sugar, cream?	З цукром та вершками?
428	428
00:36:03,666 --> 00:36:04,500	00:36:03,660 --> 00:36:04,500
Yes.	Так.
429	429
00:36:05,125 --> 00:36:07,250	00:36:05,040 --> 00:36:06,660
-Thank you.	-Дякую.
-Uh, get me an apple juice.	-Візьми мені яблучного соку.
430	430
00:36:08,875 --> 00:36:10,708	00:36:08,870 --> 00:36:10,700
But not one of those, uh, crappy plastic cups.	Лише не в пластиковому стаканчику.
431	431
00:36:10,791 --> 00:36:12,083	00:36:10,790 --> 00:36:12,080
Get me a-a milk glass.	Візьми краще склянку.
432	432
00:36:12,166 --> 00:36:13,166	00:36:12,160 --> 00:36:13,160

Yeah, sure.	Так, авжеж.
433	433
00:36:16,750 --> 00:36:18,125	00:36:16,750 --> 00:36:18,120
Please, sit.	Сідай, будь ласка.
434	434
00:36:20,583 --> 00:36:21,416	00:36:20,580 --> 00:36:21,410
Fine.	Гаразд.
435	435
00:36:22,375 --> 00:36:23,583	00:36:22,370 --> 00:36:23,580
One game.	Одна партія.
436	436
00:36:24,125 --> 00:36:25,083	00:36:24,120 --> 00:36:25,080
-Got it?	-Зрозумів?
-All right.	-Добре.
437	437
00:36:30,458 --> 00:36:31,291	00:36:30,450 --> 00:36:31,290
[Benny] Okay.	Гаразд.
438	438
00:36:32,166 --> 00:36:33,791	00:36:32,160 --> 00:36:33,790
Shall we say...	Може закладемося...
439	439
00:36:35,125 --> 00:36:36,041	00:36:35,120 --> 00:36:36,040
five bucks a game?	п'ять баксів за гру?
440	440
00:36:37,791 --> 00:36:40,958	00:36:37,830 --> 00:36:40,950
-I haven't even had my coffee.	-Я ще навіть кави не випила.
-Well, look, here it comes right now.	-Дивись, ось вона.

441	441
00:36:44,083 --> 00:36:45,333	00:36:44,080 --> 00:36:45,330
-There you go.	-Прощу.
-Thank you.	-Дякую.
442	442
00:36:48,750 --> 00:36:52,583	00:36:48,750 --> 00:36:52,580
All right, you take a sip of that coffee,	Роби ковток, і я запускаю твій
and I'll punch your clock.	годинник.
443	443
00:36:58,208 --> 00:36:59,500	00:36:58,200 --> 00:36:59,500
Go ahead.	Починаємо.
444	444
00:37:49,541 --> 00:37:50,375	00:37:49,540 --> 00:37:50,370
Again?	Ще раз?
445	445
00:38:09,250 --> 00:38:10,416	00:38:09,250 --> 00:38:10,410
Again?	Ще раз?
446	446
00:38:34,875 --> 00:38:35,916	00:38:34,870 --> 00:38:35,910
Again?	Ще раз?
447	447
00:39:02,625 --> 00:39:03,916	00:39:02,620 --> 00:39:03,910
Again?	Ще раз?
448	448
00:39:43,666 --> 00:39:46,291	00:39:43,660 --> 00:39:45,700
-[man 1] I need to see proof.	-Мені потрібен доказ.
-[man 2] Calling me a liar?	-Кажеш, що я брехун?

449	449
00:40:10,333 --> 00:40:11,583	00:40:10,330 --> 00:40:11,660
It's gonna be you or me.	Чемпіоном стане хтось з нас.
450	450
00:40:19,916 --> 00:40:23,541	00:40:19,410 --> 00:40:21,250
-Are you trying to psych me out?	Намагаєшся на мене натиснути?
451	451
00:40:21,330 --> 00:40:22,950	00:40:21,330 --> 00:40:22,950
-No, I don't need to do that to beat you.	Ні, я тебе і так обіграю.
452	452
00:40:28,125 --> 00:40:31,708	00:40:28,120 --> 00:40:31,700
Listen, I'm sorry about yesterday, okay?	Слухай, пробач за вчора.
I wasn't trying to hustle you.	Я не намагався тебе образити.
453	453
00:40:31,791 --> 00:40:33,916	00:40:31,790 --> 00:40:33,910
-Weren't you?	-Невже?
-Come on, Beth.	-Годі тобі, Бет.
454	454
00:40:34,000 --> 00:40:35,500	00:40:34,000 --> 00:40:35,500
You're the best player here.	Ти тут найкращий гравець.
455	455
00:40:37,208 --> 00:40:39,166	00:40:37,200 --> 00:40:39,160
And I've been watching your games. You...	Я бачив твої партії. Ти...
456	456
00:40:39,875 --> 00:40:41,125	00:40:39,870 --> 00:40:41,200
You attack like Alekhine.	Ти атакуєш, як Альохін.
457	457

00:40:42,416 --> 00:40:44,333	00:40:42,410 --> 00:40:44,330
You held me off well enough yesterday.	Учора ти легко відбивався.
458	458
00:40:44,916 --> 00:40:46,666	00:40:44,910 --> 00:40:46,660
But that doesn't count. That's speed chess.	Це не рахується. Це швидкі шахи.
459	459
00:40:46,750 --> 00:40:49,458	00:40:46,750 --> 00:40:49,450
I'm better at speed chess than you.	В них я кращий за тебе,
I play a lot in New York.	бо багато грав у Нью-Йорку.
460	460
00:40:49,541 --> 00:40:51,875	00:40:49,540 --> 00:40:51,870
-You beat me in Las Vegas.	-Ти переміг мене у Лас-Вегасі.
-That was a while ago.	-То було давно.
461	461
00:40:51,958 --> 00:40:54,166	00:40:51,950 --> 00:40:54,160
You were too hung up on doubling my pawns.	Ти занадто захопилась
	подвоєнням моїх пішаків.
462	462
00:40:54,250 --> 00:40:56,166	00:40:54,250 --> 00:40:56,160
I don't think	Не думаю, що зараз я би виграв ту
I could get away with that again.	партію.
463	463
00:41:01,000 --> 00:41:02,750	00:41:01,000 --> 00:41:02,830
Do you ever go over games in your head?	Ти граєш в шахи подумки?
464	464
00:41:04,583 --> 00:41:06,833	00:41:04,450 --> 00:41:06,870

When you're alone.	Прокручуєш партії в голові,
Play all the way through them?	коли залишаєшся на самоті?
465	465
00:41:09,041 --> 00:41:09,958	00:41:08,950 --> 00:41:10,080
Doesn't everybody?	Хіба не усі так роблять?
466	466
00:41:34,208 --> 00:41:36,583	00:41:34,200 --> 00:41:36,580
Well, I never thought	Не думав, що
you'd let me trade queens.	дозволиш мені розміняти ферзів.
467	467
00:41:36,666 --> 00:41:37,750	00:41:36,660 --> 00:41:37,750
I didn't think so, either.	Я теж не думала.
468	468
00:41:37,833 --> 00:41:40,166	00:41:37,830 --> 00:41:40,160
Thirty moves, man, Jesus.	Тридцять ходів, господи.
469	469
00:41:40,791 --> 00:41:41,916	00:41:40,790 --> 00:41:41,620
That many?	Так багато?
470	470
00:41:44,541 --> 00:41:46,208	00:41:44,540 --> 00:41:46,200
Looks like you can outdrink me, too.	Схоже, ти і випити здатна більше.
471	471
00:41:48,208 --> 00:41:50,416	00:41:48,200 --> 00:41:49,830
I really appreciate	Я вдячна, що ти це так сприйняв.
how you're taking this.	
472	472
00:41:50,916 --> 00:41:54,333	00:41:50,870 --> 00:41:54,330
-I'm raging inwardly.	-В душі я лютую.

-Well, it doesn't show.	-Непомітно.
473	473
00:41:55,166 --> 00:41:57,500	00:41:55,160 --> 00:41:56,910
Should never have played that goddamn bishop pawn.	Не варто було мені ходити тим пішаком.
474	474
00:41:58,000 --> 00:42:01,458	00:41:57,910 --> 00:42:01,450
-No, probably not.	-Так, не варто.
-What are you gonna do about Borgov?	-Що будеш робити з Борговим?
475	475
00:42:03,083 --> 00:42:03,916	00:42:03,080 --> 00:42:03,910
I don't know.	Не знаю.
476	476
00:42:04,666 --> 00:42:07,291	00:42:04,660 --> 00:42:07,290
I don't even have a passport.	У мене навіть паспорта
Or the right clothes.	немає. І відповідного одягу.
477	477
00:42:07,375 --> 00:42:09,791	00:42:07,370 --> 00:42:09,450
I hear it's pretty cold in Paris that time of year.	Чула в Парижі холодно в цей час.
478	478
00:42:10,291 --> 00:42:12,583	00:42:10,290 --> 00:42:12,580
I'm not talking about Paris.	Я кажу не про Париж, я кажу про Москву.
I'm talking about Moscow.	
479	479
00:42:14,375 --> 00:42:16,666	00:42:14,370 --> 00:42:16,660
What, do they not deliver mail in Kentucky?	В Кентуккі що пошта не працює?

480	480
00:42:17,750 --> 00:42:18,833	00:42:17,750 --> 00:42:18,830
What's in Moscow?	А що в Москві?
481	481
00:42:19,833 --> 00:42:21,541	00:42:19,830 --> 00:42:21,540
The Moscow Invitational.	Шаховий турнір.
482	482
00:42:21,625 --> 00:42:24,541	00:42:21,620 --> 00:42:24,540
The US winner gets invited.	Чемпіон США
You didn't know that?	отримує запрошення. Ти не знала?
483	483
00:42:27,291 --> 00:42:29,833	00:42:27,330 --> 00:42:29,660
-[bartender] Yes, ma'am.	-Так, мем.
-A couple more, please.	-Ще два пива, будь ласка.
484	484
00:42:29,916 --> 00:42:33,666	00:42:30,200 --> 00:42:32,330
-Uh, no, thanks. I'm still on my first.	Ні, дякую. Я ще першу не випив.
485	485
00:42:32,410 --> 00:42:33,660	00:42:32,410 --> 00:42:33,660
-Well, I'll drink them both.	Я вип'ю обидві.
486	486
00:42:35,166 --> 00:42:36,291	00:42:35,160 --> 00:42:36,290
Easy there, tiger.	Полегше, мала.
487	487
00:42:39,583 --> 00:42:41,625	00:42:39,580 --> 00:42:41,620
How do I get to Moscow if I go?	А як я дістанусь Москви, якщо поїду?
488	488

00:42:41,708 --> 00:42:43,333	00:42:41,700 --> 00:42:43,330
Uh, well, I mean, when I went,	Коли я їздив,
489	489
00:42:43,916 --> 00:42:47,291	00:42:43,410 --> 00:42:46,830
the Federation paid for my ticket,	федерація оплатила квиток,
and then this church group	а усі інші витрати взяла на себе
490	490
00:42:47,375 --> 00:42:48,541	00:42:46,910 --> 00:42:48,540
covered the rest of it.	одна релігійна організація.
491	491
00:42:48,625 --> 00:42:49,750	00:42:48,620 --> 00:42:49,750
Did you have a second?	У тебе був асистент?
492	492
00:42:50,500 --> 00:42:51,916	00:42:50,500 --> 00:42:51,910
-Weiss.	-Вейс.
-Weiss?	-Вейс?
493	493
00:42:52,000 --> 00:42:54,250	00:42:52,000 --> 00:42:54,000
-It would be tough to go to Russia alone.	Одному в Росії було б важко.
494	494
00:42:54,750 --> 00:42:56,791	00:42:54,750 --> 00:42:56,500
-[bartender] Here you go.	-Ваше пиво.
-Oh, thank you.	-О, дякую.
495	495
00:43:03,125 --> 00:43:04,500	00:43:03,120 --> 00:43:04,500
You always drink this much?	Ти завжди так багато п'єш?
496	496
00:43:07,333 --> 00:43:08,541	00:43:07,330 --> 00:43:08,540

Sometimes, I drink more.	Іноді я п'ю більше.
497	497
00:43:11,083 --> 00:43:13,083	00:43:11,080 --> 00:43:13,080
Who else will be playing in Moscow?	Хто ще буде грати у Москві?
498	498
00:43:13,875 --> 00:43:17,250	00:43:13,160 --> 00:43:17,250
Four top Russians, and four other countries.	Чотири найкращих росіянина та представники ще чотирьох країн.
499	499
00:43:18,541 --> 00:43:20,625	00:43:18,540 --> 00:43:20,620
If you keep doing this, you're gonna end up washed up	Якщо продовжиш пити такими темпами,
500	500
00:43:20,708 --> 00:43:21,916	00:43:20,700 --> 00:43:22,370
by the time you're 21.	то закінчиш кар'єру в 21 рік.
501	501
00:43:27,750 --> 00:43:28,625	00:43:27,750 --> 00:43:28,700
I like your hair.	Гарне у тебе волосся.
502	502
00:43:32,083 --> 00:43:33,000	00:43:32,080 --> 00:43:33,000
Yeah, sure you do.	Подобається?
503	503
00:43:34,625 --> 00:43:35,750	00:43:34,620 --> 00:43:35,750
What about Moscow?	То як щодо Москви?
504	504
00:43:37,666 --> 00:43:40,583	00:43:37,660 --> 00:43:40,580
Four Soviet chess players	Чотири радянських шахіста

is a lot of Soviet chess players.	це до біса багато радянських шахістів.
505	505
00:43:41,416 --> 00:43:42,291	00:43:41,410 --> 00:43:42,290
Murderous.	Смертельно багато.
506	506
00:43:43,625 --> 00:43:44,875	00:43:43,620 --> 00:43:44,870
But you're the only American	Але в Америці ти єдина,
507	507
00:43:44,958 --> 00:43:47,083	00:43:44,950 --> 00:43:46,950
I can think of	хто може там перемогти.
that might be able to do it.	
508	508
00:43:48,125 --> 00:43:50,166	00:43:48,120 --> 00:43:50,160
I went to pieces	В Мехіко Боргов мене пошматував.
with Borgov in Mexico City.	
509	509
00:43:54,375 --> 00:43:55,625	00:43:54,370 --> 00:43:55,700
When do you go to Paris?	Коли ти летиш у Париж?
510	510
00:43:57,166 --> 00:43:58,458	00:43:57,160 --> 00:43:58,450
In five weeks.	За п'ять тижнів.
511	511
00:44:00,083 --> 00:44:02,041	00:44:00,080 --> 00:44:02,040
Well, you'll need a good trainer.	Тобі потрібен гарний тренер.
512	512
00:44:03,750 --> 00:44:05,125	00:44:03,750 --> 00:44:05,120
Not Harry Beltik.	Але не Гаррі Белтік.

513	513
00:44:06,125 --> 00:44:06,958	00:44:06,120 --> 00:44:06,950
Someone...	Хтось...
514	514
00:44:08,625 --> 00:44:09,791	00:44:08,620 --> 00:44:09,450
-better.	кращий.
515	515
00:44:10,416 --> 00:44:13,041	00:44:10,410 --> 00:44:13,040
Someone more, um, mature.	Хтось більш зрілий.
516	516
00:44:14,000 --> 00:44:15,166	00:44:14,000 --> 00:44:15,540
Who'd you have in mind?	І кого ти ж маєш на увазі?
517	517
00:44:17,875 --> 00:44:19,750	00:44:17,870 --> 00:44:19,750
Can you come to New York?	Ти можеш приїхати до Нью-Йорку?
518	518
00:44:23,083 --> 00:44:24,083	00:44:23,580 --> 00:44:24,500
I don't know.	Я не знаю.
519	519
00:44:24,583 --> 00:44:27,916	00:44:24,580 --> 00:44:27,910
You can sleep in my living room,	Можеш спати у моїй вітальні
and you can leave for Paris from there.	і вже звідти полетиш у Париж.
520	520
00:44:28,416 --> 00:44:29,750	00:44:28,410 --> 00:44:29,750
That's very nice of you,	Дуже люб'язно з твого боку,
521	521
00:44:29,833 --> 00:44:33,291	00:44:29,830 --> 00:44:33,290
but I'm not even so sure	але я не певна, що хочу летіти у Париж.

I wanna go to Paris anymore.	
522	522
00:44:35,041 --> 00:44:38,041	00:44:35,040 --> 00:44:38,040
What are you gonna do instead, huh?	А що тоді робитимеш? Будеш пити?
Get drunk?	
523	523
00:44:38,125 --> 00:44:41,333	00:44:38,120 --> 00:44:41,330
Now that you mention it,	Тепер, коли ти
yeah, sounds pretty good.	сказав, це звучить непогано.
524	524
00:44:43,250 --> 00:44:44,291	00:44:43,250 --> 00:44:44,290
Beth...	Бет...
525	525
00:44:45,125 --> 00:44:46,458	00:44:45,120 --> 00:44:46,450
Borgov made me look like a fool.	Боргов виставив мене дурепою.
526	526
00:44:46,541 --> 00:44:49,291	00:44:46,540 --> 00:44:49,290
-That's 'cause you weren't ready.	-Бо ти не була готова.
-I don't know if I'm good enough.	-Не знаю, чи я зможу.
527	527
00:44:49,375 --> 00:44:51,041	00:44:49,370 --> 00:44:50,450
You're the best there is.	Ти найкраща.
528	528
00:44:52,166 --> 00:44:53,625	00:44:52,160 --> 00:44:53,620
You beat me.	Ти виграла у мене.
529	529
00:44:59,583 --> 00:45:02,458	00:44:59,580 --> 00:45:02,450
Okay, fine. I'll come to New York.	Гаразд. Добре. Я приїду у Нью-Йорк.

530	530
00:45:02,541 --> 00:45:03,375	00:45:02,540 --> 00:45:03,370
Great.	Чудово.
531	531
00:45:06,875 --> 00:45:08,750	00:45:06,750 --> 00:45:08,750
We'll leave from here. I'll drive us.	Звідси і поїдемо. Я на автомобілі.
532	532
00:45:09,458 --> 00:45:11,666	00:45:09,450 --> 00:45:11,660
-When?	-Коли?
-Tomorrow. Afternoon.	-Завтра. Після обіду.
533	533
00:45:12,666 --> 00:45:14,333	00:45:12,660 --> 00:45:14,330
Once everything here finishes up.	Коли тут усе закінчиться.
534	534
00:45:15,208 --> 00:45:16,125	00:45:15,200 --> 00:45:16,120
Oh, and about sex...	І щодо сексу...
535	535
00:45:19,666 --> 00:45:20,500	00:45:19,660 --> 00:45:20,500
forget it.	і не мрій.

СУБТИТРИ ДО ШОСТОЇ СЕРІЇ “THE QUEEN’S GAMBIT”

English subtitles	Український переклад
1	1
00:00:07,458 --> 00:00:10,041	00:00:07,450 --> 00:00:10,040
[Alice] Men are gonna come along and wanna teach you things.	Чоловіки будуть постійно намагатись чогось тебе навчити.
2	2
00:00:10,625 --> 00:00:12,208	00:00:10,120 --> 00:00:12,200
Doesn't make them any smarter.	Не тому, що вони розумні.
3	3
00:00:13,083 --> 00:00:16,083	00:00:13,080 --> 00:00:16,080
In most ways, they're not, but it makes them feel bigger.	В більшості випадків це не так. Але це підвищує їх самооцінку.
4	4
00:00:16,916 --> 00:00:19,250	00:00:16,790 --> 00:00:18,660
They can show you how things are done.	Будуть розповідати, як все робиться.
5	5
00:00:19,791 --> 00:00:21,291	00:00:19,790 --> 00:00:21,290
You just let them blow by,	Просто дозволь їм,
6	6
00:00:21,375 --> 00:00:24,625	00:00:21,370 --> 00:00:24,620
and you go on ahead, and do just what the hell you feel like.	а потім продовжуй робити по-своєму.
7	7
00:00:26,000 --> 00:00:28,666	00:00:26,000 --> 00:00:28,660
It takes a strong woman to stay by herself,	Треба бути сильною, щоб самій жити у світі,
8	8

00:00:28,750 --> 00:00:32,000	00:00:28,750 --> 00:00:31,660
in a world where people	де люди погоджуються на що завгодно,
will settle for anything,	
9	9
00:00:32,083 --> 00:00:33,833	00:00:31,750 --> 00:00:33,830
just to say they have something.	аби сказати, що у них щось є.
10	10
00:00:35,416 --> 00:00:36,375	00:00:35,410 --> 00:00:36,370
There we are.	Ось так.
11	11
00:00:37,958 --> 00:00:39,708	00:00:37,910 --> 00:00:39,700
So you never forget who you are.	Тому ніколи не забувай, хто ти.
12	12
00:00:57,000 --> 00:00:59,580	00:00:57,000 --> 00:00:59,580
♪ There's one thing you gotta do ♪	Лише одне треба зробити,
13	13
00:01:01,083 --> 00:01:04,083	00:01:01,080 --> 00:01:04,080
♪ To make me still want you ♪	Аби я хотів тебе любити.
14	14
00:01:04,166 --> 00:01:05,291	00:01:04,160 --> 00:01:05,290
♪ Gotta stop sobbin' now ♪	Ридання маєш припинити...
15	15
00:01:05,375 --> 00:01:07,833	00:01:05,370 --> 00:01:07,830
-[Benny] Pawn to king four.	-Пішак на е4.
-[Beth] Pawn to queen bishop four.	-Пішак на с5.
16	16
00:01:07,916 --> 00:01:09,875	00:01:07,910 --> 00:01:09,870
-N to KB-3.	-Кінь на f3.

-Pawn to queen three.	-Пішак на d6.
17	17
00:01:09,958 --> 00:01:10,791	00:01:09,950 --> 00:01:10,790
P to Q4.	Пішак на d4.
18	18
00:01:11,375 --> 00:01:12,291	00:01:11,370 --> 00:01:12,290
Pawn takes pawn.	Пішак бере пішака.
19	19
00:01:12,833 --> 00:01:15,458	00:01:12,830 --> 00:01:15,450
-Knight takes.	-Кінь бере пішака.
-Knight... king bishop three.	-Кінь на... f6.
20	20
00:01:15,541 --> 00:01:18,000	00:01:15,540 --> 00:01:18,000
-[Benny] N to QB-3.	-Кінь на c3.
-[Beth] Pawn to king's knight three.	-Пішак на g6.
21	21
00:01:18,083 --> 00:01:19,000	00:01:18,080 --> 00:01:19,000
[Benny] P to B4.	Пішак на f4.
22	22
00:01:19,083 --> 00:01:20,166	00:01:19,080 --> 00:01:20,160
[Beth] P to B4.	Пішак на f5.
23	23
00:01:20,250 --> 00:01:22,833	00:01:20,250 --> 00:01:22,410
[Benny] The Levenfish. Never liked it.	Атака Левенфіша.
	Ніколи мені не подобалась.
24	24
00:01:22,916 --> 00:01:24,833	00:01:22,950 --> 00:01:23,910
-King to B3.	Король на c3.

25	25
00:01:24,000 --> 00:01:25,700	00:01:24,000 --> 00:01:25,700
-[Beth] I'll take the knight.	-Беру коня.
-[Benny] Pawn takes.	-Пішак б'є.
26	26
00:01:25,790 --> 00:01:26,700	00:01:25,790 --> 00:01:26,700
-[Beth] Pawn to king five.	Пішак на е5.
27	27
00:01:26,790 --> 00:01:27,910	00:01:26,790 --> 00:01:27,910
Pawn takes again.	Пішак знову б'є.
28	28
00:01:28,000 --> 00:01:30,458	00:01:28,000 --> 00:01:30,450
Hey, you know what Scharz	Знаєш, що Шарц писав про це
says about that in the footnote?	у примітці?
29	29
00:01:30,958 --> 00:01:32,041	00:01:30,950 --> 00:01:32,040
I don't read the footnotes.	Я не читаю приміток.
30	30
00:01:33,458 --> 00:01:36,291	00:01:33,450 --> 00:01:36,290
-Okay, well, it's time you started.	-Час вже почати.
-I don't like Scharz.	-Мені не подобається Шарц.
31	31
00:01:36,375 --> 00:01:38,750	00:01:36,370 --> 00:01:38,750
Oh, I don't like Scharz either,	Мені теж він
but I read him.	не подобається, але я його читаю.
32	32
00:01:40,708 --> 00:01:41,666	00:01:40,700 --> 00:01:41,660
What's your move?	Твій хід.

33	33
00:01:44,166 --> 00:01:45,708	00:01:44,160 --> 00:01:45,700
Queen takes queen. Check.	Ферзь бере ферзя. Шах.
34	34
00:01:45,791 --> 00:01:47,833	00:01:45,790 --> 00:01:47,370
[Benny] The weather is hot today.	Сьогодні спекотно.
35	35
00:01:49,458 --> 00:01:50,708	00:01:49,450 --> 00:01:50,790
[in English] I feel sick.	Як буде «мені погано»?
36	36
00:02:44,666 --> 00:02:45,750	00:02:44,700 --> 00:02:45,660
[Benny] Not that one.	Не туди.
37	37
00:02:47,625 --> 00:02:48,458	00:02:47,620 --> 00:02:48,450
This one.	Сюди.
38	38
00:03:03,958 --> 00:03:05,041	00:03:03,950 --> 00:03:05,040
[Beth] Benny?	Бенні?
39	39
00:03:06,208 --> 00:03:07,041	00:03:06,200 --> 00:03:07,040
Come on.	Пішли.
40	40
00:03:45,830 --> 00:03:46,910	00:03:45,830 --> 00:03:46,910
"CHESS REVIEW"	«ШАХОВИЙ ОГЛЯД»
41	41
00:03:48,160 --> 00:03:49,250	00:03:48,160 --> 00:03:49,250
CHESS SKILL	ШАХОВА МАЙСТЕРНІСТЬ

42	42
00:03:52,291 --> 00:03:55,125	00:03:52,290 --> 00:03:55,120
-Is there a bathroom?	-Тут є туалет?
-Oh, yeah, it's just through there.	-Так, ось там.
43	43
00:04:23,000 --> 00:04:24,208	00:04:23,000 --> 00:04:24,200
There's space in the closet.	Тут є місце у шафі.
44	44
00:04:24,291 --> 00:04:26,500	00:04:24,290 --> 00:04:26,500
You can hang your clothes up	Якщо хочеш, можеш повісити сюди свій
in there if you want.	одяг.
45	45
00:04:27,250 --> 00:04:28,083	00:04:27,250 --> 00:04:28,080
[Beth] Okay.	Добре.
46	46
00:04:46,916 --> 00:04:49,958	00:04:46,910 --> 00:04:49,950
-I thought I was gonna get a couch.	-Я думала, що буду спати на дивані.
-No, I said living room.	-Ні, я сказав, що у вітальні.
47	47
00:04:51,666 --> 00:04:52,833	00:04:51,660 --> 00:04:52,830
Just gotta...	Треба лише...
48	48
00:04:53,916 --> 00:04:54,750	00:04:53,910 --> 00:04:54,750
pump it up.	накачати.
49	49
00:05:03,208 --> 00:05:04,875	00:05:03,200 --> 00:05:04,870
-I got it.	-Я сама.

-Really?	-Справді?
50	50
00:05:04,958 --> 00:05:07,083	00:05:04,950 --> 00:05:07,080
-You sure? Gonna be all right?	-Впевнена? Впораєшся?
-Sure.	-Авжеж.
51	51
00:05:11,458 --> 00:05:13,833	00:05:11,450 --> 00:05:13,830
Oh, there's no booze in the apartment.	І випивки у квартирі немає.
52	52
00:05:14,458 --> 00:05:15,875	00:05:14,450 --> 00:05:15,870
Didn't think there would be.	Я і не сподівалась.
53	53
00:06:07,416 --> 00:06:09,125	00:06:07,410 --> 00:06:09,250
You can get changed in my bedroom.	Можеш переодягнутися в спальні.
54	54
00:06:11,083 --> 00:06:12,166	00:06:11,080 --> 00:06:12,160
I need a shower.	Хочу прийняти душ.
55	55
00:06:13,541 --> 00:06:14,500	00:06:13,540 --> 00:06:14,500
She's all yours.	Користуйся.
56	56
00:06:26,416 --> 00:06:27,875	00:06:26,410 --> 00:06:27,870
Here, we'll start with these.	Отже, почнемо з цього.
57	57
00:06:30,583 --> 00:06:32,875	00:06:30,580 --> 00:06:32,870
The Hastings Christmas Chess Congress.	«Різдвяний шаховий конгрес у Гастінгсі.

58	58
00:06:32,958 --> 00:06:35,333	00:06:32,950 --> 00:06:35,330
Falaise Hall, White Rock Gardens.	Фалез-Холл, Вайт-Рок-Гарденс.
59	59
00:06:35,416 --> 00:06:36,916	00:06:35,410 --> 00:06:36,910
Record of games.	Збірник партій».
60	60
00:06:38,041 --> 00:06:41,083	00:06:38,040 --> 00:06:41,080
Luchenko-Uhlmann. Borgov-Penrose.	«Лученко-Ульман. Боргов-Пенроуз».
61	61
00:06:43,250 --> 00:06:44,625	00:06:43,250 --> 00:06:44,620
Grandmaster Chess. Whoo!	«Шахи гросмейстерів».
62	62
00:06:46,500 --> 00:06:48,125	00:06:46,500 --> 00:06:48,120
Play the Hastings games first.	Почнемо з гастінгських партій.
63	63
00:06:48,208 --> 00:06:49,291	00:06:48,200 --> 00:06:49,290
I'll play black.	Я гратиму чорними.
64	64
00:06:49,375 --> 00:06:50,791	00:06:49,370 --> 00:06:50,790
I haven't had any breakfast.	Я ще не снідала.
65	65
00:06:52,708 --> 00:06:54,041	00:06:52,700 --> 00:06:54,040
Eggs are in the fridge.	Яйця у холодильнику.
66	66
00:06:54,125 --> 00:06:55,000	00:06:54,120 --> 00:06:55,000
Thank you.	Дякую.

67	67
00:06:55,083 --> 00:06:57,083	00:06:55,080 --> 00:06:57,080
Then, we'll play the Borgov games first.	Спочатку розберемо партії Боргова.
68	68
00:06:58,333 --> 00:07:00,708	00:06:58,330 --> 00:07:00,700
-All of them?	-Усі?
-He will be in Paris.	-Він буде у Парижі.
69	69
00:07:00,791 --> 00:07:01,625	00:07:00,790 --> 00:07:01,620
Fine.	Добре.
70	70
00:07:02,833 --> 00:07:03,750	00:07:02,830 --> 00:07:03,750
I will eat first.	Спочатку я поснідаю.
71	71
00:07:07,958 --> 00:07:11,958	00:07:07,950 --> 00:07:11,950
[Benny] Why not advance the knight?	Чому він не вивів коня?
Why isn't he defending against the rook?	Чому не захищається від тури?
72	72
00:07:13,000 --> 00:07:15,333	00:07:13,000 --> 00:07:15,330
What's gonna become of the backward pawn?	Що буде з відсталим пішаком?
73	73
00:07:20,125 --> 00:07:23,333	00:07:20,120 --> 00:07:23,330
You replay the game so you can feel the wins for yourself.	Коли повторюєш партію, сама можеш відчутти перемогу.
74	74
00:07:27,166 --> 00:07:29,166	00:07:27,160 --> 00:07:29,160
You read game books like Reinfeld	Читай аналіз ігор, як у Рейнфельда.

75	75
00:07:29,250 --> 00:07:32,250	00:07:29,250 --> 00:07:32,250
that are full of queen sacrifices	Там повно
and melodrama.	драматичних поворотів та жертв ферзя.
76	76
00:07:32,916 --> 00:07:34,791	00:07:32,910 --> 00:07:34,790
You know from your tournament experience	По досвіду у турнірах тобі відомо,
77	77
00:07:34,875 --> 00:07:39,041	00:07:34,870 --> 00:07:39,040
you can't rely on your opponent	що не варто очікувати від суперника,
setting himself up for a queen sacrifice,	що він пожертвує ферзем,
78	78
00:07:39,125 --> 00:07:41,625	00:07:39,120 --> 00:07:41,620
or a surprise mate	чи підставиться під дивний мат
with a knight and a rook.	турою та конем.
79	79
00:07:48,910 --> 00:07:50,080	00:07:48,910 --> 00:07:50,080
-[Benny] But that's who you are.	Але у цьому уся ти.
80	80
00:07:50,166 --> 00:07:51,958	00:07:50,160 --> 00:07:52,120
You're bored with ordinary chess,	Ти нудьгуєш від звичайних партій,
81	81
00:07:52,041 --> 00:07:54,333	00:07:52,200 --> 00:07:54,330
even when it's played by Grandmasters.	навіть коли їх грають гросмейстери.
82	82
00:07:58,875 --> 00:08:00,458	00:07:58,870 --> 00:08:00,450

You're bored in the way you probably were	Та сама нудьга, яку ти відчуваєш,
83	83
00:08:00,541 --> 00:08:03,083	00:08:00,540 --> 00:08:03,080
when you read	коли читаєш аналіз
Reuben Fine's endgame analysis.	ендшпівів у Рубена Файна.
84	84
00:08:03,166 --> 00:08:05,291	00:08:03,160 --> 00:08:05,450
And then the counter analysis	А потім альтернативний
in Chess Review	аналіз у «Шаховому огляді»,
85	85
00:08:05,375 --> 00:08:07,208	00:08:05,540 --> 00:08:07,200
that pointed out the errors	де вказані помилки у Рубена Файна.
in Reuben Fine.	
86	86
00:08:07,291 --> 00:08:08,416	00:08:07,290 --> 00:08:08,120
-Benny...	Бенні...
87	87
00:08:09,291 --> 00:08:10,125	00:08:09,290 --> 00:08:10,120
...look at this.	поглянь на це.
88	88
00:08:11,791 --> 00:08:13,083	00:08:11,790 --> 00:08:13,080
Fine missed one.	Файн це не помітив.
89	89
00:08:14,125 --> 00:08:15,125	00:08:14,120 --> 00:08:15,120
Look. Ready?	Дивись. Готовий?
90	90
00:08:16,416 --> 00:08:17,375	00:08:16,410 --> 00:08:17,370

Black...	У чорних...
91	91
00:08:18,583 --> 00:08:19,666	00:08:18,580 --> 00:08:19,660
has this...	є ще варіант...
92	92
00:08:20,916 --> 00:08:21,750	00:08:20,910 --> 00:08:21,750
with the knight.	взяти коня.
93	93
00:08:26,416 --> 00:08:28,041	00:08:26,410 --> 00:08:28,040
-Yeah.	-Так.
-It's good, it's good! [laughs]	-Це класно, супер!
94	94
00:08:28,125 --> 00:08:29,875	00:08:28,120 --> 00:08:29,870
Yeah. Yeah.	Так.
95	95
00:08:36,666 --> 00:08:40,125	00:08:36,660 --> 00:08:40,200
[Benny] And you haven't done anything	І ти ніколи не робила того,
like what I'm making you do now.	що я примушую тебе робити зараз.
96	96
00:08:41,583 --> 00:08:43,500	00:08:41,580 --> 00:08:43,500
We're playing serious chess.	Це серйозна справа.
97	97
00:08:44,833 --> 00:08:46,833	00:08:44,830 --> 00:08:46,830
Workmanlike chess.	Виточена гра найвищого рівня,
98	98
00:08:46,916 --> 00:08:49,833	00:08:46,910 --> 00:08:49,830
The kind of chess played	в яку грають найкращі гравці світу,

by the best players in the world,	
99	99
00:08:49,916 --> 00:08:50,833	00:08:49,910 --> 00:08:50,830
the Soviets.	гравці з СРСР.
100	100
00:08:53,375 --> 00:08:56,083	00:08:53,370 --> 00:08:56,080
And you know why	А знаєш чому вони найкращі у світі?
they're the best players in the world?	
101	101
00:08:56,166 --> 00:08:58,000	00:08:56,160 --> 00:08:58,000
They have the best suits?	Бо у них найкращі костюми?
102	102
00:08:58,083 --> 00:09:00,375	00:08:58,080 --> 00:09:00,370
It's because they play together as a team,	Тому що вони грають разом як команда,
103	103
00:09:01,041 --> 00:09:02,708	00:09:01,040 --> 00:09:02,700
especially during adjournments.	особливо відкладені партії.
104	104
00:09:04,416 --> 00:09:05,541	00:09:04,330 --> 00:09:05,700
They help each other out.	Вони допомагають одне одному.
105	105
00:09:05,625 --> 00:09:10,208	00:09:05,790 --> 00:09:10,200
Us Americans, we work alone	Ми, американці, працюємо
because we're all such individualists.	поодинці, бо ми усі індивідуалісти.
106	106
00:09:10,708 --> 00:09:12,708	00:09:10,700 --> 00:09:12,700

We don't like to let anyone help us.	Ми не любимо, коли нам хтось допомагає.
107	107
00:09:13,416 --> 00:09:15,041	00:09:13,500 --> 00:09:15,040
[yawning] You're helping me now.	Зараз ти мені допомагаєш.
108	108
00:09:15,125 --> 00:09:16,166	00:09:15,120 --> 00:09:16,160
Am I?	Хіба?
109	109
00:09:17,416 --> 00:09:19,541	00:09:17,410 --> 00:09:19,540
Cause it looks more like I'm putting you to sleep.	Більше схоже, що я тебе присипляю.
110	110
00:09:20,375 --> 00:09:21,333	00:09:20,370 --> 00:09:21,330
I'm sorry.	Пробач.
111	111
00:09:22,041 --> 00:09:22,875	00:09:22,040 --> 00:09:22,870
I'm tired.	Я втомилася.
112	112
00:09:23,833 --> 00:09:25,250	00:09:23,830 --> 00:09:25,250
I should probably go to bed.	Напевно, піду я спати.
113	113
00:09:26,291 --> 00:09:28,083	00:09:26,290 --> 00:09:28,120
What, and miss out on all the fun?	І пропустиш саме цікаве?
114	114
00:09:28,166 --> 00:09:29,791	00:09:28,790 --> 00:09:29,830
Mm. I'll survive.	Переживу.

115	115
00:09:35,583 --> 00:09:36,458	00:09:35,580 --> 00:09:36,410
What fun?	А що цікавого?
116	116
00:09:38,333 --> 00:09:39,916	00:09:38,330 --> 00:09:39,910
I wonder who that could be.	Цікаво, хто це може бути.
117	117
00:09:43,708 --> 00:09:45,791	00:09:43,700 --> 00:09:45,790
[Benny and men] Hey!	-Привіт!
118	118
00:09:45,875 --> 00:09:47,416	00:09:45,870 --> 00:09:47,410
[Benny] Right on time.	Саме вчасно.
119	119
00:09:47,500 --> 00:09:49,916	00:09:47,500 --> 00:09:48,540
-Come on in, come on in.	Заходьте.
120	120
00:09:49,080 --> 00:09:49,910	00:09:49,080 --> 00:09:49,910
-[man] Good to see you.	Радий тебе бачити.
121	121
00:09:50,750 --> 00:09:55,416	00:09:50,750 --> 00:09:55,410
Beth Harmon, this is Hilton Wexler and Grandmaster Arthur Levertov.	Бет Гармон, а це Гілтон Векслер та гросмейстер Артур Левертов.
122	122
00:09:56,666 --> 00:09:57,500	00:09:56,660 --> 00:09:57,500
The new champ.	Нова чемпіонка.
123	123
00:09:57,583 --> 00:09:58,708	00:09:57,580 --> 00:09:58,700
Hi.	Привіт.

	124
00:09:58,791 --> 00:10:01,166	00:09:58,790 --> 00:10:01,160
Congratulations.	Вітаю. Бенні треба було
Benny needed a lesson in humility.	отримати урок смиренності.
125	125
00:10:01,250 --> 00:10:03,791	00:10:01,790 --> 00:10:03,790
-[Benny] I'm already tops in humility.	Я вже чемпіон зі смиренності.
126	126
00:10:03,875 --> 00:10:04,875	00:10:03,870 --> 00:10:04,830
Hello, Beth.	Вітаю, Бет.
127	127
00:10:07,333 --> 00:10:08,166	00:10:07,330 --> 00:10:08,160
I'm Cleo.	Я Клео.
128	128
00:10:08,250 --> 00:10:09,083	00:10:08,250 --> 00:10:09,080
Hi.	Привіт.
129	129
00:10:10,291 --> 00:10:11,375	00:10:10,330 --> 00:10:11,370
[Hilton] Do you do problems?	Вирішуєш задачі?
130	130
00:10:12,291 --> 00:10:13,958	00:10:12,290 --> 00:10:13,950
-No.	-Ні.
-Never?	-Ніколи?
131	131
00:10:14,041 --> 00:10:15,708	00:10:14,040 --> 00:10:15,700
I always found them irrelevant.	Завжди вважала їх несуттєвими.
132	132

00:10:15,791 --> 00:10:18,541	00:10:15,790 --> 00:10:18,500
Positions that never come up	Таких позицій
in actual games.	не виникає у справжніх партіях.
133	133
00:10:20,250 --> 00:10:21,708	00:10:20,250 --> 00:10:22,410
Let me show you one you might like.	Дозволь показати одну,
	що може тобі сподобатись.
134	134
00:10:22,541 --> 00:10:23,375	00:10:22,500 --> 00:10:23,330
Okay.	Гаразд.
135	135
00:10:23,875 --> 00:10:26,125	00:10:23,870 --> 00:10:26,120
-Can I mess this up?	-Можна переставити?
-Go ahead.	-Можна.
136	136
00:10:26,208 --> 00:10:28,458	00:10:26,200 --> 00:10:28,450
Hilton, she is not	Гілтоне, вона
one of your problem freaks.	не одна з твоїх шахових фріків.
137	137
00:10:28,541 --> 00:10:31,041	00:10:28,540 --> 00:10:31,040
-She's the US Champion, for Christ's sake.	-Вона чемпіонка США.
-It's okay.	-Все гаразд.
138	138
00:10:31,125 --> 00:10:33,750	00:10:31,120 --> 00:10:33,750
-This one is...	Ця...
139	139
00:10:34,833 --> 00:10:37,375	00:10:34,830 --> 00:10:37,370
...my favorite.	моя улюблена.

140	140
00:10:38,291 --> 00:10:39,875	00:10:38,250 --> 00:10:39,870
How does White win in three?	Перемога білих за три ходи.
141	141
00:10:43,083 --> 00:10:45,416	00:10:43,080 --> 00:10:45,410
Benny, under what mound	Бенні, під якою
do you hide your drinking glasses?	купою мотлоху у тебе келихи?
142	142
00:10:45,500 --> 00:10:47,000	00:10:45,500 --> 00:10:47,000
Hey, quit distracting her.	Агов, не відволікай її.
143	143
00:10:47,583 --> 00:10:48,500	00:10:47,080 --> 00:10:48,120
She's not.	Все гаразд.
144	144
00:10:52,875 --> 00:10:54,291	00:10:52,830 --> 00:10:54,290
King to queen seven.	Король на d7.
145	145
00:10:54,375 --> 00:10:56,125	00:10:54,370 --> 00:10:56,120
Jesus! That's fast.	Боже! Оце швидкість.
146	146
00:10:57,000 --> 00:10:57,958	00:10:57,000 --> 00:10:57,950
Drink?	Вип'єш?
147	147
00:11:01,416 --> 00:11:02,916	00:11:00,910 --> 00:11:02,910
No, thank you.	Ні, дякую.
148	148
00:11:04,500 --> 00:11:06,166	00:11:04,500 --> 00:11:06,160

I should fix the food.	Пошукаю закуски.
149	149
00:11:09,416 --> 00:11:11,083	00:11:09,410 --> 00:11:11,080
Come on, that's enough of that.	Досить цього.
150	150
00:11:11,166 --> 00:11:14,500	00:11:11,160 --> 00:11:13,790
-Come on.	-Ну ж бо.
-[Arthur] Do you ever clean? [laughs]	-Бенні, ти тут взагалі прибираєш?
151	151
00:11:14,583 --> 00:11:16,750	00:11:14,580 --> 00:11:16,750
Are you here with Arthur or Hilton?	Ти тут з Артуром чи з Гілтоном?
152	152
00:11:17,375 --> 00:11:18,333	00:11:17,370 --> 00:11:18,330
Both of them.	З обома.
153	153
00:11:19,083 --> 00:11:20,125	00:11:19,080 --> 00:11:20,120
Neither of them.	І ні з ким з них.
154	154
00:11:20,958 --> 00:11:23,458	00:11:20,830 --> 00:11:23,450
Two of them are better than one, if you know what I mean.	Двоє краще за одного, якщо розумієш про що я.
155	155
00:11:24,370 --> 00:11:25,450	00:11:24,370 --> 00:11:25,450
Yes, once.	Так, одного разу.
156	156
00:11:24,375 --> 00:11:27,125	00:11:25,540 --> 00:11:27,120
-How do you all know each other?	Як ви познайомились?

157	157
00:11:27,833 --> 00:11:29,166	00:11:27,830 --> 00:11:29,160
A sad story,	Це сумна історія,
158	158
00:11:29,750 --> 00:11:32,208	00:11:29,750 --> 00:11:32,200
involving me, a bad breakup,	в якій була я, важкий розрив стосунків
159	159
00:11:32,291 --> 00:11:34,458	00:11:32,290 --> 00:11:34,450
and a walk through	та прогулянка Люксембурзьким садом.
le Jardin du Luxembourg,	
160	160
00:11:34,541 --> 00:11:37,375	00:11:34,540 --> 00:11:37,370
where those two stopped me	У ній ці двоє
from killing myself.	втримали мене від самогубства.
161	161
00:11:39,041 --> 00:11:40,791	00:11:39,040 --> 00:11:40,790
Like I say, a sad story.	Я ж казала, сумна історія.
162	162
00:11:42,625 --> 00:11:44,458	00:11:42,620 --> 00:11:44,450
But as I walked past,	Я проходила повз
163	163
00:11:44,541 --> 00:11:47,958	00:11:44,540 --> 00:11:47,950
Arthur and Hilton were having	і побачила, як Артур з Гілтоном
a violent argument over a chessboard,	несамовито сперечаються за шахівницею.
164	164
00:11:48,041 --> 00:11:51,166	00:11:48,040 --> 00:11:51,160
and I became mesmerized by their passion.	І мене причарувала їхня пристрасть.

165	165
00:11:51,250 --> 00:11:53,166	00:11:51,250 --> 00:11:53,160
Well, that's how they tell it, anyway.	Принаймні вони так розповідають.
166	166
00:11:54,250 --> 00:11:56,291	00:11:54,250 --> 00:11:55,290
No, the truth is, um...	А насправді...
167	167
00:11:56,375 --> 00:11:59,291	00:11:56,370 --> 00:11:59,290
Benny was there,	там був Бенні, і причарував мене саме він.
and I became mesmerized by Benny.	
168	168
00:12:01,750 --> 00:12:02,958	00:12:01,750 --> 00:12:02,950
Over and done.	Але це в минулому.
169	169
00:12:03,041 --> 00:12:04,166	00:12:03,040 --> 00:12:04,200
What do you do?	Чим займаєшся?
170	170
00:12:05,708 --> 00:12:06,541	00:12:05,700 --> 00:12:06,540
Guess.	Вгадай.
171	171
00:12:07,875 --> 00:12:09,458	00:12:07,870 --> 00:12:09,410
Something in fashion?	Щось зі світу моди?
172	172
00:12:09,541 --> 00:12:12,291	00:12:10,750 --> 00:12:12,290
[chuckles] That's a nice way to put it.	Це красиво сказано.
173	173

00:12:13,458 --> 00:12:14,416	00:12:13,450 --> 00:12:14,410
I'm a model.	Я модель.
174	174
00:12:15,250 --> 00:12:17,125	00:12:16,000 --> 00:12:17,120
-Wow. [sighs]	Круто.
175	175
00:12:17,750 --> 00:12:19,166	00:12:17,750 --> 00:12:19,160
That must be exciting.	Цікаво, напевно.
176	176
00:12:19,250 --> 00:12:23,291	00:12:19,250 --> 00:12:23,290
Fashion is exciting.	Це мода цікава.
Modeling and models are insipid.	А моделі і робота моделлю – нудні.
177	177
00:12:24,375 --> 00:12:26,375	00:12:24,370 --> 00:12:26,370
But it pays for my studio in the Marais.	Але треба ж платити за студію в Маре.
178	178
00:12:27,625 --> 00:12:29,208	00:12:27,620 --> 00:12:29,200
Oh, you have not been to Paris?	А, ти не бувала у Парижі?
179	179
00:12:29,750 --> 00:12:30,583	00:12:29,750 --> 00:12:30,580
Not yet.	Ще ні.
180	180
00:12:31,208 --> 00:12:33,416	00:12:31,200 --> 00:12:33,410
-Do you live there?	-А ти там живеш?
-Sometimes.	-Іноді.
181	181
00:12:33,500 --> 00:12:35,750	00:12:33,500 --> 00:12:35,750
Sometimes Berlin, sometimes here.	Часом в Берліні, часом тут.

182	182
00:12:35,833 --> 00:12:37,125	00:12:35,830 --> 00:12:37,120
I'm a, uh...	Я...
183	183
00:12:37,958 --> 00:12:41,125	00:12:37,950 --> 00:12:39,750
-how do you say? A vagabond?	як у вас кажуть? Волоцюга?
184	184
00:12:40,290 --> 00:12:41,120	00:12:40,290 --> 00:12:41,120
-[laughs] I don't know.	Не знаю.
185	185
00:12:41,791 --> 00:12:44,000	00:12:41,790 --> 00:12:44,000
Modeling sounds pretty exciting to me.	Для мене модель звучить цікаво.
186	186
00:12:45,708 --> 00:12:48,416	00:12:45,700 --> 00:12:48,410
Plus, I imagine	До того ж, напевно,
they give you a lot of free clothes.	дають безкоштовний одяг.
187	187
00:12:48,500 --> 00:12:50,333	00:12:48,500 --> 00:12:50,330
Ah, you like nice clothes, huh?	Подобається гарний одяг, так?
188	188
00:12:50,833 --> 00:12:52,083	00:12:50,830 --> 00:12:51,660
-I do.	Дуже.
189	189
00:12:52,583 --> 00:12:54,208	00:12:52,580 --> 00:12:54,200
You could never be a model.	Не вийшло б з тебе моделі.
190	190
00:12:55,750 --> 00:12:58,208	00:12:55,750 --> 00:12:58,200

You are pretty enough, but you are much too smart.	Ти гарненька, але занадто розумна.
191	191
00:12:58,291 --> 00:12:59,875	00:12:58,290 --> 00:12:59,870
Models are empty creatures.	Моделі – порожні створіння.
192	192
00:12:59,958 --> 00:13:03,291	00:12:59,950 --> 00:13:03,080
The camera lens fills them with color and texture,	Це об'єктив камери наповнює їх кольором та змістом,
193	193
00:13:03,375 --> 00:13:05,333	00:13:03,160 --> 00:13:04,750
and, once in a while, even mystery.	а часом, навіть загадкою.
194	194
00:13:05,958 --> 00:13:08,416	00:13:05,910 --> 00:13:08,410
But just like there is no mystery to a vacant lot,	Але в порожній судині немає ніякої загадки,
195	195
00:13:08,500 --> 00:13:11,708	00:13:08,500 --> 00:13:11,700
it's just there until you put something interesting on top of it...	доки не наповнити її чимось цікавим.
196	196
00:13:12,666 --> 00:13:13,875	00:13:12,660 --> 00:13:13,870
Models are the same.	Так само і з моделями.
197	197
00:13:15,000 --> 00:13:16,750	00:13:15,000 --> 00:13:16,750
They are just what you put on them.	Вони те, що на них одягнено.
198	198
00:13:18,500 --> 00:13:20,250	00:13:18,500 --> 00:13:20,250

You know, most are terrible in bed.	Більшість з них ніякі у ліжку.
199	199
00:13:21,708 --> 00:13:25,125	00:13:21,700 --> 00:13:25,120
But then, anyone who doesn't eat is terrible in bed, don't you think?	Втім, усі, хто погано їсть, ніякі у ліжку. Як ти вважаєш?
200	200
00:13:29,541 --> 00:13:30,458	00:13:29,620 --> 00:13:30,450
[Beth] Here we go.	Прошу.
201	201
00:13:42,416 --> 00:13:43,416	00:13:42,410 --> 00:13:43,410
What?	Що?
202	202
00:13:44,625 --> 00:13:46,625	00:13:44,620 --> 00:13:46,620
Let's do a simultaneous.	Може сеанс одночасної гри?
203	203
00:13:47,208 --> 00:13:48,166	00:13:46,700 --> 00:13:47,660
You...	Ти...
204	204
00:13:48,666 --> 00:13:49,666	00:13:48,660 --> 00:13:49,500
play all of us.	проти усіх нас.
205	205
00:13:49,750 --> 00:13:52,083	00:13:50,160 --> 00:13:52,080
[Cleo] Uh, not me.	Без мене. Я навіть правил не знаю.
I don't even know the rules.	
206	206
00:13:52,166 --> 00:13:53,500	00:13:52,160 --> 00:13:53,500
I'll spectate.	Я подивлюсь.

207	207
00:13:54,375 --> 00:13:57,500	00:13:54,370 --> 00:13:57,500
-Do we have enough boards, enough pieces?	-У нас вистачить дошок та фігур?
-Yeah, in the closet.	-Так, є у шафі.
208	208
00:13:57,583 --> 00:13:59,416	00:13:57,580 --> 00:13:59,410
We can set them up right here on the floor.	Можемо поставити на підлозі.
209	209
00:14:02,250 --> 00:14:03,250	00:14:02,250 --> 00:14:03,250
Okay.	Гаразд.
210	210
00:14:03,830 --> 00:14:05,040	00:14:03,830 --> 00:14:05,040
-Time control?	Контроль часу?
211	211
00:14:05,330 --> 00:14:06,410	00:14:05,330 --> 00:14:06,410
-Let's play speed chess.	Пропоную швидкі шахи.
212	212
00:14:06,500 --> 00:14:09,875	00:14:06,500 --> 00:14:09,870
Well, that'll give us an edge.	Це дасть нам перевагу.
We can think on your time.	Ми зможемо думати у твій час.
213	213
00:14:09,958 --> 00:14:11,583	00:14:10,750 --> 00:14:11,580
Mm. I wanna try it.	Я хочу спробувати.
214	214
00:14:11,666 --> 00:14:13,166	00:14:11,660 --> 00:14:13,160
You're not so good at that, remember?	Це не твій сильний бік, забула?

215	215
00:14:13,250 --> 00:14:14,750	00:14:13,250 --> 00:14:14,750
I'll bet you ten I can beat you.	Ставлю десятку, що виграю у тебе.
216	216
00:14:17,541 --> 00:14:20,041	00:14:17,450 --> 00:14:20,040
What if you throw the other games,	А якщо кинеш інші партії,
spend all your time against me?	аби витратити весь час на мене?
217	217
00:14:20,125 --> 00:14:22,208	00:14:20,120 --> 00:14:21,620
-What if I kick you in the crotch?	А якщо я вдарю тебе по яйцях?
218	218
00:14:23,625 --> 00:14:27,250	00:14:23,620 --> 00:14:27,250
-[Beth] I'll bet you ten on them, too.	-Ставлю по десятці на кожну гру.
-Okay. It's your money.	-Добре. Це твої гроші.
219	219
00:14:27,833 --> 00:14:28,666	00:14:27,830 --> 00:14:28,660
It will be.	Будуть мої.
220	220
00:15:33,916 --> 00:15:34,875	00:15:33,910 --> 00:15:34,870
Let's do it again.	Ще раз?
221	221
00:16:12,833 --> 00:16:13,833	00:16:12,830 --> 00:16:13,830
Again.	Ще раз.
222	222
00:16:33,790 --> 00:16:34,620	00:16:33,790 --> 00:16:34,620
Again.	Ще раз.
223	223
00:16:37,500 --> 00:16:38,330	00:16:37,500 --> 00:16:38,330

-No.	Hi.
224	224
00:16:51,875 --> 00:16:53,166	00:16:51,870 --> 00:16:53,160
Well, kid...	Що ж, мала...
225	225
00:16:54,958 --> 00:16:56,250	00:16:54,950 --> 00:16:56,250
I think you've got it.	Схоже, ти навчилась.
226	226
00:17:05,833 --> 00:17:08,750	00:17:05,830 --> 00:17:08,750
It was such a pleasure.	Було приємно познайомитись.
Do look me up if you come to Paris.	Знайди мене, якщо приїдеш до Парижу.
227	227
00:17:08,833 --> 00:17:11,208	00:17:08,830 --> 00:17:11,200
-Will you be there in two weeks?	-Будеш там за два тижні?
-Oh, who knows?	-Хто знає.
228	228
00:17:14,250 --> 00:17:15,583	00:17:14,660 --> 00:17:15,500
-Ah, bye.	-Бувай.
-[Benny] Bye-bye.	-Бувай.
229	229
00:17:28,250 --> 00:17:29,083	00:17:28,250 --> 00:17:29,080
[Beth] What?	Що?
230	230
00:17:32,291 --> 00:17:35,583	00:17:32,290 --> 00:17:35,580
Nobody has done that to me in 15 years.	За останні 15 років так ніхто зі мною не робив.
231	231

00:17:36,125 --> 00:17:37,875	00:17:36,120 --> 00:17:37,870
-Not even Borgov?	-Навіть Боргов?
-Not even Borgov.	-Навіть Боргов.
232	232
00:17:40,958 --> 00:17:42,541	00:17:40,950 --> 00:17:42,540
And I'm sober as a judge,	І я твереза, як скельце.
233	233
00:17:43,166 --> 00:17:44,083	00:17:43,160 --> 00:17:44,080
as Alma would say.	як би сказала Альма.
234	234
00:17:53,208 --> 00:17:54,416	00:17:53,200 --> 00:17:54,410
I, myself, am not.	А я – ні.
235	235
00:17:57,333 --> 00:17:58,166	00:17:57,330 --> 00:17:58,160
Good night.	Добраніч.
236	236
00:17:59,208 --> 00:18:00,041	00:17:59,200 --> 00:18:00,040
Night.	Добраніч.
237	237
00:18:00,833 --> 00:18:01,750	00:18:00,830 --> 00:18:01,750
Wait. Hey.	Чекай.
238	238
00:18:07,416 --> 00:18:08,250	00:18:07,410 --> 00:18:08,250
Yes?	Що?
239	239
00:18:12,833 --> 00:18:14,166	00:18:12,830 --> 00:18:14,370
Do you still like my hair?	Тобі досі подобається моє волосся?

240	240
00:18:23,666 --> 00:18:25,625	00:18:23,660 --> 00:18:25,620
That's what it's supposed to feel like.	Ось як це має бути.
241	241
00:18:31,083 --> 00:18:31,958	00:18:31,080 --> 00:18:31,950
Hello?	Алло?
242	242
00:18:33,833 --> 00:18:35,291	00:18:33,830 --> 00:18:35,290
You should play the Sicilian.	Тобі треба грати Сицилійський.
243	243
00:18:37,458 --> 00:18:38,291	00:18:37,450 --> 00:18:38,290
What?	Що?
244	244
00:18:39,416 --> 00:18:42,125	00:18:39,410 --> 00:18:42,120
In your game with Borgov, you should play the Sicilian.	У грі з Борговим тобі треба грати Сицилійський захист.
245	245
00:18:44,166 --> 00:18:45,000	00:18:44,160 --> 00:18:45,000
Why?	Чому?
246	246
00:18:45,583 --> 00:18:46,916	00:18:45,580 --> 00:18:46,910
It's what he's so good at.	Боргов його добре знає.
247	247
00:18:47,625 --> 00:18:49,958	00:18:47,620 --> 00:18:49,950
It's also what you're most comfortable with.	Але і тобі найбільш комфортно його грати.
248	248

00:18:51,291 --> 00:18:53,791	00:18:51,290 --> 00:18:53,790
You should always	Завжди треба грати
play your line, never his.	у свою гру, незважаючи на чужу.
249	249
00:18:54,958 --> 00:18:56,416	00:18:54,950 --> 00:18:56,410
You play what's best for you.	Грай те, що найкраще для тебе.
250	250
00:18:57,125 --> 00:18:57,958	00:18:57,120 --> 00:18:57,950
Thank you.	Дякую.
251	251
00:18:59,041 --> 00:18:59,875	00:18:59,040 --> 00:18:59,870
Anything else?	Щось ще?
252	252
00:19:01,875 --> 00:19:02,875	00:19:01,870 --> 00:19:02,870
One more thing.	Є ще одне.
253	253
00:19:02,958 --> 00:19:05,208	00:19:02,950 --> 00:19:05,200
They never say "check"	На великих турнірах не кажуть «шах».
at the big tournaments.	
254	254
00:19:07,125 --> 00:19:08,250	00:19:07,120 --> 00:19:08,250
Are you serious?	Ти серйозно?
255	255
00:19:08,333 --> 00:19:11,208	00:19:08,330 --> 00:19:11,200
Yeah, very.	Цілком. І королів не кладуть.
They never lay their kings down,	
either.	
256	256

00:19:11,833 --> 00:19:13,875	00:19:11,830 --> 00:19:13,870
I meant, "Are you serious?"	Я мала на увазі:
257	257
00:19:13,958 --> 00:19:16,291	00:19:13,950 --> 00:19:16,290
This is what you're thinking about right now?	«Ти серйозно зараз про це думаєш?»
258	258
00:19:22,500 --> 00:19:23,416	00:19:22,500 --> 00:19:23,410
Good night, Benny.	Добраніч, Бенні.
259	259
00:19:31,333 --> 00:19:32,166	00:19:31,330 --> 00:19:32,160
Good night.	Добраніч.
260	260
00:19:34,700 --> 00:19:35,950	00:19:34,700 --> 00:19:35,950
PARIS, 1967	ПАРИЖ, 1967 РІК
261	261
00:19:36,708 --> 00:19:39,500	00:19:36,700 --> 00:19:39,500
Welcome to our international tournament.	Вітаємо на нашому міжнародному турнірі.
262	262
00:19:39,583 --> 00:19:40,750	00:19:39,580 --> 00:19:42,870
This is a single round-robin event.	Він пройде за круговою
Everyone plays everyone.	системою – кожен зіграє з кожним.
263	263
00:19:43,330 --> 00:19:45,790	00:19:43,330 --> 00:19:45,790
There are six players and five rounds.	У нас шість гравців,
	тобто буде п'ять раундів.
264	264

00:19:45,875 --> 00:19:48,416	00:19:45,870 --> 00:19:48,410
One round a day for five days	Один раунд на день протягом п'яти днів,
265	265
00:19:49,000 --> 00:19:51,500	00:19:48,500 --> 00:19:50,910
with one day off for adjournments.	і ще день на відкладені партії.
266	266
00:19:53,166 --> 00:19:55,833	00:19:53,160 --> 00:19:55,830
Places in our cross table	Пари гравців складаються випадковим
have been chosen by lot.	чином.
267	267
00:19:55,916 --> 00:19:58,625	00:19:55,910 --> 00:19:58,290
Colors have been chosen accordingly.	Колір фігур визначається жеребкуванням.
268	268
00:19:59,208 --> 00:20:02,583	00:19:59,200 --> 00:20:02,580
[reporter, in English] Mr. Borgov, what's	Містере Боргов, як вам змагатися
it like to compete with younger players,	із молодшими за вас гравцями,
269	269
00:20:02,666 --> 00:20:04,875	00:20:02,660 --> 00:20:04,870
and how much longer	і скільки ще ви плануєте грати?
do you think you'll play?	
270	270
00:20:23,958 --> 00:20:27,250	00:20:23,950 --> 00:20:27,250
[in English] "I feel good,	Я почуваюся добре, так добре,
as good as I felt when I was 4 years old,	як коли мені було чотири роки,
271	271
00:20:27,333 --> 00:20:28,791	00:20:27,330 --> 00:20:28,790
and played my first game."	і я грав свою першу партію.

352	272
00:20:29,791 --> 00:20:30,791	00:20:29,790 --> 00:20:30,790
Chess still...	Від шахів я досі...
273	273
00:20:31,541 --> 00:20:33,208	00:20:31,540 --> 00:20:33,200
excites me in the same way.	отримую те саме задоволення.
274	274
00:20:33,291 --> 00:20:35,000	00:20:33,290 --> 00:20:35,000
I have no plans to stop playing,	Я не планую припиняти грати,
275	275
00:20:35,083 --> 00:20:36,791	00:20:35,080 --> 00:20:36,790
and I'll...	і, імовірно...
276	276
00:20:37,541 --> 00:20:40,125	00:20:37,540 --> 00:20:40,120
likely die with my head on a chessboard.	я помру, поклавши голову на шахову дошку.
277	277
00:20:41,291 --> 00:20:45,083	00:20:41,290 --> 00:20:45,080
Miss Harmon, what do you say	Міс Гармон, що ви скажете
to those in the Chess Federation	тим людям з Шахової федерації,
278	278
00:20:45,166 --> 00:20:47,500	00:20:45,160 --> 00:20:47,500
who accuse you of being too glamorous	які вважають, що ви занадто гламурна,
279	279
00:20:47,583 --> 00:20:49,166	00:20:47,580 --> 00:20:49,160
to be a serious chess player?	аби бути серйозним гравцем в шахи?
280	280

00:20:52,375 --> 00:20:54,708	00:20:52,370 --> 00:20:54,700
I would say	Я скажу , що без кадику
that it's much easier to play chess	
281	281
00:20:54,791 --> 00:20:56,708	00:20:54,790 --> 00:20:56,700
without the burden of an Adam's apple.	грати в шахи набагато простіше.
282	282
00:20:58,083 --> 00:21:00,875	00:20:58,080 --> 00:21:00,870
So, how are you feeling	Що скажете щодо
about your match with Alec Bergland?	вашої партії з Алеком Берглендом?
283	283
00:21:01,791 --> 00:21:03,333	00:21:01,790 --> 00:21:03,330
[Beth] I'm looking forward to it.	Не можу її дочекатися.
284	284
00:21:03,416 --> 00:21:05,583	00:21:03,410 --> 00:21:05,580
[reporter 2]	Значить, ви вважаєте,
Does that mean you think you can beat him?	що здатні його перемогти?
285	285
00:21:05,666 --> 00:21:07,416	00:21:05,660 --> 00:21:07,410
It means that I have to beat him.	Це значить, я мушу його перемогти.
286	286
00:21:08,416 --> 00:21:13,166	00:21:08,410 --> 00:21:13,160
Miss Harmon, do you feel good	Міс Гармон, як ви почуваетесь перед
about rematch with Grandmaster Borgov?	ною зустріччю з гросмейстером Борговим?
287	287
00:21:13,250 --> 00:21:14,666	00:21:13,580 --> 00:21:14,500
[Beth] Very good.	Дуже добре.

288	288
00:21:14,750 --> 00:21:17,500	00:21:14,580 --> 00:21:17,500
I slept on the plane,	Я спала в літаку, тому
so I arrived in Paris with no jet lag.	в Парижі не відчуваю зміни часових поясів.
289	289
00:21:17,583 --> 00:21:19,250	00:21:17,580 --> 00:21:19,250
I'm very well rested.	Я дуже добре відпочила.
290	290
00:21:19,333 --> 00:21:23,541	00:21:19,330 --> 00:21:23,540
At night, I stay in my room,	Вечорами у номері
and study Mr. Borgov's old games.	я вивчаю минулі партії м-ра Боргова.
291	291
00:21:23,625 --> 00:21:25,916	00:21:23,620 --> 00:21:25,910
Including the one against you	Включно з партією проти вас у Мехіко?
in Mexico City?	
292	292
00:21:28,541 --> 00:21:30,208	00:21:28,540 --> 00:21:29,950
[in Russian] Especially that one.	Цю особливо.
293	293
00:21:32,666 --> 00:21:36,000	00:21:32,660 --> 00:21:35,410
[director, in French] The time control	Ліміт часу –
is 40 moves in two and half hours.	дві з половиною години на сорок ходів.
294	294
00:21:39,083 --> 00:21:40,416	00:21:39,080 --> 00:21:40,500
Good luck to each of you.	Хай щастить вам усім.
295	295
00:21:40,500 --> 00:21:41,333	00:21:40,580 --> 00:21:43,080

May the best man, or woman, win.	І хай переможе
	найсильніший чи найсильніша.
296	296
00:22:42,958 --> 00:22:44,166	00:22:42,950 --> 00:22:44,160
I'm sorry, Mademoiselle?	Перепрошую, мадемуазель.
297	297
00:22:44,250 --> 00:22:46,958	00:22:44,250 --> 00:22:46,950
Excuse me. Would it be possible	Пробачте. Можна ваш автограф?
to have an autograph?	
298	298
00:23:52,916 --> 00:23:54,375	00:23:52,910 --> 00:23:53,950
Mademoiselle. [clears throat]	Мадемуазель.
299	299
00:23:55,250 --> 00:23:56,875	00:23:55,250 --> 00:23:56,660
[in French] Tomorrow, it's you...	Завтра ви...
300	300
00:23:57,875 --> 00:23:59,375	00:23:57,870 --> 00:23:59,410
...against Grandmaster Borgov.	граєте проти гросмейстера Боргова.
301	301
00:24:46,875 --> 00:24:47,708	00:24:46,870 --> 00:24:47,700
Hello?	Алло?
302	302
00:24:48,083 --> 00:24:51,208	00:24:48,080 --> 00:24:51,200
[woman] What, you thought you could	Ти думала, я не дізнаюсь, що ти у місті?
sneak	
into town without me knowing?	
303	303
00:24:51,875 --> 00:24:53,000	00:24:51,870 --> 00:24:53,000

Who is this?	Хто це?
304	304
00:24:53,083 --> 00:24:54,583	00:24:53,080 --> 00:24:54,580
And now you insult me.	Ще й образити хочеш.
305	305
00:24:57,291 --> 00:24:59,291	00:24:57,290 --> 00:24:59,410
-Cleo?	-Клео?
-A very sad Cleo.	-Дуже сумна Клео.
306	306
00:24:59,375 --> 00:25:02,666	00:25:00,660 --> 00:25:02,660
[laughs] I'm sorry. I was just...	Пробач. Я просто...
307	307
00:25:03,875 --> 00:25:05,916	00:25:03,870 --> 00:25:05,910
-Where are you?	-Де ти?
-Downstairs.	-Внизу.
308	308
00:25:07,250 --> 00:25:08,791	00:25:07,250 --> 00:25:08,790
-Here?	-Тут?
-I thought you might come down	-Я подумала ти спустишся,
309	309
00:25:08,875 --> 00:25:10,000	00:25:08,870 --> 00:25:10,000
and join me for a drink.	і ми разом щось вип'ємо.
310	310
00:25:12,708 --> 00:25:14,125	00:25:12,700 --> 00:25:14,120
I have a match tomorrow.	У мене завтра гра.
311	311
00:25:14,208 --> 00:25:17,000	00:25:14,200 --> 00:25:17,000
One drink, and then you go back up	Один келих і повернешся до режиму.

and resume your rigors.	
312	312
00:25:18,875 --> 00:25:19,875	00:25:18,870 --> 00:25:19,870
It's the final.	Це фінал.
313	313
00:25:20,375 --> 00:25:22,041	00:25:20,370 --> 00:25:22,040
I should probably sleep.	Мені варто поспати.
314	314
00:25:22,125 --> 00:25:23,250	00:25:22,120 --> 00:25:23,250
Of course you should.	Авжеж тобі варто.
315	315
00:25:23,791 --> 00:25:24,708	00:25:23,790 --> 00:25:24,700
I understand.	Розумію.
316	316
00:25:25,375 --> 00:25:27,750	00:25:25,370 --> 00:25:27,750
But maybe tomorrow night?	Може завтра ввечері?
317	317
00:25:27,833 --> 00:25:30,083	00:25:27,830 --> 00:25:30,080
Well, who knows	Я не можу загадувати
where I'll be so far in the future?	так далеко на майбутнє.
318	318
00:25:30,166 --> 00:25:32,833	00:25:30,160 --> 00:25:32,830
But, um, I wish you luck in your match.	Але бажаю тобі успіху в матчі.
319	319
00:25:34,291 --> 00:25:35,125	00:25:34,290 --> 00:25:35,120
Thank you.	Дякую.
320	320

00:25:36,083 --> 00:25:37,500	00:25:36,080 --> 00:25:37,500
You know, it's a lovely bar.	Знаєш, тут приємний бар.
321	321
00:25:38,375 --> 00:25:41,000	00:25:38,370 --> 00:25:41,000
I think I'll go toast	Думаю, я сама вип'ю за твій успіх.
your success on my own.	
322	322
00:25:42,750 --> 00:25:43,833	00:25:42,750 --> 00:25:43,830
Sweet dreams.	Солодких снів.
323	323
00:26:07,583 --> 00:26:08,416	00:26:07,580 --> 00:26:08,410
Hi.	Привіт.
324	324
00:26:09,750 --> 00:26:13,000	00:26:09,750 --> 00:26:13,000
So, the pretty girl has taste	То до інших талантів
to go with her other gifts, huh?	у красуні ще й непоганий смак?
325	325
00:26:14,625 --> 00:26:16,000	00:26:14,620 --> 00:26:16,080
You make me sick, you know.	Мені аж погано від тебе.
326	326
00:26:16,875 --> 00:26:18,875	00:26:16,870 --> 00:26:18,870
Thank you, so do you.	Дякую, і мені від тебе.
327	327
00:26:20,500 --> 00:26:22,333	00:26:20,500 --> 00:26:22,330
Now, just one drink.	Але лише один келих.
328	328
00:26:23,166 --> 00:26:24,416	00:26:23,160 --> 00:26:24,410
I wanna get to bed early.	Я хочу рано лягти.

329	329
00:26:25,208 --> 00:26:26,041	00:26:25,200 --> 00:26:26,040
Okay.	Добре.
330	330
00:26:26,833 --> 00:26:29,208	00:26:26,830 --> 00:26:29,200
So, what will you have then, for your one drink?	То що тобі налити в цей один келих?
331	331
00:26:29,791 --> 00:26:31,750	00:26:29,790 --> 00:26:31,750
Must be special if it is your only one.	Має бути щось особливе.
332	332
00:26:33,291 --> 00:26:34,291	00:26:33,290 --> 00:26:34,290
What are you having?	А що ти п'єш?
333	333
00:26:35,250 --> 00:26:36,833	00:26:35,250 --> 00:26:36,830
It's called pastis.	Це називається пастіс.
334	334
00:26:37,958 --> 00:26:39,916	00:26:37,950 --> 00:26:39,910
Very Parisian, very ordinary.	Звичайний напій для парижан.
335	335
00:26:41,208 --> 00:26:42,041	00:26:41,200 --> 00:26:42,040
Here, try it.	Ось, скуштуй.
336	336
00:26:50,375 --> 00:26:51,583	00:26:50,370 --> 00:26:51,500
Tastes like licorice.	На смак як лакриця.
337	337
00:26:53,000 --> 00:26:53,833	00:26:53,000 --> 00:26:53,830

The anise.	Це аніс.
338	338
00:26:55,000 --> 00:26:55,833	00:26:55,000 --> 00:26:55,830
I like it.	Мені подобається.
339	339
00:26:56,958 --> 00:27:00,208	00:26:56,950 --> 00:26:58,950
-[Beth] I could see myself living here.	Я б могла тут жити.
340	340
00:26:59,080 --> 00:27:00,080	00:26:59,080 --> 00:27:00,080
-[Cleo] I could see it, too.	Мені теж так здається.
341	341
00:27:00,708 --> 00:27:03,041	00:27:00,700 --> 00:27:03,040
A little pied-à-terre	Квартирка на вулиці Капуцинів
on the Rue des Capucines,	
342	342
00:27:03,125 --> 00:27:04,583	00:27:03,120 --> 00:27:04,580
or the Boulevard Raspail.	чи на бульварі Распай.
343	343
00:27:05,666 --> 00:27:07,625	00:27:05,660 --> 00:27:07,620
In a few years, I'll be world champion.	За кілька років я стану чемпіонкою світу.
344	344
00:27:08,166 --> 00:27:09,541	00:27:08,160 --> 00:27:09,580
I can live wherever I want.	І зможу жити, де схочу.
345	345
00:27:10,208 --> 00:27:12,000	00:27:10,200 --> 00:27:12,000
It will be much sooner than that.	Це станеться значно раніше.
346	346

00:27:12,541 --> 00:27:14,125	00:27:12,540 --> 00:27:14,120
If I lived here...	Якби я жила тут...
347	347
00:27:16,041 --> 00:27:19,666	00:27:16,040 --> 00:27:19,660
I would go to plays, and concerts, and...	я би ходила в театри, на концерти і...
348	348
00:27:20,250 --> 00:27:23,250	00:27:20,250 --> 00:27:22,620
I would eat lunch	кожен день обідала би у різних кафе.
in a different cafe every day. [laughs]	
349	349
00:27:23,333 --> 00:27:25,666	00:27:23,330 --> 00:27:25,660
And I would dress the way	І одягалась би так, як парижанки.
that women do here, you know?	
350	350
00:27:25,750 --> 00:27:29,291	00:27:25,750 --> 00:27:29,290
So smart with their nice dresses,	У них тут
and their perfect haircuts.	такі гарні сукні та ідеальні зачіски.
351	351
00:27:29,375 --> 00:27:31,666	00:27:29,370 --> 00:27:31,750
You already have	У тебе вже є набагато більше, ніж у них.
so much more than they do.	
352	352
00:27:32,708 --> 00:27:35,000	00:27:32,700 --> 00:27:35,000
And something that none of them have.	І є ще дещо, що у них геть відсутнє.
353	353
00:27:36,041 --> 00:27:36,958	00:27:36,040 --> 00:27:36,950
Talent.	Талант.

354	354
00:27:38,000 --> 00:27:40,666	00:27:38,000 --> 00:27:40,790
And that can give you a life	Він здатен тобі подарувати
that anyone would envy.	життя, якому заздритимуть усі.
355	355
00:27:43,041 --> 00:27:45,000	00:27:43,040 --> 00:27:45,000
There's nothing keeping me in	Мене ніщо не тримає у Кентуккі.
Kentucky.	
356	356
00:27:46,375 --> 00:27:47,875	00:27:46,370 --> 00:27:47,870
The possibilities are endless.	Можливостям немає меж.
357	357
00:27:48,708 --> 00:27:51,291	00:27:48,700 --> 00:27:51,290
And one of those possibilities	І одна з таких
is staring at you.	можливостей дивиться на тебе.
358	358
00:27:57,750 --> 00:28:00,000	00:27:57,750 --> 00:28:00,000
No, they're looking at you.	Ні, вони дивляться на тебе.
359	359
00:28:00,750 --> 00:28:01,750	00:28:00,750 --> 00:28:01,750
I think not.	Сумніваюсь.
360	360
00:28:02,750 --> 00:28:04,000	00:28:02,750 --> 00:28:04,000
You are very beautiful.	Ти дуже вродлива.
361	361
00:28:05,708 --> 00:28:08,250	00:28:05,700 --> 00:28:08,250
-I don't see myself that way.	-Я себе такою не вважаю.
-Then you are blind.	-Значить ти сліпа.

362	362
00:28:08,333 --> 00:28:09,291	00:28:08,330 --> 00:28:09,290
Do you like to fuck?	Подобається секс?
363	363
00:28:10,208 --> 00:28:11,833	00:28:10,200 --> 00:28:11,830
-Cleo!	-Клео!
-What?	-Що?
364	364
00:28:11,916 --> 00:28:14,291	00:28:11,910 --> 00:28:14,290
I make it easier for you.	Я уточню питання.
Did you like to fuck Benny?	Подобається секс з Бенні?
365	365
00:28:15,833 --> 00:28:16,666	00:28:15,830 --> 00:28:16,660
Sometimes.	Іноді.
366	366
00:28:16,750 --> 00:28:18,208	00:28:16,750 --> 00:28:17,620
How romantic. [scoffs]	Як романтично.
367	367
00:28:19,291 --> 00:28:20,875	00:28:19,290 --> 00:28:20,870
And have you ever been in love?	А ти була закохана?
368	368
00:28:22,791 --> 00:28:23,791	00:28:22,790 --> 00:28:23,790
Not with Benny.	Не в Бенні.
369	369
00:28:23,875 --> 00:28:24,708	00:28:23,870 --> 00:28:24,700
Of course not.	Авжеж, ні.
370	370
00:28:24,791 --> 00:28:27,875	00:28:24,790 --> 00:28:27,870

No woman can compete with Benny's love for himself.	Жодна жінка не може змагатись з любов'ю Бенні до самого себе.
371	371
00:28:31,166 --> 00:28:32,791	00:28:31,160 --> 00:28:32,790
So, we are still in love?	Отже ти досі закохана?
372	372
00:28:35,291 --> 00:28:36,250	00:28:35,290 --> 00:28:36,250
What's his name?	Як його звати?
373	373
00:28:38,416 --> 00:28:39,333	00:28:38,410 --> 00:28:39,330
Townes.	Таунз.
374	374
00:28:42,208 --> 00:28:43,833	00:28:42,200 --> 00:28:43,830
To unrequited love.	За нерозділене кохання!
375	375
00:28:44,958 --> 00:28:46,791	00:28:44,950 --> 00:28:46,790
And to stupid men.	І за дурних чоловіків.
376	376
00:28:47,583 --> 00:28:48,416	00:28:47,580 --> 00:28:48,410
Exactly.	Саме так.
377	377
00:28:54,208 --> 00:28:55,916	00:28:54,200 --> 00:28:55,910
Let's see how many lies they tell.	Побачимо, що вони нам набрешуть.
378	378
00:28:56,625 --> 00:28:57,458	00:28:56,620 --> 00:28:57,450
Excuse me?	Перепрошую?
379	379

00:29:23,083 --> 00:29:23,916	00:29:23,080 --> 00:29:23,910
Okay?	Все гаразд?
380	380
00:29:48,000 --> 00:29:49,125	00:29:48,000 --> 00:29:48,830
Thank you.	Дякую.
381	381
00:29:53,540 --> 00:29:54,500	00:29:53,540 --> 00:29:54,500
Мадемуазель.	Mademoiselle.
382	382
00:30:11,375 --> 00:30:12,458	00:30:11,410 --> 00:30:12,250
I'm sorry.	Пробачте.
383	383
00:33:20,875 --> 00:33:21,708	00:33:20,870 --> 00:33:21,700
I resign.	Я здаюсь.
384	384
00:33:31,583 --> 00:33:33,291	00:33:31,580 --> 00:33:33,290
[Benny] There's a rumor you were drunk.	Ходять чутки, що ти була п'яна.
385	385
00:33:33,375 --> 00:33:34,666	00:33:33,370 --> 00:33:34,660
[Beth] I wasn't drunk.	Я не була п'яна.
386	386
00:33:35,250 --> 00:33:36,583	00:33:35,250 --> 00:33:36,410
[Benny] Or hungover, then.	Чи було похмілля.
387	387
00:33:37,250 --> 00:33:39,375	00:33:37,250 --> 00:33:39,160
[Beth] I could have been stone-cold sober.	Я могла бути твереза як скельце.

388	388
00:33:40,416 --> 00:33:42,291	00:33:40,410 --> 00:33:42,290
It wouldn't have made the slightest difference.	Не було б жодної різниці.
389	389
00:33:42,375 --> 00:33:43,708	00:33:42,370 --> 00:33:43,700
[Benny] I don't believe that.	Я в це не вірю.
390	390
00:33:44,208 --> 00:33:46,583	00:33:44,200 --> 00:33:46,580
What time do you get in?	Коли ти прилітаєш? Я тебе зустріну.
I can come pick you up.	
391	391
00:33:47,083 --> 00:33:48,833	00:33:47,080 --> 00:33:48,500
[Beth] I'm going back to Lexington.	Я повертаюсь у Лексінгтон.
392	392
00:33:49,583 --> 00:33:50,583	00:33:49,540 --> 00:33:50,580
I need to be alone.	Треба побути на самоті.
393	393
00:33:50,666 --> 00:33:53,291	00:33:50,660 --> 00:33:53,290
That is the opposite of what you need.	Цього як раз і не треба.
394	394
00:33:53,375 --> 00:33:56,583	00:33:53,370 --> 00:33:56,580
Beth, please just come to New York.	Бет, будь ласка, просто приїзди
We can talk it out.	до Нью-Йорку. Ми все обговоримо.
395	395
00:33:59,541 --> 00:34:02,000	00:33:59,540 --> 00:34:02,000
-Beth?	-Бет?
-[Beth] Thank you, Benny.	-Дякую, Бенні.

396	396
00:34:02,750 --> 00:34:03,583	00:34:02,750 --> 00:34:03,580
For everything.	За все.
397	397
00:34:04,208 --> 00:34:07,500	00:34:04,200 --> 00:34:05,700
[Benny] You shouldn't be by yourself.	Тобі не варто бути на самоті.
398	398
00:34:06,370 --> 00:34:07,500	00:34:06,370 --> 00:34:07,500
You know what happens.	Ти знаєш, що станеться.
399	399
00:34:07,583 --> 00:34:09,125	00:34:07,580 --> 00:34:09,120
[Beth] Maybe that's what I want.	Може я цього і хочу.
400	400
00:34:09,208 --> 00:34:13,125	00:34:09,200 --> 00:34:10,370
-[Benny] What, to get drunk?	Чого? Напитися?
401	401
00:34:11,040 --> 00:34:13,120	00:34:11,040 --> 00:34:13,120
-[Beth] Yeah, good and drunk.	Так, гарно напитися.
402	402
00:34:13,958 --> 00:34:14,958	00:34:13,950 --> 00:34:14,950
Fucking bombed.	Бути вдризки п'яною.
403	403
00:34:15,708 --> 00:34:17,541	00:34:15,700 --> 00:34:17,540
And maybe high, too. Why not?	А може, і обкуритися. Чому ні?
404	404
00:34:18,166 --> 00:34:20,875	00:34:18,160 --> 00:34:20,660

-[Benny] You wouldn't if you were with me.	-Разом зі мною цього б не сталося.
-[Beth] I know.	-Я знаю.
405	405
00:34:21,833 --> 00:34:24,083	00:34:21,870 --> 00:34:24,040
[Benny] What if I said,	А якщо я скажу:
Go ahead, get drunk?	«Гаразд, вперед, напивайся!»
406	406
00:34:24,583 --> 00:34:25,583	00:34:24,580 --> 00:34:25,580
Would you come then?	Тоді ти приїдеш?
407	407
00:34:26,166 --> 00:34:28,750	00:34:26,160 --> 00:34:28,750
[Beth] Benny, I don't know what I'm doing.	Бенні, я не знаю, що роблю.
408	408
00:34:31,875 --> 00:34:32,708	00:34:31,870 --> 00:34:32,750
Or going to do.	Чи збираюсь робити.
409	409
00:35:00,000 --> 00:35:01,583	00:35:00,000 --> 00:35:01,580
-Hello.	-Алло.
-This is Dick Chennault.	-Це Дік Шенол.
410	410
00:35:05,250 --> 00:35:07,208	00:35:06,370 --> 00:35:07,200
-Um...	Ваш юрист.
-Your lawyer.	
411	411
00:35:10,458 --> 00:35:13,875	00:35:10,450 --> 00:35:13,870
I tried to get you three times yesterday,	Я тричі дзвонив
and the day before. Where you been?	вчора і позавчора. Де ви були?

412	412
00:35:16,000 --> 00:35:16,875	00:35:16,000 --> 00:35:16,870
In Paris.	У Парижі.
413	413
00:35:17,583 --> 00:35:18,416	00:35:17,580 --> 00:35:18,410
Playing chess.	Грала в шахи.
414	414
00:35:18,958 --> 00:35:20,166	00:35:18,950 --> 00:35:20,160
How sweet it must be.	Напевно, приємна подорож.
415	415
00:35:22,041 --> 00:35:23,958	00:35:22,040 --> 00:35:23,950
What is it I can do for you,	Чим можу допомогти, м-ре Шенол?
Mr. Chennault?	
416	416
00:35:24,041 --> 00:35:26,791	00:35:24,040 --> 00:35:26,790
Uh, it's, uh, it's Wheatley.	Справа у Вітлі. Він не хоче підписувати.
He doesn't wanna sign.	
417	417
00:35:28,166 --> 00:35:29,333	00:35:28,160 --> 00:35:29,330
Sign what?	Що підписувати?
418	418
00:35:29,416 --> 00:35:31,000	00:35:29,410 --> 00:35:31,000
Title for the house.	Папери на будинок.
419	419
00:35:32,291 --> 00:35:34,333	00:35:32,290 --> 00:35:34,330
Can you get over here	Можете приїхати,
so we can work it out?	щоб ми могли це обговорити?

420	420
00:35:35,333 --> 00:35:37,958	00:35:35,330 --> 00:35:37,950
I don't see why you would need me.	Не розумію, навіщо
You're the lawyer.	я вам потрібна. Ви юрист.
421	421
00:35:39,458 --> 00:35:41,958	00:35:39,330 --> 00:35:41,950
And he said he would sign	А м-р Вітлі казав,
whatever was necessary, so...	що підпише все, що треба, тому...
422	422
00:35:42,041 --> 00:35:44,791	00:35:42,040 --> 00:35:44,790
Oh, well, apparently,	Ну, вочевидь, він змінив свою думку.
he's changed his mind.	
423	423
00:36:00,250 --> 00:36:01,083	00:36:00,250 --> 00:36:01,080
Come in.	Заходьте.
424	424
00:36:05,333 --> 00:36:06,166	00:36:05,330 --> 00:36:06,160
[Dick] Beth.	Бет.
425	425
00:36:07,916 --> 00:36:09,458	00:36:07,910 --> 00:36:09,450
Mr. Wheatley has a proposal.	У м-ра Вітлі є пропозиція.
426	426
00:36:10,083 --> 00:36:13,041	00:36:10,080 --> 00:36:13,040
You can live here while you're looking	Ви можете жити тут,
for something permanent.	доки не знайдете постійне житло.
427	427
00:36:13,958 --> 00:36:16,458	00:36:13,950 --> 00:36:16,450
I thought I could keep the house	Я думала, що будинок мій,
if I made the payments.	якщо я виплатила іпотеку.

428	428
00:36:16,541 --> 00:36:17,583	00:36:16,540 --> 00:36:17,580
Uh, Mr. Wheatley...	М-р Вітлі...
429	429
00:36:18,416 --> 00:36:20,208	00:36:18,410 --> 00:36:20,200
says you misconstrued him.	каже, що ви його не так зрозуміли.
430	430
00:36:21,041 --> 00:36:24,541	00:36:21,040 --> 00:36:24,330
He, uh, claims he was just permitting you	Він стверджує, що лише
to stay in the house, uh...	дозволив вам залишитися у будинку...
431	431
00:36:25,125 --> 00:36:26,250	00:36:25,120 --> 00:36:26,250
until you got settled.	доки ви не влаштуєтесь.
432	432
00:36:27,000 --> 00:36:27,916	00:36:27,000 --> 00:36:27,910
That's not true.	Це неправда.
433	433
00:36:29,541 --> 00:36:30,666	00:36:29,410 --> 00:36:30,660
He said I could have it.	Він пообіцяв будинок мені.
434	434
00:36:32,416 --> 00:36:33,250	00:36:32,410 --> 00:36:33,250
Remember?	Пам'ятаєте?
435	435
00:36:37,416 --> 00:36:38,875	00:36:37,370 --> 00:36:38,870
Can't you even look at me?	Ви хоч можете подивитись на мене?
436	436

00:36:41,125 --> 00:36:43,500	00:36:41,120 --> 00:36:43,500
-You adopted me. Can't you talk to me?	-Ви мене вдовочерили і не говорите зі мною?
-Alma.	-Альма.
437	437
00:36:44,666 --> 00:36:46,666	00:36:44,660 --> 00:36:46,660
-Alma wanted a child.	-Альма хотіла дитину.
-[Beth] You signed the papers.	-Ви підписали папери.
438	438
00:36:46,750 --> 00:36:50,250	00:36:46,750 --> 00:36:50,250
-You took on a responsibility.	-Взяли на себе відповідальність.
-Alma wanted to adopt you, not me.	-Альма хотіла дочку, а не я.
439	439
00:36:50,333 --> 00:36:51,875	00:36:50,330 --> 00:36:51,750
You're not entitled to everything I own,	Ти не отримаєш мою власність,
440	440
00:36:51,958 --> 00:36:54,041	00:36:51,830 --> 00:36:54,040
just 'cause I signed	бо я підписав
some papers to shut her up.	якісь папери, аби заткнути їй рота.
441	441
00:36:55,333 --> 00:36:56,291	00:36:55,330 --> 00:36:56,290
Not that it worked.	І не дуже допомогло.
442	442
00:36:57,666 --> 00:36:59,458	00:36:57,660 --> 00:36:59,450
You adopted me.	Ви мене вдовочерили.
443	443
00:37:01,083 --> 00:37:02,083	00:37:01,080 --> 00:37:02,080
I didn't ask you to.	Я вас не просила.

444	444
00:37:03,416 --> 00:37:06,166	00:37:03,410 --> 00:37:06,160
-You're my legal father.	-Офіційно – ви мій батько.
-The money in this house is mine!	-Я вклав гроші у цей будинок!
445	445
00:37:06,708 --> 00:37:08,875	00:37:06,700 --> 00:37:08,870
No smart-assed orphan	І ніяка
is gonna take it away from me.	хитрозада сирота в мене його не забере .
446	446
00:37:08,950 --> 00:37:10,080	00:37:08,950 --> 00:37:10,080
Oh, I'm not an orphan.	Ні, я не сирота.
447	447
00:37:10,620 --> 00:37:11,700	00:37:10,620 --> 00:37:11,700
I'm your daughter.	Я ваша дочка.
448	448
00:37:11,791 --> 00:37:13,166	00:37:11,790 --> 00:37:13,160
Not in my book, you aren't.	Ніяка ти мені не дочка.
449	449
00:37:14,166 --> 00:37:16,500	00:37:14,160 --> 00:37:16,500
I don't give a shit	І мені байдуже, що каже твій клятий
what your goddamn lawyer says.	юрист.
450	450
00:37:16,583 --> 00:37:20,000	00:37:16,580 --> 00:37:20,000
Or what Alma said, either.	Чи що казала Альма.
That woman could not keep her mouth shut.	Ця жінка не могла пельку стулити.
451	451
00:37:20,083 --> 00:37:22,375	00:37:20,080 --> 00:37:22,370

I thought the piano would help, it didn't.	Я думав рояль допоможе. Не допоміг.
452	452
00:37:22,458 --> 00:37:23,875	00:37:22,450 --> 00:37:23,870
So, here you are.	А тепер ти.
453	453
00:37:23,958 --> 00:37:26,000	00:37:23,950 --> 00:37:26,000
It's all so pathetic.	Це так жалюгідно.
454	454
00:37:29,458 --> 00:37:30,916	00:37:29,450 --> 00:37:30,910
Did you ever hear her play?	Ви чули, як вона грала?
455	455
00:37:32,333 --> 00:37:33,333	00:37:32,330 --> 00:37:33,330
Of course.	Звісно.
456	456
00:37:33,416 --> 00:37:35,250	00:37:33,410 --> 00:37:35,250
Yes, but did you ever really listen?	Так, але чи слухали ви?
457	457
00:37:36,666 --> 00:37:39,125	00:37:36,450 --> 00:37:39,160
Alma was not pathetic, she was stuck. There's a difference.	Альма не була жалюгідною, вона була нещасною. Це різні речі.
458	458
00:37:39,250 --> 00:37:41,125	00:37:39,250 --> 00:37:41,120
She didn't know how to get out of it.	Вона не знала, як щось змінити.
459	459
00:37:41,666 --> 00:37:42,750	00:37:41,660 --> 00:37:42,790
Pathetic, well...	А жалюгідна людина...

460	460
00:37:45,000 --> 00:37:46,208	00:37:45,000 --> 00:37:46,200
I'm looking at pathetic.	зараз сидить переді мною.
461	461
00:37:49,750 --> 00:37:51,833	00:37:49,750 --> 00:37:51,830
What do you want from Beth, Mr. Wheatley?	Чого ви хочете від Бет, м-ре Вітлі?
462	462
00:37:51,916 --> 00:37:55,000	00:37:51,910 --> 00:37:55,000
-I want her out. I'm selling the house.	-Щоб забиралась. Я продаю будинок.
-Sell it to me.	-Продайте його мені.
463	463
00:37:55,916 --> 00:37:56,958	00:37:55,910 --> 00:37:56,950
What are you talking about?	Про що ти кажеш?
464	464
00:37:57,958 --> 00:37:58,791	00:37:58,080 --> 00:37:59,370
I'll buy it.	Я його куплю.
465	465
00:37:59,833 --> 00:38:01,166	00:37:59,830 --> 00:38:01,160
I'll pay whatever your equity is.	Поверну, скільки ви вклали.
466	466
00:38:01,250 --> 00:38:03,583	00:38:01,250 --> 00:38:03,580
-No, it's worth more than that now.	-Ні, зараз він став дорожче.
-How much more?	-На скільки?
467	467
00:38:05,583 --> 00:38:06,791	00:38:05,580 --> 00:38:06,790
I'd need 7,000.	Мені треба сім тисяч.
468	468

00:38:06,875 --> 00:38:08,416	00:38:06,870 --> 00:38:08,410
Your equity is less than five.	Ваша частка не більше п'яти.
469	469
00:38:08,500 --> 00:38:10,750	00:38:08,500 --> 00:38:10,750
It's seven. I'll show you the receipts.	Сім, я покажу тобі чеки.
470	470
00:38:14,166 --> 00:38:15,000	00:38:14,160 --> 00:38:15,000
Fine.	Гаразд.
471	471
00:38:16,458 --> 00:38:17,291	00:38:16,450 --> 00:38:17,290
Seven thousand.	Сім тисяч.
472	472
00:38:20,125 --> 00:38:21,750	00:38:20,120 --> 00:38:21,500
-You have that much?	-Ти маєш такі гроші?
-[Beth] Yes.	-Так.
473	473
00:38:22,416 --> 00:38:25,500	00:38:22,410 --> 00:38:25,500
But I will be subtracting what I paid to bury Mother.	Але я вирахую суму, що пішла на похорон матері.
474	474
00:38:28,416 --> 00:38:29,791	00:38:28,410 --> 00:38:29,790
I'll show you the receipts.	Я покажу вам чеки.
475	475
00:38:31,666 --> 00:38:33,458	00:38:32,160 --> 00:38:33,450
[sighs] It's too hot in here.	Тут занадто спекотно.
476	476
00:38:39,375 --> 00:38:40,208	00:38:39,370 --> 00:38:40,200
Well...	Що ж...

477	477
00:38:41,291 --> 00:38:42,125	00:38:41,290 --> 00:38:42,120
good luck.	хай щастить.
478	478
00:38:48,000 --> 00:38:52,375	00:38:48,000 --> 00:38:52,370
...send over the paperwork in a day or so.	Я надішлю документи за день-два.
479	479
00:40:26,041 --> 00:40:26,875	00:40:26,040 --> 00:40:26,870
Hi.	Привіт.
480	480
00:40:27,833 --> 00:40:28,916	00:40:27,830 --> 00:40:28,910
You want another job?	Потрібна ще робота?
481	481
00:41:36,666 --> 00:41:37,833	00:41:36,660 --> 00:41:37,660
[man] Dear Miss Harmon,	Люба міс Гармон,
482	482
00:41:38,416 --> 00:41:41,416	00:41:38,410 --> 00:41:41,250
as we have been unable	ми не змогли
to reach you by telephone,	зв'язатися з Вами по телефону,
483	483
00:41:41,500 --> 00:41:45,541	00:41:41,330 --> 00:41:43,120
we are writing to determine your interest	тому пишемо Вам листа аби дізнатись,
484	484
00:41:43,200 --> 00:41:45,910	00:41:43,200 --> 00:41:45,910
in the support of Christian Crusade	чи зацікавлені ви
	у підтримці з боку «Крістіан Крусейд»

485	485
00:41:45,625 --> 00:41:48,666	00:41:46,000 --> 00:41:48,660
in your forthcoming competition	ваших майбутніх змагань у СРСР.
in the USSR.	
486	486
00:41:50,458 --> 00:41:53,500	00:41:50,450 --> 00:41:53,500
Christian Crusade	«Крістіан Крусейд»
is a nonprofit organization	є неприбутковою організацію,
487	487
00:41:53,583 --> 00:41:57,333	00:41:53,580 --> 00:41:57,330
dedicated to the opening	мета якої відчиняти
of closed doors to the message of Christ.	для слів Христа зачинені двері.
488	488
00:41:59,541 --> 00:42:03,041	00:41:59,540 --> 00:42:03,040
We have found your career	Ми вважаємо, що ваша кар'єра
as a trainee of a Christian institution,	як випускниці християнського сиротинця
489	489
00:42:03,125 --> 00:42:05,333	00:42:03,120 --> 00:42:05,330
the Methuen Home, noteworthy.	заслуговує на увагу.
490	490
00:42:06,208 --> 00:42:08,916	00:42:06,200 --> 00:42:08,910
We would like to help you	Ми би хотіли
in your forthcoming struggle,	допомогти вам у наступному протистоянні,
491	491
00:42:09,000 --> 00:42:12,041	00:42:09,000 --> 00:42:12,040
since we share your Christian ideals	оскільки поділяємо
and aspirations.	ваші християнські ідеали та прагнення.

492	492
00:42:14,291 --> 00:42:16,458	00:42:14,290 --> 00:42:16,450
If you are interested in our support,	Якщо ви зацікавлені у нашій підтримці,
493	493
00:42:16,541 --> 00:42:18,875	00:42:16,540 --> 00:42:18,870
please contact our offices in Houston.	зверніться до нашого офісу у Х'юстоні.
494	494
00:42:20,875 --> 00:42:23,458	00:42:20,870 --> 00:42:23,450
Yours in Christ, Crawford Walker.	Ваш брат у Христі, Кроуфорд Волкер.
495	495
00:42:24,458 --> 00:42:26,416	00:42:24,500 --> 00:42:26,410
[Benny] Take the money. They're loaded.	Бери гроші. У них їх купа.
496	496
00:42:26,500 --> 00:42:28,666	00:42:26,500 --> 00:42:28,580
[Beth] They'd pay for my ticket to Russia?	Вони заплатять за квиток до Росії?
497	497
00:42:28,750 --> 00:42:29,708	00:42:28,660 --> 00:42:29,620
More than that.	І не тільки.
498	498
00:42:30,375 --> 00:42:34,000	00:42:30,370 --> 00:42:34,000
If you need to play another match before,	Якщо захочеш зіграти матч
they'll back you,	до поїздки, вони тебе підтримають.
499	499
00:42:34,083 --> 00:42:36,625	00:42:34,080 --> 00:42:36,620
and if you ask them,	А якщо попросиш,
they'll fly me out there with you.	то відправлять і мене разом з тобою.

500	500
00:42:37,458 --> 00:42:40,625	00:42:37,450 --> 00:42:40,540
Separate rooms, of course, considering their views.	Авжеж, в окремих номерах, враховуючи їхні погляди на мораль.
501	501
00:42:40,708 --> 00:42:42,000	00:42:40,700 --> 00:42:42,000
Why would they pay so much?	Навіщо їм такі витрати?
502	502
00:42:42,083 --> 00:42:45,541	00:42:42,080 --> 00:42:45,540
They want us to beat Communists for Jesus.	Аби ми перемогли комуністів в ім'я Ісуса.
503	503
00:42:46,458 --> 00:42:49,875	00:42:46,450 --> 00:42:49,870
These are the same people that paid for part of my way two years ago.	Це ті самі, що частково сплатили мою поїздку два роки тому.
504	504
00:42:52,916 --> 00:42:54,041	00:42:52,910 --> 00:42:54,040
Are you, uh...	Ти...
505	505
00:42:55,041 --> 00:42:56,166	00:42:55,040 --> 00:42:56,160
coming to New York?	приїдеш до Нью-Йорку?
506	506
00:42:58,458 --> 00:43:00,166	00:42:58,370 --> 00:43:00,160
I have to stay in Kentucky a bit longer.	Маю затриматись у Кентуккі трохи довше.
507	507
00:43:00,791 --> 00:43:04,750	00:43:00,790 --> 00:43:04,790
I have a tournament in San Francisco,	У мене турнір в Сан-Франциско,

and I need to take care of this place now.	і тепер я маю подбати про цей будинок.
508	508
00:43:07,000 --> 00:43:09,708	00:43:07,000 --> 00:43:09,700
I'm fine, Benny, really.	Я в нормі, Бенні, справді.
509	509
00:43:10,458 --> 00:43:11,291	00:43:10,450 --> 00:43:11,290
How are you?	А ти як?
510	510
00:43:11,916 --> 00:43:12,750	00:43:11,910 --> 00:43:12,750
I'm managing.	Тримаюсь.
511	511
00:43:15,583 --> 00:43:16,416	00:43:15,580 --> 00:43:16,410
I miss you.	Я скучив за тобою.
512	512
00:43:23,041 --> 00:43:26,208	00:43:23,040 --> 00:43:26,200
Study the game pamphlets from the last Moscow Invitational.	Розбери партії з останнього турніру у Москві.
513	513
00:43:27,083 --> 00:43:29,708	00:43:27,080 --> 00:43:29,700
-I'm not even sure I'm gonna go.	-Я не впевнена, що поїду.
-Just do it, Beth.	-Зроби це, Бет.
514	514
00:43:30,333 --> 00:43:31,666	00:43:30,330 --> 00:43:31,750
Write the Jesus people back.	Напиши відповідь християнам.
515	515
00:43:31,750 --> 00:43:34,500	00:43:31,830 --> 00:43:34,500
Tell them you will take all the help	Скажи, що приймеш

that they can give you.	усю допомогу, яку вони можуть дати.
516	516
00:44:56,708 --> 00:45:00,083	00:44:56,700 --> 00:45:00,080
I will have the asparagus vinaigrette	На закуску
as an appetizer	я буду спаржу в оцтовій заправці.
517	517
00:45:00,166 --> 00:45:01,958	00:45:00,160 --> 00:45:01,950
while I think about my main course.	А потім оберу основну страву.
518	518
00:45:02,041 --> 00:45:03,333	00:45:02,040 --> 00:45:03,330
[waiter] Very well, Miss Harmon.	Чудово, міс Гармон.
519	519
00:45:03,416 --> 00:45:05,125	00:45:03,410 --> 00:45:05,120
And would you care for a cocktail?	Бажаєте коктейль?
520	520
00:45:06,666 --> 00:45:08,375	00:45:06,660 --> 00:45:08,370
No, uh, Coke is fine.	Ні, «Коли» буде достатньо.
521	521
00:45:10,875 --> 00:45:11,708	00:45:10,870 --> 00:45:11,700
Actually...	Хоча...
522	522
00:45:13,333 --> 00:45:14,333	00:45:13,330 --> 00:45:14,450
I'll have a Gibson.	Принесіть «Гібсон».
523	523
00:45:15,375 --> 00:45:16,208	00:45:15,370 --> 00:45:16,200
On the rocks.	З льодом.
524	524

00:45:17,458 --> 00:45:18,416	00:45:17,450 --> 00:45:18,290
[waiter] Of course.	Авжеж.
525	525
00:45:29,625 --> 00:45:32,708	00:45:29,620 --> 00:45:32,700
[singer] ♪ I remember springtime ♪	Пам'ятаю весна прийшла,
526	526
00:45:34,833 --> 00:45:37,416	00:45:34,830 --> 00:45:37,410
♪ I remember when it rained ♪	Пам'ятаю дощу купіль,
527	527
00:45:40,500 --> 00:45:44,125	00:45:40,500 --> 00:45:44,120
♪ I remember nighttime ♪	Пам'ятаю ніч зійшла,
528	528
00:45:45,583 --> 00:45:48,916	00:45:45,580 --> 00:45:48,910
♪ The happiness and pain ♪	Щастя та біль.
529	529
00:45:51,250 --> 00:45:55,708	00:45:51,250 --> 00:45:55,700
♪ I remember you ♪	Тебе я теж пам'ятаю,
530	530
00:45:56,333 --> 00:46:02,208	00:45:56,330 --> 00:46:02,200
♪ But I can't remember love when I do ♪	Але не згадаю, коли я кохала.
531	531
00:46:02,750 --> 00:46:05,333	00:46:02,750 --> 00:46:05,330
♪ When I do ♪	Коли я кохала.
532	532
00:46:12,000 --> 00:46:15,458	00:46:12,000 --> 00:46:15,450
♪ I remember nature ♪	Я пам'ятаю природу

533	533
00:46:16,791 --> 00:46:19,916	00:46:16,790 --> 00:46:19,910
♪ And many other things ♪	І багато інших речей.
534	534
00:46:22,708 --> 00:46:27,083	00:46:22,700 --> 00:46:27,080
♪ I remember Big Joe Turner ♪	І пам'ятаю як Біг Джо Тернер
535	535
00:46:27,833 --> 00:46:30,916	00:46:27,830 --> 00:46:30,910
♪ What he sounds like when he sings ♪	Співав своїх пісень.
536	536
00:46:33,750 --> 00:46:38,208	00:46:33,750 --> 00:46:38,200
♪ I remember you ♪	Тебе я теж пам'ятаю,
537	537
00:46:38,791 --> 00:46:41,333	00:46:38,790 --> 00:46:41,330
♪ But I can't remember love ♪	Але не згадаю, коли я кохала.
538	538
00:47:03,458 --> 00:47:04,291	00:47:03,450 --> 00:47:04,290
Hello.	Алло.
539	539
00:47:05,083 --> 00:47:05,916	00:47:05,080 --> 00:47:05,910
[Beltik] Beth?	Бет?
540	540
00:47:07,166 --> 00:47:08,000	00:47:07,160 --> 00:47:08,000
Hello?	Алло?
541	541
00:48:46,620 --> 00:48:47,450	00:48:46,620 --> 00:48:47,450
Що?	Що?

542	542
00:49:40,160 --> 00:49:41,290	00:49:40,160 --> 00:49:41,290
That's my girl.	Молодець.
543	543
00:50:06,583 --> 00:50:07,416	00:50:06,580 --> 00:50:07,410
Beth?	Бет?
544	544
00:50:10,708 --> 00:50:11,583	00:50:10,660 --> 00:50:11,540
Are you in there?	Ти дома?
545	545
00:50:14,250 --> 00:50:15,541	00:50:14,200 --> 00:50:15,540
I've been calling.	Я тобі дзвонив.
546	546
00:50:16,625 --> 00:50:17,875	00:50:16,620 --> 00:50:17,500
[distantly] Are you okay?	З тобою все гаразд?
547	547
00:50:18,875 --> 00:50:20,000	00:50:18,870 --> 00:50:20,000
I'm worried about you.	Я хвилююсь за тебе.
548	548
00:50:23,500 --> 00:50:24,583	00:50:23,500 --> 00:50:24,580
Beth, it's Harry.	Бет, це Гаррі.
549	549
00:50:28,833 --> 00:50:31,166	00:50:28,790 --> 00:50:31,120
Beth, if you're in there, please open the door.	Бет, якщо ти там, будь ласка, відчини двері.
550	550
00:51:03,041 --> 00:51:03,875	00:51:03,040 --> 00:51:03,870
Hello.	Алло.

551	551
00:51:04,416 --> 00:51:05,583	00:51:04,410 --> 00:51:05,290
[man] Elizabeth Harmon?	Елізабет Гармон?
552	552
00:51:06,500 --> 00:51:08,791	00:51:06,500 --> 00:51:08,790
-Yeah.	-Так.
-This is Ed Spencer.	-Це Ед Спенсер.
553	553
00:51:12,041 --> 00:51:12,875	00:51:12,040 --> 00:51:12,870
Okay.	Гаразд.
554	554
00:51:13,458 --> 00:51:15,291	00:51:13,450 --> 00:51:15,290
I'm the local tournament director.	Я директор місцевого турніру.
555	555
00:51:15,375 --> 00:51:16,750	00:51:15,370 --> 00:51:16,750
I'm calling about tomorrow.	Я з приводу завтрашнього дня.
556	556
00:51:18,291 --> 00:51:19,125	00:51:18,290 --> 00:51:19,120
Tomorrow?	А що завтра?
557	557
00:51:19,666 --> 00:51:20,500	00:51:19,660 --> 00:51:20,500
The tournament.	Турнір.
558	558
00:51:21,208 --> 00:51:23,375	00:51:21,200 --> 00:51:23,370
We were wondering	Чи можете ви прийти на годину раніше?
if you could come an hour early.	
559	559

00:51:23,458 --> 00:51:25,583	00:51:23,450 --> 00:51:25,580
The Louisville paper	Луїсвілська газета пришле фотографа,
is sending a photographer,	
560	560
00:51:25,666 --> 00:51:27,791	00:51:25,660 --> 00:51:27,870
and we think WLEX will have somebody.	і, напевно, буде хтось з телебачення.
561	561
00:51:28,791 --> 00:51:29,958	00:51:28,790 --> 00:51:30,290
Could you come at nine?	Можете прийти о дев'ятій?
562	562
00:51:32,833 --> 00:51:33,916	00:51:32,830 --> 00:51:33,660
Miss Harmon?	Міс Гармон?
563	563
00:51:34,000 --> 00:51:35,791	00:51:34,410 --> 00:51:35,790
Uh, yeah, um...	Так...
564	564
00:51:36,750 --> 00:51:38,333	00:51:36,750 --> 00:51:38,370
I'll be there at 9:30.	Я буду о дев'ятій тридцять.
565	565
00:51:40,000 --> 00:51:42,666	00:51:40,000 --> 00:51:42,660
Half an hour is more than enough time	Півгодини цілком вистачить на
to take the pictures.	фотографії.
566	566
00:51:44,958 --> 00:51:45,791	00:51:44,450 --> 00:51:45,700
Shit.	Лайно.
567	567

00:51:47,791 --> 00:51:48,625	00:51:47,790 --> 00:51:48,620
Fuck.	Чорт.
568	568
00:51:50,910 --> 00:51:52,160	00:51:50,910 --> 00:51:52,160
HENRY GLUE SCHOOL	ШКОЛА ІМЕНІ ГЕНРІ КЛЕЯ
569	569
00:51:52,250 --> 00:51:56,660	00:51:52,250 --> 00:51:56,660
CHESS CHAMPIONSHIP	ЧЕМПІОНАТ З ШАХІВ
KENTUCKY STATE 1968	ШТАТУ КЕНТУККІ 1968 РОКУ
570	570
00:52:00,830 --> 00:52:01,790	00:52:00,830 --> 00:52:01,790
Oh, shit.	От лайно.
571	571
00:52:02,458 --> 00:52:03,375	00:52:02,450 --> 00:52:03,370
[man] Beth.	Бет.
572	572
00:52:04,166 --> 00:52:05,041	00:52:04,160 --> 00:52:05,040
Ed Spencer.	Ед Спенсер.
573	573
00:52:06,041 --> 00:52:08,291	00:52:06,040 --> 00:52:07,790
-You made it.	-Ви приїхали.
-Yeah, hi. Um...	-Так, вітаю.
574	574
00:52:09,708 --> 00:52:12,125	00:52:09,700 --> 00:52:12,120
You wouldn't happen to have any aspirin?	У вас випадково не знайдеться аспірину?
575	575
00:52:12,200 --> 00:52:13,580	00:52:12,200 --> 00:52:13,580

-I'm sure I could find you some.	Авжеж, я пошукаю.
576	576
00:52:13,660 --> 00:52:14,500	00:52:13,660 --> 00:52:14,500
-Thank you.	Дякую.
577	577
00:52:16,083 --> 00:52:18,000	00:52:16,080 --> 00:52:18,000
-N-no.	-Ні.
-[woman] Beth Harmon?	-Бет Гармон?
578	578
00:52:20,000 --> 00:52:21,041	00:52:20,000 --> 00:52:21,040
Annette Packer.	Аннет Пекер.
579	579
00:52:21,791 --> 00:52:24,500	00:52:21,790 --> 00:52:24,500
I was your first official win.	Твоя перша перемога
You cleaned my clock.	на офіційному рівні. Ти мене знищила.
580	580
00:52:24,583 --> 00:52:27,250	00:52:24,580 --> 00:52:27,250
-The whole thing lasted about 15 minutes.	-Уся партія тривала десь 15 хвилин.
-Sorry.	-Пробач.
581	581
00:52:27,333 --> 00:52:28,875	00:52:27,330 --> 00:52:28,870
Oh, don't be, it's an honor.	Не вибачайся. Це честь.
582	582
00:52:28,958 --> 00:52:30,250	00:52:28,950 --> 00:52:30,250
I'm always telling people	Я завжди розповідаю,
583	583
00:52:30,333 --> 00:52:33,541	00:52:30,330 --> 00:52:33,540

that I was there for	що стала свідком
two of your big firsts.	двох значних подій в твоєму житті.
584	584
00:52:35,833 --> 00:52:39,333	00:52:35,830 --> 00:52:39,330
I... I knew you were going places,	Я знала, що ти далеко підеш,
and that meant something to me.	і це справді важливо для мене.
585	585
00:52:40,166 --> 00:52:41,000	00:52:40,160 --> 00:52:41,000
You know?	Розумієш?
586	586
00:52:41,083 --> 00:52:42,916	00:52:41,080 --> 00:52:42,910
That it was possible...	Що це взагалі могло статись...
587	587
00:52:44,166 --> 00:52:45,000	00:52:44,160 --> 00:52:45,000
for us.	з нами.
588	588
00:52:48,000 --> 00:52:50,458	00:52:48,000 --> 00:52:50,370
So, are you playing here today?	То ти граєш тут сьогодні?
589	589
00:52:50,541 --> 00:52:52,000	00:52:51,000 --> 00:52:52,000
[chuckles] Oh, God, no.	Господи, ні.
590	590
00:52:52,083 --> 00:52:54,125	00:52:52,080 --> 00:52:54,120
I haven't played in a few years now.	Я не грала вже кілька років.
591	591
00:52:54,208 --> 00:52:56,625	00:52:54,200 --> 00:52:56,620
I'm premed, so I have exactly zero time.	Я на підготовчих курсах у медичному, часу немає.

592	592
00:52:58,833 --> 00:53:00,833	00:52:58,830 --> 00:53:00,830
I, um, I-I do miss it, though.	Але шахів мені бракує.
593	593
00:53:02,708 --> 00:53:03,541	00:53:02,700 --> 00:53:03,540
Yeah.	Так.
594	594
00:53:04,450 --> 00:53:06,200	00:53:04,450 --> 00:53:06,200
I, uh, I heard you were gonna be here,	Я почула, що тут будеш,
595	595
00:53:06,750 --> 00:53:08,330	00:53:06,750 --> 00:53:08,330
so I came down for the weekend.	тому приїхала на вихідні.
596	596
00:53:09,208 --> 00:53:10,708	00:53:09,200 --> 00:53:10,700
To thank you in person.	Аби подякувати особисто.
597	597
00:53:16,333 --> 00:53:17,166	00:53:16,330 --> 00:53:17,160
Anyway,	Хай там як,
598	598
00:53:17,916 --> 00:53:18,916	00:53:17,910 --> 00:53:18,910
I'll see you inside.	побачимось на турнірі.
599	599
00:53:21,375 --> 00:53:22,208	00:53:21,370 --> 00:53:22,200
Bye.	Бувай.
600	600
00:53:31,083 --> 00:53:32,000	00:53:31,080 --> 00:53:31,910
[whispering] Shit.	Чорт.

601	601
00:53:34,500 --> 00:53:36,333	00:53:35,370 --> 00:53:36,330
[in normal voice] Oh, thank you.	Дякую.
602	602
00:53:36,416 --> 00:53:38,166	00:53:36,410 --> 00:53:38,160
There's no smoking in here.	Тут не можна курити.
603	603
00:53:39,541 --> 00:53:41,041	00:53:39,540 --> 00:53:41,040
Right, of course. Thanks.	Так, авжеж. Дякую.
604	604
00:53:43,541 --> 00:53:45,416	00:53:43,540 --> 00:53:45,410
[Ed] Play starts in a few minutes.	Гра починається за кілька хвилин.
605	605
00:53:45,500 --> 00:53:46,333	00:53:45,500 --> 00:53:46,330
[Beth] Right on!	Я швидко!
606	606
00:53:51,833 --> 00:53:52,708	00:53:51,830 --> 00:53:52,700
Goddamnit!	Чорт забирай!
607	607
00:54:06,625 --> 00:54:07,875	00:54:06,620 --> 00:54:07,870
You got a new car.	У тебе нова машина.
608	608
00:54:09,750 --> 00:54:11,875	00:54:09,750 --> 00:54:11,870
Yeah, I, uh, I wrecked the other one.	Так, ту я розбив.
609	609
00:54:13,291 --> 00:54:14,291	00:54:13,160 --> 00:54:14,290
This one's more me.	Ця мені більш підходить.

610	610
00:54:15,666 --> 00:54:16,875	00:54:15,660 --> 00:54:16,870
Are you here to play or...	Ти будеш грати чи...
611	611
00:54:17,416 --> 00:54:19,875	00:54:17,410 --> 00:54:19,870
-No.	-Ні.
-Well, what are you doing here?	-Тоді що ти тут робиш?
612	612
00:54:22,291 --> 00:54:23,416	00:54:22,290 --> 00:54:23,410
I've been calling.	Я тобі дзвонив.
613	613
00:54:24,916 --> 00:54:26,166	00:54:24,910 --> 00:54:26,160
I even came by one time.	Я навіть приходив.
614	614
00:54:27,958 --> 00:54:29,083	00:54:27,950 --> 00:54:29,080
Did you?	Справді?
615	615
00:54:29,166 --> 00:54:30,000	00:54:29,160 --> 00:54:30,000
Yeah.	Так.
616	616
00:54:32,000 --> 00:54:33,166	00:54:32,000 --> 00:54:33,160
I'm worried about you.	Я хвилююсь за тебе.
617	617
00:54:35,250 --> 00:54:36,625	00:54:35,250 --> 00:54:36,500
What on earth for? [chuckles]	З якого дива?
618	618
00:54:37,125 --> 00:54:39,458	00:54:37,120 --> 00:54:39,450

I've seen you once or twice at the supermarket.	Бачив тебе раз чи два у супермаркеті.
619	619
00:54:40,291 --> 00:54:41,208	00:54:40,290 --> 00:54:41,200
You following me?	Стежиш за мною?
620	620
00:54:41,291 --> 00:54:42,250	00:54:41,290 --> 00:54:42,250
I work there.	Я там працюю.
621	621
00:54:44,041 --> 00:54:45,166	00:54:43,750 --> 00:54:44,580
What?	Що?
622	622
00:54:45,583 --> 00:54:48,416	00:54:45,500 --> 00:54:48,410
I'm Assistant Manager, so I'm usually in the office.	Я помічник менеджера, тому зазвичай сиджу в офісі.
623	623
00:54:51,208 --> 00:54:52,333	00:54:51,200 --> 00:54:52,290
You've never said hello.	Ти не вітався.
624	624
00:54:52,833 --> 00:54:54,041	00:54:52,830 --> 00:54:54,040
Well, you didn't seem...	Було не схоже...
625	625
00:54:55,333 --> 00:54:56,458	00:54:55,160 --> 00:54:56,450
approachable.	що ти здатна на спілкування.
626	626
00:55:00,583 --> 00:55:01,500	00:55:00,450 --> 00:55:01,500
You need help.	Тобі потрібна допомога.

627	627
00:55:01,583 --> 00:55:03,375	00:55:01,580 --> 00:55:03,370
What kind of help would that be?	Що за допомога?
628	628
00:55:04,333 --> 00:55:05,916	00:55:04,330 --> 00:55:05,910
Help with my chess? We tried that--	З шахами? Ми це пробували.
629	629
00:55:06,000 --> 00:55:09,125	00:55:06,000 --> 00:55:08,830
-That's not what I'm talking about.	-Я кажу не про це.
-What are we talking about?	-А про що ти кажеш?
630	630
00:55:11,291 --> 00:55:12,458	00:55:11,290 --> 00:55:12,450
My dad drank.	Мій батько пив.
631	631
00:55:13,958 --> 00:55:15,750	00:55:13,950 --> 00:55:15,750
He wasn't mean or anything.	Він не був буйним.
632	632
00:55:15,833 --> 00:55:18,250	00:55:15,830 --> 00:55:18,250
He just got quiet	Просто замовкав та засинав в одязі.
and fell asleep in his clothes.	
633	633
00:55:21,083 --> 00:55:23,250	00:55:21,080 --> 00:55:23,250
-Okay.	-Ясно.
-You smell just like he did.	-Від тебе такий самий запах.
634	634
00:55:24,291 --> 00:55:25,958	00:55:24,290 --> 00:55:25,950
Your eyes are just like his eyes,	Твої очі схожі на його.
635	635

00:55:26,875 --> 00:55:28,625	00:55:26,870 --> 00:55:28,620
-and your skin is--	-І твоя шкіра...
-My skin?	-Моя шкіра?
636	636
00:55:28,708 --> 00:55:29,791	00:55:28,700 --> 00:55:29,790
Like I said...	Як я сказав...
637	637
00:55:31,125 --> 00:55:32,083	00:55:31,120 --> 00:55:32,080
I'm worried about you.	Я хвилююсь за тебе.
638	638
00:55:32,166 --> 00:55:34,041	00:55:32,160 --> 00:55:34,040
Sounds more like	А враження, наче тобі мене шкода.
you're feeling sorry for me.	
639	639
00:55:34,125 --> 00:55:35,333	00:55:34,120 --> 00:55:35,330
I didn't say that.	Я цього не казав.
640	640
00:55:35,416 --> 00:55:38,166	00:55:35,410 --> 00:55:38,160
I'm not the one supposed to be in college,	І це не я проміняла
not working in a supermarket.	коледж на роботу у супермаркеті.
641	641
00:55:38,250 --> 00:55:39,125	00:55:38,250 --> 00:55:39,120
I'm doing both.	Я не кинув коледж.
642	642
00:55:39,208 --> 00:55:40,208	00:55:39,200 --> 00:55:40,200
You know what?	І знаєш що?
643	643

00:55:41,458 --> 00:55:42,833	00:55:41,450 --> 00:55:42,910
Yeah, I like working there.	Мені подобається там працювати.
644	644
00:55:43,833 --> 00:55:45,916	00:55:43,830 --> 00:55:45,950
It's a good job, and the people are nice.	Це гарна робота, і люди там приємні.
645	645
00:55:47,083 --> 00:55:48,000	00:55:47,080 --> 00:55:48,000
[Ed] Elizabeth!	Елізабет!
646	646
00:55:53,375 --> 00:55:54,333	00:55:53,370 --> 00:55:54,330
Good luck, Beth.	Щастя, Бет.
647	647
00:56:49,291 --> 00:56:51,416	00:56:50,120 --> 00:56:51,410
[Beth] Ow! Damn it! Harry!	Чорт забирай! Гаррі!
648	648
00:56:53,333 --> 00:56:55,750	00:56:53,620 --> 00:56:55,750
I told you to leave me alone!	Я казала залишити мене у спокої!
649	649
00:56:58,625 --> 00:57:01,291	00:56:58,620 --> 00:57:01,290
Jesus fucking Christ.	Господи боже.
650	650
00:57:03,125 --> 00:57:05,833	00:57:03,120 --> 00:57:05,830
Who the hell are you?	Хто ти, в біса, така?
651	651
00:57:07,666 --> 00:57:08,500	00:57:07,660 --> 00:57:08,500
Jolene?	Джолін?

АНОТАЦІЯ

Полічко Т.В. Український переклад американської драми “The Queen’s Gambit” як акт мультимодальної міжкультурної комунікації

Магістерську роботу присвячено дослідженню лексико-граматичних перекладацьких трансформацій, які були застосовані при перекладі кінотексту американського мінісеріалу “The Queen’s Gambit” на основі роману Волтера Тевіса. У даній роботі розглядаються основні положення щодо класифікації, функцій такого виду аудіовізуального перекладу як субтитрування. Також з’ясовується значення й актуальність використання субтитрів у кіноіндустрії та мас медіа у всьому світі на сьогодні. До того ж визначаються основні вимоги до якісного субтитрування будь-якою мовою. Виходячи із того, до яких змін в семантиці та структурі речення перекладу призводять трансформації, їх було розділено на групи.

Проводиться порівняльний аналіз видів кіноперекладу: субтитрів, дублювання та озвучення.

Розглядаються відгуки глядачів і рецензії критиків та виділяються особливості й цінність американського серіалу “The Queen’s Gambit”, оснований на історичних подіях у світі шахів.

Висвітлюються основні лінгвістичні проблеми та технічні труднощі перекладу субтитрів, зокрема добір еквівалентів, переклад професійних термінів у сфері шахової гри, зіставлення мовних конструкцій та використання перекладацьких трансформацій. З’ясовуються основні моменти, на які треба звернути увагу при перекладі кінотексту, та деякі способи автоматизації процесу перекладу з технічного боку.

Розглядаються способи їх подолання та наводяться варіанти перекладу окремих діалогів на прикладі мінісеріалу “The Queen’s Gambit”.

Практичним завданням був переклад англомовних субтитрів двох серій українською мовою, результат якого наданий у додатку А до роботи.

Ключові слова: субтитри, субтитрування, кінопереклад, кінотекст, складнощі при перекладі, аудіовізуальний переклад, еквівалентність, лексичні й граматичні трансформації, дубляж, серіал, екранізація, рецензія.

SUMMARY

Polichko T.V. A Ukrainian Translation of the American Drama The Queen's Gambit as an Act of Multimodal Cross-Cultural Communication

This paper is devoted to the study of lexical and grammatical translation transformations that were used in the translation of the film text of the American miniseries "The Queen's Gambit" based on the novel by Walter Tevis. This paper deals with the main provisions of classification, functions of such type of audiovisual translation as subtitling. The importance and relevance of the use of subtitles in the film industry and mass media around the world today is also clarified. In addition, the basic requirements for quality subtitling in any language are defined. Based on what changes in the semantics and sentence structure of the translation lead to transformations, they were divided into groups.

A comparative analysis of the types of film translation is carried out: subtitling, dubbing and voice-over.

The audience and critics' reviews are considered and the features and value of the American series "The Queen's Gambit", based on historical events in the world of chess, are highlighted.

The main linguistic problems and technical difficulties of subtitle translation are highlighted, in particular the selection of equivalents, translation of professional terms in the field of chess, comparison of language structures and the use of translation transformations. The main points that should be paid attention to when translating a film text and some ways to automate the translation process from the technical side are clarified.

Ways to overcome them are considered and options for translating individual dialogues are given on the example of the miniseries "The Queen's Gambit".

The practical task was to translate the English subtitles of two episodes into Ukrainian, the result of which is given in Appendix A to the work.

Key words: *subtitles, subtitling, film translation, film text, difficulties in translation, audiovisual translation, equivalence, lexical and grammatical transformations, dubbing, series, screening, review.*